

Årsredovisning 2023

NORSJÖ
kommun

Foto: Åsa Harnesk

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande om året	3
Så användes skattepengarna 2023	4
Driftredovisning.....	5
Investeringsredovisning	7
Översikt över verksamhetens utveckling	10
Den kommunala koncernen.....	11
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	13
Händelser av väsentlig betydelse.....	25
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	28
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	34
Balanskravsresultat	64
Väsentliga personalförhållanden	65
Förväntad utveckling	71
Resultaträkning och kassaflödesanalys.....	73
Balansräkning	74
Noter	75

Bilagor

Bilaga 1: Trepårtens renhållningsnämnd

Revisionsberättelse

Kommunstyrelsens ordförande om året

Mikael Lindfors, KSO

Under 2023 steg inflation och räntor kraftigt. Det blev tydligt att vi gått från hög- till lågkonjunktur. Med stora prisökningar inom de flesta områden, energipriser, drivmedel, kemikalier, livsmedel, pensionskostnader med mera, har det inneburit stora utmaningar i att klara ekonomin. Trots ekonomiska utmaningar har många viktiga saker hänt under året. 2023 är första året i den nya mandatperioden och kommunen har därför fastställt nya mandatmål. Innan dess fattades beslut om en ny långsiktig strategi som ska ge vägledning i vad vi behöver ha i åtanke

när vi står inför olika former av beslut. Enligt strategin ska vi öka befolkningen från nuvarande ca 3 900 till 5 000 personer år 2050. Det är både en ambitiös och positiv utveckling vi därmed tar ansats för i framtiden.

En anledning till att kommunen vågade ta en så pass offensiv strategi handlar om den stora förändring som pågår kopplat till den gröna omställningen. Vi ser det redan hända för fullt i grannkommunen och tror att även Norsjö, med rätt arbete, kommer att kunna attrahera nya företag och fler innevånare i framtiden. Det är dock ingen enkel resa vi påbörjat – speciellt med tanke på att vi fortfarande krymper i befolkning.

En viktig förutsättning för att förverkliga strategin handlar om att skapa nya bostäder. Att skapa förutsättningar för tillväxt när vi redan har svårt att få pengarna att räcka till allt är en utmaning. Planeringsarbetet kan vi dock påbörja redan nu kan. Vi behöver planera för tillväxt på olika sätt i olika delar i kommunen, bl.a. Bastuträsk, Pärlandsbyarna och Norsjö tätort. Tillsammans med andra aktörer i länet, Länsstyrelsen, grannkommuner, regionala nätverk, företag m.fl., kommer vi att lägga stort fokus på just bostadsbyggandet kommande år.

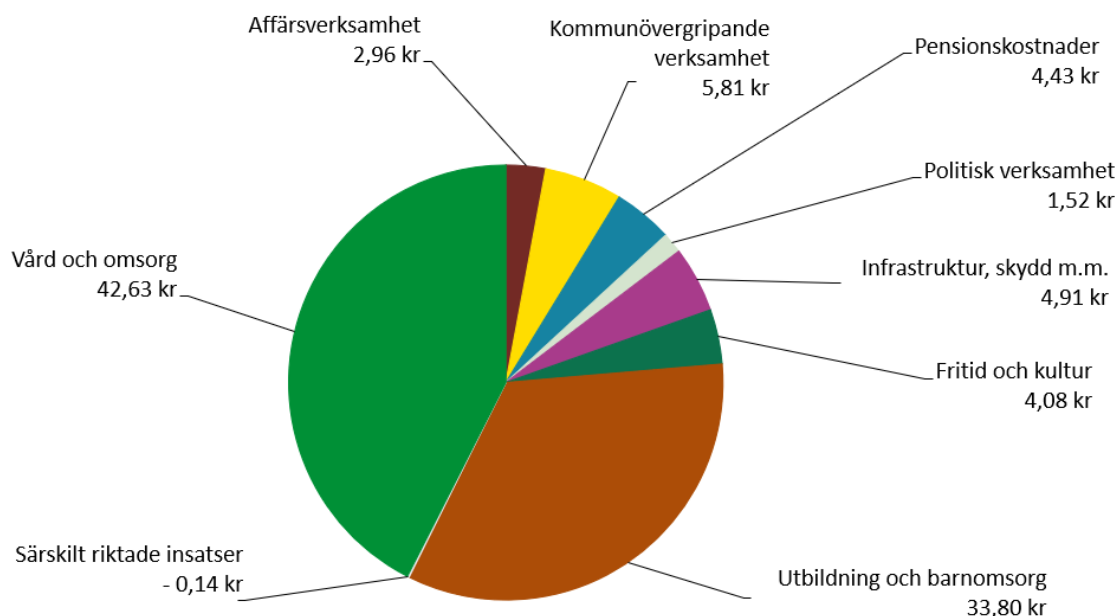
Andra beslut som är fattade under året och som påverkar den egna organisationen i första hand är beslutet om att arbeta enligt tillitsbaserad styrning och ledning. Tanken med detta beslut är bland annat att skapa ett större fokus på kärnuppdraget och ett engagemang hos kommunens medarbetare när man får större frihet till egna initiativ – inom satta ramar. Ytterligare förändring är att vi gått in i införandeprojektet inför prislappsmodellen, en resursfördelningsmodell som SKR tagit fram för att fördela budget utifrån demografiska och strukturella förhållanden som kan variera över tid. Båda dessa beslut innebär ett lärande för hela organisationen och är sådant som sträcker sig över en längre tid.

För kommunens innevånare har inga större förändringar skett gällande den kommunala servicen. En ny digital strategi är antagen där ”digitalt först” är en del. Flera nya e-tjänster har tillgängliggjorts under året och fler kommer införas, vilket ska förenkla innevånare, vårdnadshavare och anhörigas kontakt med kommunen. Än fler digitala lösningar kommer att införas framtiden. Slutligen vill jag betona vikten av att sprida en positiv bild - tillsammans skapar vi **Världens bästa vardag!**

Mikael Lindfors
Kommunstyrelsens ordförande

Så användes skattepengarna 2023

För 2023 är den kommunala skatten 23,35 kr per intjänad hundralapp. Utöver skatten finns kommunala verksamheterna vatten och avlopp samt renhållning som finansieras med taxor och avgifter. Diagrammet och tabellen nedan visar hur 100 skattekror fördelats på kommunens verksamheter under året.

Verksamheternas nettokostnader	Av 100 kr	Verksamheternas nettokostnader	Av 100 kr
Politisk verksamhet	1,52 kr	Vård och omsorg	
Infrastruktur, skydd m.m.		Äldreomsorg	23,88 kr
Bygg- och miljö, planering, tillstånd	0,78 kr	Funktionsnedsättningsomsorg	7,41 kr
Näringsliv, konsument, turism	0,54 kr	Färdtjänst	0,33 kr
Gator, vägar, belysning, park	1,73 kr	Individ- och familjeomsorg	5,74 kr
Räddningstjänst och samhällsskydd	1,87 kr	Gemensamt inom vård och omsorg	5,27 kr
Infrastruktur, skydd m.m.	4,91 kr	Vård och omsorg	42,63 kr
Fritid och kultur		Flyktningmottagande	
Allmän fritidsverksamhet, kultur, stöd till studieorganisationer	0,87 kr	Flyktningmottagande	-0,31 kr
Bibliotek	0,75 kr	Arbetsmarknadsåtgärder	0,17 kr
Kulturskola	0,28 kr	Särskilt riktade insatser	-0,14 kr
Idrotts- och fritidsanläggningar	1,71 kr	Affärsverksamhet	
Fritidsgårdar	0,47 kr	Kommersiell verksamhet inkl. uthyrning	0,03 kr
Fritid och kultur	4,08 kr	Busstrafik	2,25 kr
Utbildning och barnomsorg		Vatten och avlopp, avfallshantering	0,68 kr
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	9,12 kr	Affärsverksamhet	2,96 kr
Grundskola	14,92 kr	Kommunövergripande verksamhet	
Gymnasieskola	6,09 kr	Verksamhetsgemensamma lokalkostnader	0,09 kr
Vuxenutbildning	0,38 kr	Gemensam kommunadministration	4,61 kr
Gemens. inom utbildning och barnomsorg	3,30 kr	Gemensamma personalvårdskostnader	0,17 kr
Utbildning och barnomsorg	33,80 kr	Gemensam teknisk administration m. m.	0,95 kr
		Kommunövergripande verksamhet	5,81 kr
		Pensionskostnader	4,43 kr

Driftredovisning

I driftredovisningen visas de kommunala verksamheternas intäkter och kostnader. Interna fördelningar ingår, liksom kalkylmässig internränta och påslag för personalomkostnader. Tabellen redovisar utfall per styrelse och nämnd samt per verksamhetsblock enligt kommunsektorns standard.

Tidigare år har kommunen haft ett beslutat ombudgeteringsutrymme på en miljon kronor. Till innevarande år har den så kallade ombudgeteringsmiljonen överförs till KS-förfogande. Detta innebär större möj-

lighet för kommunstyrelsen att hantera uppkomna händelser under hela året än, som tidigare, att kommunfullmäktige beslutat om hela utrymmet i mars månad.

Tidigt under året var det känt att kommunen skulle ha stora utmaningar i låga likvida medel. Direkta åtgärder för att hantera likviditetssituationen har främst skett genom att bromsa investeringar och endast i mindre omfattning på den dagliga driften. Driftredovisningens bruttointäkt och bruttokostnad återfinns i nedanstående tabell samt även i not 1 och not 2.

Driftredovisning (tkr)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvik. 2023	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvik. 2023
Per styrelse/nämnd	Intäkter				Kostnader			
Kommunfullmäktige	0	0	0	0	1 347	1 445	1 392	-54
Kommunstyrelse	139 248	143 561	120 644	22 917	452 784	472 603	431 534	-41 069
<i>Kommunledningskontor</i>	16 320	16 554	15 006	1 548	37 381	36 905	39 083	2 178
<i>Kommunal utveckling</i>	78 365	80 027	73 541	6 486	116 876	120 120	111 957	-8 162
<i>Omsorg</i>	26 451	29 169	22 544	6 625	165 003	177 749	150 475	-27 274
<i>Utbildning</i>	18 111	17 810	9 553	8 257	133 524	137 829	130 019	-7 810
Gemensamma nämnder	3 461	4 707	4 290	417	11 760	13 730	13 064	-666
<i>Trepartens renhålln.nämnd</i>	3 453	4 707	4 290	417	3 453	4 707	4 290	-417
<i>Drift av personalsystem</i>	0	0	0	0	322	314	336	22
<i>Miljö- och byggnämnd</i>	8	0	0	0	7 972	8 674	8 383	-291
<i>Överförmyndarnämnd</i>	0	0	0	0	14	35	55	20
Summa verksamhet	142 708	148 268	124 934	23 334	465 891	487 778	445 990	-41 788
Per verksamhetsblock								
Politisk verksamhet	0	0	0	0	5 944	5 410	5 702	292
Infrastruktur, skydd m m	8 400	8 545	4 004	4 541	24 513	25 996	21 799	-4 196
Fritid och kultur	2 251	3 877	3 167	710	17 561	21 678	21 298	-380
Pedagogisk verksamhet	18 111	17 810	9 553	8 257	133 594	137 899	130 103	-7 796
Vård och omsorg	23 356	25 678	22 255	3 423	164 910	177 114	151 864	-25 249
Särskilt riktade insatser	6 070	5 122	2 775	2 347	4 114	4 615	3 801	-814
Affärsverksamhet	29 374	31 758	30 698	1 060	39 978	42 266	38 085	-4 181
Gemensamma verksamheter	55 146	55 477	52 482	2 995	75 277	72 800	73 337	536
Summa verksamhet	142 708	148 268	124 934	23 334	465 891	487 778	445 990	-41 788

Jämfört med föregående år ökade verksamheternas totala intäkter 5,6 mnkr, eller 3,9 procent. Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde har intäkterna ökat inom samtliga områden förutom Utbildning där intäkterna minskat med -0,3 mnkr, motsvarande -1,7 procent.

På kostnadssidan har verksamheternas totala kostnader ökat med 21,9 mnkr sedan föregående år, vilket motsvarar 4,7 procent. Inom kommunstyrelsen är kostnadsökningen 19,8 mnkr eller 4,4 procent. Kostnaderna för de gemensamma nämnderna har ökat med 2,0 mnkr, eller 16,7 procent. Treparten samt Miljö och Bygg redovisar kostnadsökning med 36 respektive 8 procent.

Verksamheternas budgetavvikelser presenteras mer i detalj i avsnittet God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Se förvaltningsberättelsen sid 45-50.

Upplysningar

Kommunfullmäktige beslutar om nettobudgetramar för kommunstyrelsen och de gemensamma nämnderna under året före budgetåret. Anslagsbindningsnivå är respektive styrelse och nämnd. Planeringen är tre år, budgetåret plus planperioden som avser ytterligare två år. Kommunstyrelsen fördelar sedan budgetramen som budgetanslag per verksamhetsområde inom kommunstyrelsens eget ansvarsområde. Inga resultatöverföringar görs mellan åren. Tilläggsanslag kan under vissa förutsättningar beviljas av kommunfullmäktige under budgetåret.

När innevarande årsbudget antogs gällde den förra mandatperiodens uppställda mål för god ekonomisk hushållning. Ett av de ekonomiska målen innebar ett resultat som motsvarar två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Budgetramarna har utgått från föregående års budgetram och justeras med politiskt beslutade uppräkningsstal för löne- och prisökningar var för sig. Därefter bearbetades verksamheternas förslag på utökningar och effektiviseringar för att nå kommunfullmäktiges resultatmål. Prognos för skatteunderlagstillväxt, löneökningar, prisökningar, pensionskostnader med mera användes som utgångspunkt för att bestämma det totala budgetramutrymmet. Kapitalkostnader beräknades utifrån redan befintliga anläggningstillgångar och med tillägg för planerade nyanskaffningar.

När löner budgeteras och bokförs på verksamheterna tillämpar kommunen den nivå på personalomkostnadspåslag (PO-påslag) som Sveriges kommuner och regioner (SKR) beslutat. År 2023 var pålägget 44,53 procent på lönesumman. På anläggningstillgångarnas bokförda värden påförs en internräntekostnad. Internräntan följer SKR:s rekommenderade räntenivå som

under året varit 1,25 procent. Ränta och avskrivning bokförs månadsvis på de verksamheter som ansvarar för anläggningstillgångarna.

Interna lokalhyror, måltider, intern IT och lokalvård utgör så kallade resultatenheter. Kostnaderna inom dessa enheter debiteras till de verksamheter inom kommunen som är nyttjare av resultatenheternas tjänster och produkter. Resultatenheternas över- eller underskott slutdebiteras alternativt slutkrediteras till verksamheterna vid årets slut på sådant vis att resultatenheterna redovisar nollresultat. Även andra interna köp- och säljförhållanden debiteras internt men utan justering för slutresultat. Kostnader för central administration inom kansli, personal och ekonomi interndebiteras endast i ringa omfattning.

Slädtur på Tallheden. Foto: Linn Näslund

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige har inte tagit ställning till något investeringsbeslut för koncernföretagets räkning under året. Kommunens investeringsbudget uppgår till 49 miljoner kronor, fördelat enligt nedanstående tabell.

Investeringsbudget 2023	Belopp tkr
Årsbudget 2023	16 177
Ombudgeteringar från 2022	15 690
Tilläggsanslag under året	17 358
Summa investeringsbudget	49 225

Ombudgeteringarna beslutades i mars. 11 tilläggsanslag på totalt 17,4 mnkr har också godkänts, se tabell till höger.

På grund av det ansträngda ekonomiska läget under året har styrgruppen för investeringar fått mandat och befogenhet att besluta prioriteringsordning mellan investeringsprojekten samt avgöra ifall

projekten kan genomföras under 2023 eller behöver hänskjutas till kommande år.

Specifikation av tilläggsanslag år 2023	Belopp tkr	Beslut månad
PTS 1 Aktiv utrustning	60	mars
PTS 2 Aktiv utrustning	60	mars
Luftledning Svanssele-Svanfors	640	mars
Effektivisering av stadsnätet	1 900	juni
Omlastningsplats förpackningar	3 000	juni
Underjordsbehållare	9 730	juni
Avloppsreningsverk styrsystem	900	okt
Fiberanslutning Terminalen	127	dec
Uppgradering/utbyggnad stadsnät Bastuträsk	262	dec
Ny fiber mellan Norsjö-Vargfors	420	dec
Reservkraft till huvudnod	259	dec
Summa tilläggsanslag	17 358	

Tabellerna nedan visar samtliga projekt uppdelade på status. Investeringsutgiften återfinns i kassaflödesanalysens rader för förvärv av anläggningstillgångar och erhållna investeringsbidrag.

Färdigställda och strukna projekt (tkr)	Budget totalt	Utfall totalt	Avvikelse	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
	Sedan projektets start			varav årets investeringar		
Infrastruktur, skydd m. m.	6 269	4 810	1 459	2 449	935	1 514
Ortsammanbindande nät EU-projekt	1 200	878	322	0	-383	383
Infrastruktur befintliga siter exploatering	1 000	0	1 000	995	0	995
Utbyggnad/uppgradering stadsnät Bastuträsk	2 762	2 762	0	373	373	0
Singlemode fiber Risliden	248	248	0	22	23	-1
Ledningsfordon Räddningstjänsten	800	664	136	800	664	136
Reservkraft till huvudnod	259	258	1	259	258	1
Affärsverksamhet	627	620	7	127	45	82
Fiberanslutning till Terminalen	627	620	7	127	45	82
Gemensam verksamhet	935	854	81	229	6	223
Bidrag skalskydd kommunhuset	275	267	8	0	-150	150
Fönsterbyte och entréparti Sjukstugan	500	431	69	69	0	69
Ventilationsstyrning bibliotek/gy.skola	160	156	4	160	156	4
Summa färdigställda projekt	7 831	6 283	1 548	2 805	986	1 819

De färdigställda samt strukna projekten återlämnar 1,8 miljoner kronor av årets budget, främst eftersom projektet Infrastruktur befintliga siter har strukits, projektet Ortsammanbindande nät har kost-

nadsreducerats samt att projektet Skalskydd kommunhuset har erhållit bidrag.

De projekt som planeras fortsätta år 2024 återfinns i nästa tabell, där även prognos över totalt utfall per projekt framgår. Som

nämns ovan har det varit ansträngd likviditet under innevarande år. Detta har medfört att flera av investeringarna hän-

förts till kommande år. Detta återspeglas i utfallet för 2023.

Pågående och ej påbörjade projekt (tkr)	Budget totalt	Prognos totalt	Prognos avvikelse	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
	Sedan projektets start			varav årets investeringar		
Infrastruktur, skydd m. m.	30 712	29 164	1 548	9 576	5 536	4 040
Områdesnät bredband EU-projekt et 1	8 500	8 818	-318	200	-6 844	7 044
Områdesnät bredband EU-projekt et 2	5 600	3 734	1 866	100	139	-39
Ställplats Noret	700	700	0	528	0	528
Fiberförbindelse Bjurträsk Bastuträsk mm	9 812	9 812	0	2 648	515	2 133
Ny fiber mellan Norsjö och Vargfors	3 440	3 440	0	3 440	3 198	242
PTS Projekt 1 bredbandsstöd 2023-2025	60	60	0	60	7 017	-6 957
PTS Projekt 2 bredbandsstöd 2023-2025	60	60	0	60	0	60
Ombyggnad luftledning Svansel-Svanfors	640	640	0	640	0	640
Stadsnätet: effektivisering, motståndskraft etc	1 900	1 900	0	1 900	1 511	389
Affärsverksamhet	25 882	25 882	0	21 682	9 519	12 163
VA/gata 2022-2032 (35 mnkr)	9 000	9 000	0	4 800	3 915	885
UV-rening Lustigkulla	350	350	0	350	0	350
UV-rening Bastuträsk	250	250	0	250	0	250
Utbyte multimode 2023-2025 (5 mnkr)	1 752	1 752	0	1 752	82	1 670
Skrapor mellansedimentering ARV	900	900	0	900	0	900
Omlastningsplats förpackningar	3 000	3 000	0	3 000	0	3 000
Underjordsbehållare	9 730	9 730	0	9 730	4 775	4 955
Avloppsreningsverk styrsystem	900	900	0	900	747	153
Gemensam verksamhet	15 545	12 945	2 600	15 162	720	14 442
Projektering ny sim- och sporthall	10 000	10 000	0	9 617	720	8 897
Byte uppvärmningssystem Bastuträsk skola	1 500	1 500	0	1 500	0	1 500
Nya fönster Vinkelbo 2023-2025 (1,02 mnkr)	340	340	0	340	0	340
Humlan Gumboda ped.omsorg om/tillbyggnad	3 100	500	2 600	3 100	0	3 100
Kokgryta Bastuträsk skolkök	135	135	0	135	0	135
Utbyte ugn skolkök	120	120	0	120	0	120
Utbyte ventilation Brandstation	350	350	0	350	0	350
Summa pågående projekt	72 139	67 991	4 148	46 420	15 744	30 646
Summa avslutade och pågående projekt	79 970	74 275	5 695	49 225	16 761	32 464

Båda bredbandsprojekten för områdesnät är klara, slututbetalning av bidraget förväntas år 2024. Efter ändring av redovisningsregler får anslutningsavgifter inte längre läggas till investeringsprojektet och därmed inte periodiseras över avskrivningstiden. De ska i stället bokföras som intäkt i driftverksamheten. Den negativa avvikelsen för Områdesnät etapp 1 orsakas av dessa redovisnings-

regler. Etapp 2 visar en positiv prognos främst tack vare fler anslutna fastigheter än beräknat.

PTS Projekt 1 har startat under året och förväntas vara klar under 2024 samtidigt som PTS Projekt 2 startar. Budget avser aktiv utrustning som ej erhållits i bidraget från Post- och telestyrelsen (PTS). Bidraget

betalades ut som ett förskott i slutet föregående år.

Projektet Effektivisering och motståndskraft i stadsnätet samt Fiberförbindelse Bjurträsk Bastuträsk är nästintill klara. Projektet Ny fiber Norsjö och Vargfors beviljades tilläggsbudget på 0,4 miljoner under året då det uppstått fördyringar på grund av dålig mark. Dessa projekt förväntas bli färdigställda under 2024.

Den första etappen på VA-projektet var byte av rör för vatten, avlopp och dagvatten under Förrådsvägen, vilket i stort sett är färdigt. Under året påbörjades även etapp två som avser Åkargatan. Både första och andra etappen förväntas slutföras genom att asfalteras under sommaren 2024.

Flertalet nya återvinningsstationer (ÅVS) runt om i kommunen är färdigställda och tagna i bruk. Fler stationer förväntas bli klara under nästkommande år.

Investeringar i Norsjö avloppsreningsverk innefattar åtgärder där Länsstyrelsen är kravställare. Under året har det installerats mätöverfall, provtagare samt styrsystem. Projektet är inte helt färdigställt under året.

Gällande ny sim- och sporthall har beslut tagits om att gå vidare till upphandlingsfas. Resultatet av upphandlingen ska hänföras till kommunfullmäktige i mitten på 2024 för vidare behandling av frågan.

Upplysningar

Kommunfullmäktige har i de övergripande målen beslutat om en investeringsnivå där nettoinvesteringarna ska uppgå till högst 4 000 kronor per invånare och mandatperiod. Det motsvarar en genomsnittlig investeringsnivå på cirka 15-16 miljoner per år under mandatperioden.

Kommunfullmäktige är beslutsinstans för alla investeringsbeslut inom kommunen. Investeringsbudgeten hanteras i samband med driftsbudgeten och beslutas året före budgetåret. Planeringshorisonten är tre år, budgetåret plus planperiod för ytterligare två år. Investeringsbudget tilldelas netto

per projekt. Ombudgeteringar av ej förbrukad budget till nästa år beviljas vanligtvis för både pågående och fördröjda projekt, trots beslut om restriktivitet. Tilläggsanslag kan beviljas under pågående budgetår om tillräckliga skäl finns.

Investeringsgränsen är ett (1) prisbasbelopp och med en livslängd på minst 3 år. Avvikelser ska omedelbart när de upptäcks rapporteras till kommunfullmäktige, som då avgör den fortsatta hanteringen.

Kommunfullmäktige ska ta ställning till större strategiska investeringar i koncernföretaget. Gränsen går vid 50 prisbasbelopp, vilket motsvarar 2,6 miljoner kronor.

Kommunen tillämpar internränteberäkning enligt SKR:s rekommenderade internränta för självfinansierade investeringar. För investeringssatsningar som finansieras med externa lån ska investeringen belastas med faktisk debiterad räntekostnad. När en investering färdigställts aktiveras den och börjar därefter att påföras ränte- och avskrivningskostnader månadsvis. Under året har internränta utdebiterats med 1,25 procent. Samtliga av årets investeringar är självfinansierade.

Kul i Skellefteälven. Foto: Karin Holmqvist

Översikt över verksamhetens utveckling

I förvaltningsberättelsen lämnas information om förvaltningen av den kommunala koncernen och kommunen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitlet och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

Den kommunala koncernen redovisar ett negativt resultat på 8,1 miljoner kronor för år 2023. Det redovisade resultatet är det näst sämsta under hela femårsperioden, rensat för jämförelsestörande poster på grund av inlösen av pensionskuld år 2020 och 2021. Koncernens finansiella ställning är dock fortsatt ganska stabil trots att soliditeten, både inklusive och exklusive pensionsförpliktelsen, minskat.

Verksamhetens intäkter för koncernen är högre än föregående år. Ökningen är högst inom taxor och avgifter. Bidrag från andra än staten har dock minskat något. Verksamhetens kostnader ökade med hela 8,1 procent jämfört med föregående år, vilket

är mer än ökningen av intäkter. I bolaget har kostnaderna endast ökat marginellt. Hela koncernens kostnadsökning ligger därmed i kommunen där personalkostnader och köp av huvudverksamhet har ökat mest. Sett till hela femårsperioden har kostnadsökningen varit 18 procent och det enda kostnadslag som minskat på fem år är utbetalda bidrag. Se även not 1 och 2.

Investeringsnivån är den näst högsta sett till femårsperioden, även när investeringsbidrag räknas in. Låneskulden har sänkts något genom sedvanliga amorteringar i bolaget.

Antalet anställda är det lägsta under femårsperioden. Både de tillsvidareanställda och visstidsanställda har minskat under året. Under femårsperioden har antalet tillsvidareanställda minskat till nivån före pandemin. Antalet visstidsanställda har på grund av heltidsresan minskat ännu mer.

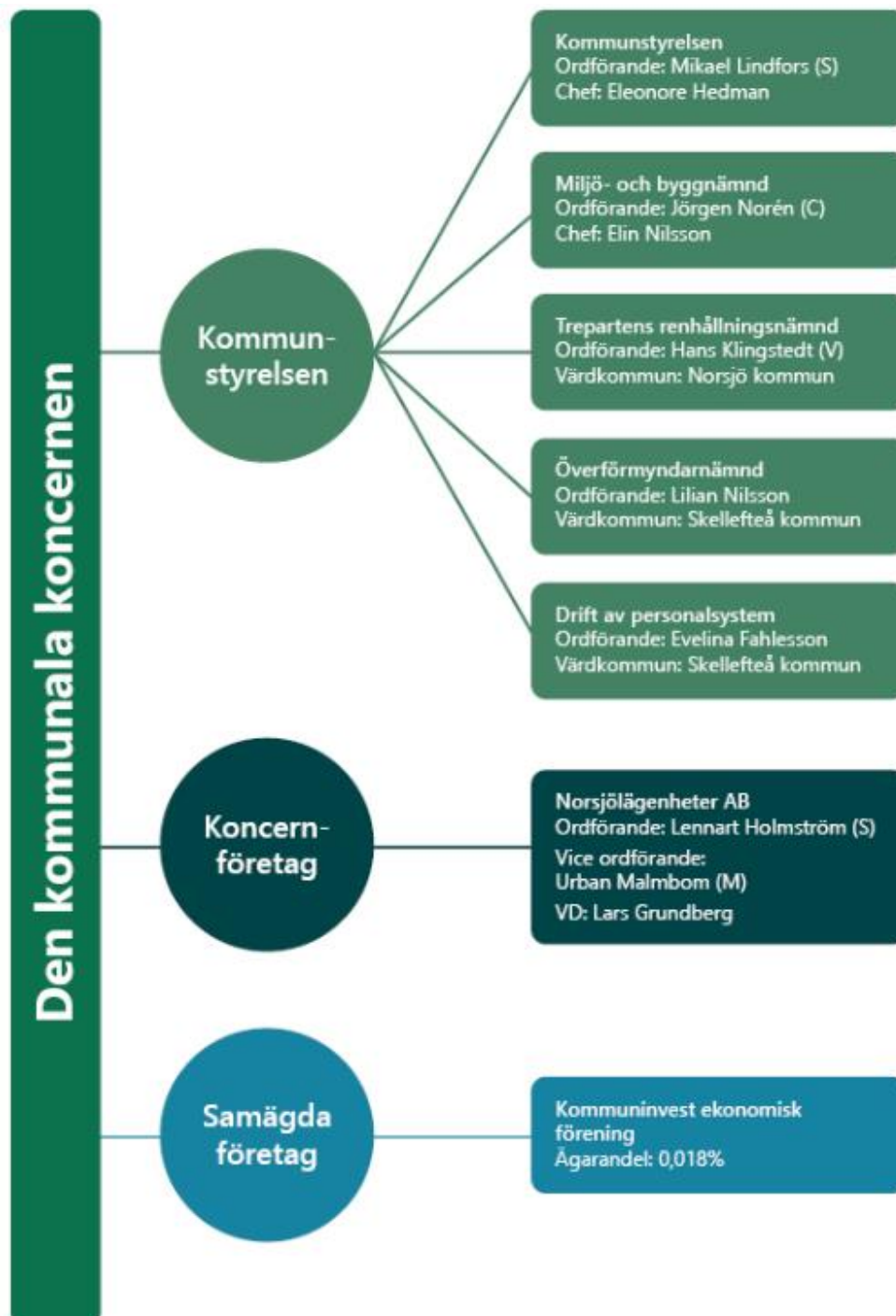
Fem år i sammandrag	2023	2022	2021	2020	2019
Den kommunala koncernen					
Verksamhetens intäkter (mnkr)	103,9	98,7	104,4	97,3	96,1
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar (mnkr)	453,2	420,8	442,5	430,2	404,9
Årets resultat (mnkr)	-8,1	8,9	-24,2	-28,5	-11,8
Soliditet	47,2%	48,9%	48,8%	52,6%	55,5%
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	36,3%	38,0%	36,8%	33,6%	28,1%
Investeringar, netto (mnkr)	17,2	11,3	20,1	9,4	8,2
Självfinansieringsgrad	1,1	1,3	-1,3	-0,3	2,0
Låneskuld (mnkr)	56,8	58,2	65,7	67,0	83,3
Likvida medel vid årets slut (mnkr)	50,6	50,6	53,6	100,6	125,4
Antal anställda	469	496	504	517	511
Kommunen					
Folkmängd 31 december	3 924	3 947	3 971	3 945	3 986
Kommunal skattesats	23,35	23,35	23,35	23,35	23,40
Verksamhetens intäkter (mnkr)	90,7	86,2	91,9	84,3	83,4
Verksamhetens kostnader & avskrivningar (mnkr)	442,3	408,5	431,5	420,2	375,7
Årets resultat (mnkr)	-8,7	9,6	-24,9	-30,6	-7,3
Soliditet	54,8%	57,0%	58,4%	62,9%	69,0%
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	41,4%	43,6%	42,1%	39,0%	33,8%
Investeringar, netto (mnkr)	16,8	11,3	20,0	9,4	8,1
Självfinansieringsgrad	0,9	1,0	-1,5	-0,8	-0,1
Låneskuld (mnkr)	0	0	0	0	0
Likvida medel vid årets slut (mnkr)	43,9	45,6	44,9	93,1	106,1
Antal anställda	462	489	497	510	504

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs av kommunstyrelsen och i det kommunägda bostadsbolaget Norsjölägenheter AB. Kommunen har även samarbete med andra kommuner via fyra gemensamma nämnder, där Norsjö kommun är värdkommun för en av dem, Trepårtens renhållningsnämnd. Koncernföretaget har

all upplåning via samverkansföretaget Kommuninvest ekonomisk förening

Kommunen anlitar inga privata utförare. En fullständig översikt av den kommunala verksamheten visas i nedanstående organisationsschema.

Nämnder

Kommunstyrelsens uppgift är att leda, samordna och styra förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det betyder att det är kommunstyrelsen som ansvarar för den strategiska planeringen, den kommunala servicen, verksamheten och ekonomin i kommunens nämnder och bolag, utvecklingen av den kommunala demokratin, kommunens juridiska verksamhet samt den centrala informationsverksamheten.

Norsjö kommun och Malå kommun har en gemensam miljö- och byggnämnd med Malå som värdkommun. Nämnden ansvarar för räddningstjänst, miljö-, plan- och byggfrågor samt myndighetsutövning när det gäller miljö- och hälsoskydd.

I Trepårtens renhållningsnämnd samverkar kommunerna Sorsele, Malå och Norsjö. Syftet med nämnden är att klara insamling av hushållsavfall med maximalt nyttjande av fordon och personal. Norsjö kommun är värdkommun och ansvarar för administration av nämndens verksamhet.

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där Skellefteå kommun är huvudman. Överförmyndarnämndens uppgifter är bland annat att utöva tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare. Förutom Skellefteå och Norsjö kommun ingår även Malå och Arjeplog.

De fyra kommunerna Arvidsjaur, Norsjö, Malå och Skellefteå samverkar i en gemensam nämnd för drift av personalsystem. Nämndens uppdrag är att åstadkomma en effektiv drift av kommunernas personalsystem. Organisatoriskt ligger nämnden i värdkommunen Skellefteå.

Ispromenad i Stussviken. Foto: Ulrica Magnusson

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Redan i inledningen av året sattes fokus på den låga likviditeten där det periodvis saknades medel för alla utbetalningar. Detta medförde bland annat ansökan om några dagars anstånd under de första månaderna. Under senare delen av våren förbättrades likviditeten något, bland annat genom att tidigare reserverade medel inbetalades från skattekontot. I inledningen av 2024 var det likvida läget än besvärligare, vilket medförde att räntefonder behövde avyttrats i början av 2024.

Kommunen har erhållit bidrag för tidigare högt flyktingmottagande som förbättrat resultatet med 820 tkr. Bidrag har även erhållits för lägre antal timanställda samt utökat antal sjuksköterskor inom Omsorg. De två sista bidragen har intäktsförts i enlighet med rekommendationer, vilket innebär att 1,6 mnkr är redovisat 2023 och 2,2 mnkr redovisas under 2024.

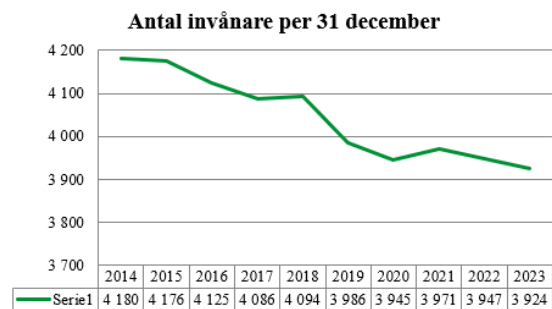
Med anledningen av den höga inflationen under året har pensionskostnaderna ökat från 17 till 31 mnkr under året. Nästa år förväntas kostnaderna öka än mer för att sjunka tillbaka från 2025 och senare.

Under våren beslutades att minska antalet platser från tio till fyra på det särskilda boendet Bäckgården. Även om personalkostnaderna kan reduceras kräver boendet bemanning dygnet runt. Varje boendeplats blir därmed väldigt kostsam. I februari 2024 beslutades de kvarvarande sex platserna ska bli biståndsbedömt trygghetsboende.

I början av 2024 beslutades att kommunen ska köpa datorer i stället för att leasa när leasingtiden går ut. Anledningen är att det är väldigt kostsamt att leasa istället för att köpa. Översyn bör även göras för leasingbilar, där kostnaderna också stigit kraftigt de senaste åren.

Befolkningsutveckling

I hela riket ökade befolkningen med 0,29 procent och i Västerbottens län med 0,88 procent. I Västerbotten ökade befolkningen endast i 3 av 15 kommuner. Vid årsskiftet 2023/2024 var 3 924 personer folkbokförda i Norsjö kommun, vilket är en minskning med 23 personer, eller -0,58 procent. De senaste tio åren har befolkningen minskat med 6,0 procent. Av kommunens invånare är 425 personer födda utanför Sverige.

Befolkningsminskning beror på födelseunderskott med -15 personer och negativt flyttnetto med -11 personer. I statistiken ingår även en positiv justeringspost med 3 personer. I flyttnettot ingår ett invandringsöverskott på 43 personer och inrikes flyttnetto på -54 personer. Flyttströmmar både in till och från kommunen sker främst från andra kommuner i Västerbotten.

Befolkningsförändringar, orsak och antal			
Födda	23	Utflytt länskommun	113
Döda	38	Utflytt övriga län	66
Födelsenetto	-15	Utvandring	5
		Utflyttning	184
Inflytt länskommun	78		
Inflytt övriga län	47	Justeringspost	3
Invandring	48		
Inflyttning	173		

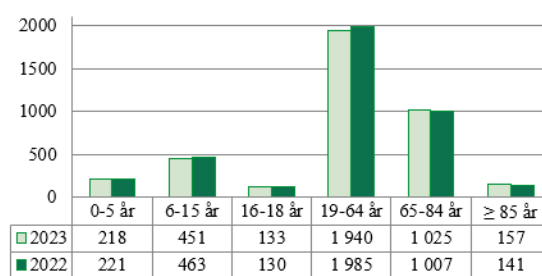
Förvaltningsberättelse

De senaste åren har den procentuella fördelningen mellan män och kvinnor inte förändrats speciellt mycket. Det bör därav fortsatt fler män än kvinnor i kommunen. Andelen invånare i arbetsför ålder fortsätter att minska. Vid årets slut är det mindre än hälften av invånarna som är i arbetsför ålder. Detta medför bland annat att försörjningsbördan ökar då en lägre andel invånare ska försörja fler.

Fakta om befolkningen	2023-12-31	2022-12-31
Andel kvinnor	48,4%	48,1%
Andel män	51,6%	51,9%
0 - 5 år	5,6%	5,6%
6 - 15 år	11,5%	11,7%
16 - 18 år	3,4%	3,3%
19 - 64 år	49,4%	50,3%
65 - 84 år	26,1%	25,5%
≥ 85 år	4,0%	3,6%

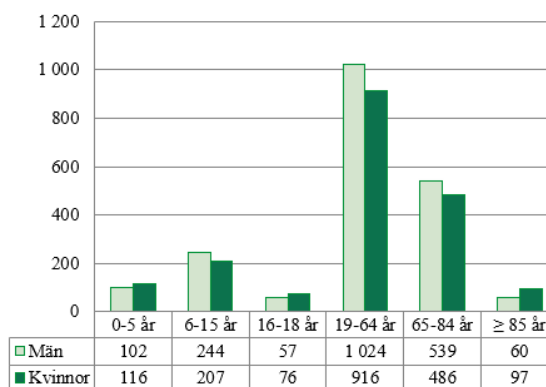
Genom att bryta ner befolkningsstatistiken i ålderskategorier framkommer det att antalet invånare minskar bland för- och grundskolebarn samt vuxna i arbetsför ålder. Personer i gymnasieåldern samt de över 65 år ökar i antal. Sett till de fem senaste åren har antalet barn 0-5 år minskat med -40 personer, vilket har direkt påverkan på förskolans omfattning. De i grundskole- och gymnasieåldern har under samma tidsperiod minskat med -3 respektive -12 personer. Inom samma tidsperiod har antalet invånare i arbetsför ålder minskat med -169 personer. De enda åldersgrupper som de fem senaste åren har ökat i antal är de två grupperna med äldst invånare. Invånare i ålder 65-85 år har de fem senaste åren ökat med 28 personer, där 18 av dessa avser ökat antal det senaste året. Invånare som är 85 år och äldre är 26 personer fler än för fem år sedan, där 16 av dessa avser ökat antal under det senaste året.

Antal invånare per ålderskategori

Av invånarna är 2 026 män och 1 898 kvinnor. Av årets befolkningsminskning på -23 personer är -21 personer män. Störst procentuell skillnad mellan män och kvinnor återfinns bland de allra äldsta invånarna, där 61,8 procent är kvinnor och 38,2 procent är män. Även i den yngsta åldersgruppen och i gymnasieåldern finns det fler flickor än pojkar medan det i övriga grupper är fler män än kvinnor.

Fördelning män och kvinnor, antal

EPA på Duvans fritidshem. Foto: Chatrin Ask Jansson

Arbetsmarknad

Andelen inskrivna arbetslösa uppgår till 5,0 procent i Norsjö kommun, varav 2,2 procent är öppet arbetslösa och 2,7 procent är i olika program med aktivitetsstöd. Andelen inskrivna har sjunkit med 0,1 procentenheter jämfört med 2022. Arbetslösheten för kvinnor har minskat något jämfört med förra året samtidigt som männens har ökat. Arbetslösheten för ungdomarna har ökat för båda könen.

Andel arbetslösa av total arbetskraft	16-64 år	18-24 år
Kvinnor	5,3 %	4,2 %
Män	4,6 %	9,5 %
Totalt	5,0 %	7,2 %

Kommunens arbetslöshet är lägre än rikets, som enligt SCB uppgår till 7,7 procent. Indelat i kvinnor och män är rikets arbetslöshet 7,9 procent för kvinnor och 7,5 procent för män. Norsjös placering i förhållande till både länets kommuner och riket har försämrats från föregående år trots att arbetslösheten i Norsjö har sjunkit. I Västerbotten har bara Åsele och Bjurholm högre arbetslöshet än Norsjö. Arbetslösheten i Västerbottens län är 3,8 procent. Av kvinnorna i länet är 3,6 procent utanför arbetsmarknaden medan 4,0 procent av männen arbetslösa. Västerbottens län har sedan år 2019 den lägsta arbetslösheten av alla län i riket.

Ungdomsarbetslösheten är högre än den totala arbetslösheten. I Norsjö har ungdomsarbetslösheten ökat med 1,3 procentenheter till 7,2 procent. I länet är arbetslösheten bland unga betydligt lägre med 5,3 procent och i riket uppgår den till 7,7 procent.

Bostadsmarknad

Den vanligaste boendeformen i Norsjö kommun är småhus. När det gäller flerbostadshus anger koncernföretaget att det under året varit ett högre intresse för bolagets bestånd. Hyresbortfallet 2023

uppgår till 3,6 procent av beräknade hyresintäkter jämfört mot föregående års 5,5 procent. Norsjölägenheter ser inget minskat intresse för lägenheterna i närtid.

Under året har dialog skett med representanter från det kommunala bostadsbolaget för att ta fram alternativ och underlag för nybyggnation av hyreslägenheter.

Betydande avtal och regelförändringar

Under året har flera upphandlingar genomförts som genererat nya avtal. Kommunen genomför upphandlingar i egen regi och via andra upphandlade myndigheter, främst via inköpsenheten i Skellefteå.

Norsjö kommun har under året upphandlat sex större avtal i egen regi. Avtalsägare för de flesta avtal är verksamma under den kommunaltekniska avdelningen. De nya avtalen avser måleritjänster, golvtjänster, slamtjänster, snöröjning och byggtjänster. Övrigt avtal som tecknats är för skolskjuts.

Avrop har skett från centrala avtalsdatabaser som Adda och Avropa.se för bland annat datorer, sopsäckar/avfallspåsar, IT-konsulter, skrivare och personbilar.

Under året har ett forum för kommunens beställare upprättats med syftet att utbilda och hålla kommunens beställare informerade om priser och övriga förändringar i kommunens avtal.

Årliga stickprovskontroller har utförts på inköp av förbrukningsmaterial som städartiklar och kontorsmaterial. Kontrollen har visat om rätt produkt köpts in från rätt leverantör. Ett fåtal brister uppkom och ansvarig chef är underrättad samt har vidtagit åtgärder.

Under år 2024 ska nya upphandlingar och avrop göras för bland annat grävning och förläggning av fiberkanalisation, VVS, elektrikutrustning samt trygghetslarm.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Detta avsnitt är ett av förvaltningsberättelsens viktigaste. Upplysningar om viktiga förhållanden ska inkludera analys av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer avseende gjorda uppskattningar och bedömningar samt vidtagna åtgärder. Risker är vad som kan leda till en väsentligt förändrad kommunal ekonomi i förhållande till vad som presenteras i resultat- och balansräkning. Risker är i första hand

inte en del av bedömningen av den framtida utvecklingen utan handlar framför allt om negativa utfall utöver förväntat.

Risker som är kopplade till intäktssidan, såsom förändringar i skatteintäkter och statsbidrag, behandlas mer utförligt i en känslighetsanalys på sidan 62.

Tabeller och kommentarer på följande sidor redovisar några av de risker som identifierats för kommunen. Riskerna är indelade i omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Omvärldsrisker

Identifierad risk	Beskrivning	Org. enhet	Hantering av risk
Rysslands krig i Ukraina	Kriget kan potentiellt pågå under flera år. Ytterligare ukrainare kan behöva fly landet. Ryssland kan attackera fler länder och/eller använda biokemiska stridsmedel och kärnvapen för att öka möjligheten att vinna kriget. Risk för kärnvapenolycka vid Europas största kärnkraftverk i Zaporizjzjaj, Ukraina.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad omvärldsbevakning. - Ökad beredskap allmänt. - Ökad beredskap för krishantering. - Håll krisplaner uppdaterade för mottagande av krigsflyktingar, i händelse av att Sverige invaderas, kärnvapenattack, kärnkraftsolycka
Medlemskap i NATO	Risk för att NATO-medlemskapet medför flera nya pålagor i form av insatser och kostnader.	Kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad krisberedskap
Lågkonjunktur, konkurser, hög inflation, råvarubrist, lägre antal arbetade timmar, reallönesänkning.	Hög osäkerhet om makroekonomisk utveckling. Hög inflation, stora kostnadsökningar på el- och bränslemarknad, ökade räntekostnader, råvarubrist m.m. ger dyrare produktions- och transportkostnader, vilket ger reallönesänkningar för hushållen och lägre efterfrågan, vilket i sin tur bidrar till jobbvarsel och fördjupad lågkonjunktur. Dyrare inköp och mindre för samma peng. Likviditetspåverkan.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Säkerställa varuinköp genom korrekta inköp från avtalsparter. - Kontinuerlig likviditets- och budgetuppföljning och löpande igångsättningsbeslut för investeringsprojekt. - Vara lyhörd för lokala företags utmaningar och behov - Ökat antal företagsmöten
Bostadsmarknad och industrietablering	Risk att gå miste om tillväxtpotential pga. avsaknad av tillgängliga boenden, företagslokaler och etableringsmark. Industrietableringar sker i snabb takt i närområdet. Risk för uteblivna etableringar och inflyttningar vid passivitet.	NLAB Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Uppdatera aktuella detaljplaner i proaktivt syfte. - Löpande dialog inom koncernen - Kontakta potentiella aktörer för ökad bostad-/industrietablering. - Ta fram handlingsplaner för tillväxt
Otillräcklig investeringsförmåga	Såväl kommunala fastigheter som infrastruktur är till stor del föråldrad och påverkas av underhållsskuld. Den egna investeringsförmågan är otillräcklig för att kortsiktigt lösa skulden. Även det privata näringslivet påverkas av då planerade investeringar i vissa fall behöver prioriteras om eller förskjutas i tid.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen Privata ftg	<ul style="list-style-type: none"> - Prioriteringar utifrån störst behov och mest kritiska. - Ta fram underhållsplaner - Föra löpande dialog med upphandlade företag kring tidsplaner och utförande.
Konkurrens om arbetskraft i närområdet	Ökad konkurrens om arbetskraft sedan Northvolts etablering i Skellefteå. Ökade svårigheter att rekrytera kompetent personal. Löner drivs upp som konkurrensfaktor, vilket får en direkt påverkan på kommunens verksamheter, företagen och Regionen.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Kompetensförsörjningsplan - Samarbeta med andra kommuner - Marknadsföra kommunen - Samrekrytering inom kommunen och tillsammans med Region Västerbotten och lokala företag.

Kommentarer till omvärldsrisiker

Rysslands krig i Ukraina kan påverka Sverige på flera sätt under 2024. Konflikten kan leda till ökad oro för säkerheten i Östersjöregionen och i svenskt närområde. Det kan stimulera ökad militär närvaro och aktivitet i regionen, vilket kan kräva en översyn av Sveriges försvarsstrategier och investeringar i försvarskapacitet.

Konflikten kan även påverka den politiska dynamiken i Sverige genom ökad debatt om försvars- och säkerhetsfrågor. Det kan också påverka Sveriges utrikespolitik och relationer med andra länder, inklusive NATO och EU.

Konflikten kan skapa osäkerhet på finansmarknaderna och påverka handelsrelationer, särskilt om det leder till sanktioner eller andra restriktioner mot Ryssland. Det kan också påverka energipriser och energiförsörjning, eftersom Ryssland är en viktig aktör på energimarknaden.

Konflikten kan även leda till en ökning av flyktingströmmar och migrantrörelser, vilket kan påverka Sveriges migrationspolitik och socioekonomiska situation. Det kan också öka spänningen inom landet kring frågor som integration och säkerhet.

Ett NATO-medlemskap kan innebära flera utmaningar för Sverige. Spänningen i relationerna till Ryssland kan öka samt leda till ökad aktivitet i Östersjöregionen. Landets försvarsutgifter kommer att öka vilket kan påverka andra områden av den offentliga budgeten. Principen om världsstödd innebär stor påverkan för hela samhället i händelse av truppförflyttningar och övningar, vilket ställer krav på kommunernas mottagningskapacitet.

Hotet från främmande makt har breddats och blivit mer komplext. Ett flertal länder bedriver i dag olovlig underrättelseverksamhet, spionage och annan säkerhetshotande verksamhet mot Sverige och svenska intressen. Samtidigt har det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde allvarligt försämrats. Under-

rättelsehotet omfattar såväl olagliga som lagliga metoder. Vid sidan om den mer traditionella underrättelseverksamheten genomförs olika former av säkerhetshotande verksamhet såsom flykting-spionage, cyberattacker och påverkansoperationer. Främmande makt har behov av information, kunskap och teknik och därmed antas behovet av underrättelseinhämtning öka. Sverige är ett attraktivt land för länder som olovligen vill komma över kunskap och teknik för både militära och civila ändamål.

Vid sidan av den traditionella inhämtningen och spioneri från andra länder genomför främmande makt en rad andra aktiviteter riktade mot Sverige. Det kan till exempel handla om att bedriva strategisk avskräckning med militära eller diplomatiska styrkedemonstrationer.

Påverkansoperationer görs för att försöka påverka beteenden, uppfattningar eller beslut hos den centrala statsledningen, befolkningen eller utvalda målgrupper. Det kan till exempel handla om strategiska uppköp eller investeringar, där ett annat land köper upp till exempel hamnar, teknikföretag eller industri, som används för att påverka eller inhämta information. Cyberattack kan vara ett sätt att påtvinga ett annat land sin vilja, men också för att komma över samhällsviktig information. Påverkan via Proxy innebär att ett annat land låter andra grupper utträta det man själv vill förmedla och uppnå.

Lågkonjunkturen har blivit kännbar för såväl svenska hushåll som företag och offentlig sektor. Den svenska ekonomin, och inte minst hushållen, har en klart högre skuldnivå och därmed högre räntekänslighet än vad många andra länder har. Att räntebindingstiderna för tagna lån och bindingstiderna för elkraft är betydligt kortare i Sverige än i andra länder medför snabbare avtryck i de svenska hushållens disponibla inkomster och konsumtionsefterfrågan.

Förvaltningsberättelse

För kommunsektorn märks stora effekter genom att köpkraften i skatteunderlaget urholkas. Kostnaderna påverkas både av högre insatspriser och värdesäkring av pensionsskulden. Delar av arbetsmarknaden har stor påverkan av en stagnerad produktionstillväxt och tvingas därmed att anpassa personalstyrkan som en effekt av minskad efterfrågan. Näringslivet och samhället påverkas även av rubbningar i försörjningskedjorna kopplat till osäkerhet inom den internationella sjöfarten, vilket innebär förlängda leveranstider och högre transportkostnader. Kommunen behöver vara extra lyhörd för de lokala företagens utmaningar och behov via ökat antal företagsmöten.

Det finns risk att kommunen går miste om tillväxtpotential på grund av avsaknad av tillgängliga boenden som motsvarar marknadens behov. Det saknas även tillgängliga företagslokaler och etableringsmark vilket innebär att företag kan tvingas att flytta verksamhet till annan kommun alternativt avstå från att etablera sig i Norsjö kommun. Den mycket snabba tillväxten i grannkommunen Skellefteå kommer att påverka Norsjö kommun i stor utsträckning i framtiden. Flera privata företag i kommunen planerar för stora investeringssatsningar de kommande tio åren och uttrycker oro för att inte klara kompetensförsörjningen i tillräckligt stor utsträckning. Ett passivt förhållningssätt till behov av bostäder och etableringsmöjligheter skapar både risk för utebliven tillväxt i kommunen och risk för att ett föråldrat fastighetsbestånd med betydligt lägre marknadspriser kan attrahera människor som har större behov av hjälpinsatser och därmed blir en högre belastning för den sociala välfärden.

Koncernens fastigheter och kommunal infrastruktur är till stor del föråldrad och belastas av underhållsskuld. Det medför ökad risk för större påverkan om något hastigt går sönder. Den egna investeringsförmågan är otillräcklig för att åtgärda hela underhållsskulden. Därtill finns det stora behov att investera i nya bostäder, indu-

strimark för etableringar och företagslokaler. Därför är det viktigt att vara tydlig i att prioritera satsningarna utifrån störst behov och mest kritiska. Det är viktigt att göra kostnadsanalyser för att säkerställa att verksamheterna klarar av de kostnadsökningar som satsningen medför. Det är även viktigt att följa upp likviditet, soliditet samt att bevaka det likvida läget inför uppstart av olika investeringssatsningar.

Northvolt och övriga nya etableringar i Skellefteå kan vara till både fördel och nackdel för kommunen. Fabriken och dess kringeffekter kommer inrymma fler anställda än antal invånare i Norsjö kommun. Etableringen är en stor risk för kompetensförsörjningen, både för Norsjö kommun som organisation och för privata företag i kommunen. Enligt studier attraheras högskoleutbildade mer av stora arbetsgivare. Högskoleutbildade kan därför vara svårare att rekrytera för kommunen när många alternativa anställningsmöjligheter finns. Det har kommit uppgifter om att Skellefteå kommun i vissa fall ökat lönenivån för att kunna behålla och rekrytera nya medarbetare. När lönenivåer används som en konkurrensfaktor missgynnar det Norsjö kommun då det saknas utrymme och marginaler för att höja lönenivåerna utifrån befintligt skatteunderlag i relation till antalet anställda. Eftersom det råder stor konkurrens om arbetskraft i närområdet är det viktigt att kommunen har en tydlig kompetensförsörjningsplan och att samrekrytering sker inom kommunen och koncernen men även med kommunens företag och Region Västerbotten för ökade möjligheter till lyckade rekryteringar.

Att kommunen har alternativa etablerings- och boendalternativ gentemot Skellefteå är viktigt för att i förlängningen få positiva effekter. Det är även viktigt att säkerställa bra pendlingsmöjligheter till invånare som arbetar på annan ort samt att marknadsföra Norsjö kommun som ort, som arbetsgivare och genom att visa på attraktiva boende- och utemiljöer, en aktiv fritid och **Världens bästa vardag.**

Verksamhetsrisker

Identifierad risk	Beskrivning	Org. enhet	Hantering av risk
Hög personalomsättning	Hög personalomsättning. Brist i kontinuitet. Svårighet att planera bemanning. Svårighet att rekrytera generellt. Högre sjukfrånvaro. Negativa effekter för personal och kvalitet.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Heltidsresan - Friskvårdsinsatser - Handledning av nyanställda - Interkommunal samverkan - Personalvårdande insatser - Personalförmåner
Åldrande anläggningar och fastigheter	Många av koncernens anläggningar och fastigheter har ett eftersatt underhåll och i vissa fall korta återstående tekniska livslängder. Detta medför ett stort underhållsbehov och/eller nyinvestering.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Upprätta och revidera underhålls- och investeringsplaner. - Långsiktig samordning mellan förvaltningar och nämnder för längre planeringshorisont. - Ökad tillsyn av befintliga anläggningar.
Vatten- och avloppsanläggningar	Samhällsviktig funktion som måste alltid upprätthållas. Viktigt att ständigt kontrollera, underhålla och investera i nya komponenter för att ligga steget före. Det är viktigt att jobba proaktivt i händelse av olika krissituationer och än viktigare blir det ifall, det som hittills varit otänkbart, att Sverige skulle bli attackerat och invaderat av utländsk militär.	Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Identifiering av kritiska punkter i nätet samt upprätta långsiktiga planer för åtgärder i systemet. - Upprätta krisplaner för olika händelser gällande vattenförsörjning och avloppshantering. - Planering för att byta ut gamla vatten- och avloppsledningar.
Demografiska förändringar	Förändrade behov utifrån demografisk sammansättning. Tidiga insatser och planering är förutsättningar för att kunna erbjuda korrekt anpassad verksamhet utifrån demografiska förändringar.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Optimering av förskola och grundskola utifrån demografiska förändringar - Optimering av äldreboenden, trygghetsboenden och hemtjänst. - Samlade boendeformer för ökad ekonomisk effektivitet och ökade kvalitativa insatser.
Lokaloptimering	Många verksamheter har endast verksamhet under vissa fasta tider på dygnet. Vid verksamhetsförändringar kan lokaler samnyttjas eller friställas. Fortsatt arbete hemifrån medför lägre nyttjande av arbetslokaler och kontor.	Den kommunala koncernen Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Översyn för att optimera användningen av kommunala lokaler. - Samnyttjande av kontor vid fortsatt hemarbete på deltid. - Avyttra eller riva fastigheter som kommunala verksamheter inte har behov av.

Kommentarer till verksamhetsrisker

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunens verksamheter. En hög personalomsättning kan medföra brist i kontinuitet, ökad belastning på erfaren personal, kvalitetsbrister, ökad sjukfrånvaro och svårighet med bemanning. Rekrytering till akademiska yrken är generellt en utmaning. Även inom omsorgsverksamheten är det ofta svårt med bemanning,

inte minst vikarier. Många gånger jobbar befintlig personal fler timmar eller fler skift när vikarie inte kunnat rekryteras. Samtidigt står kommunen inför stora pensionsavgångar de kommande åren.

Kommunens arbete med Heltidsresan syftar till att alla anställda ska kunna erbjudas heltidsanställning. Att fler arbetar mer ska underlätta kompetensförsörjning med färre antal anställda och attraktivare

Förvaltningsberättelse

tjänster. Andra åtgärder som kan öka intresset för att vara anställd och ta anställning i kommunen är ett gott och tillitsbaserat ledarskap där personal får en god introduktion och handledning samt möjlighet att utöva sina yrken och fatta egna beslut inom satta ramar. Olika personalvårdande insatser och personalförmåner bidrar också till att vara en attraktiv arbetsgivare. Interkommunal samverkan blir allt viktigare för att klara att upprätthålla kompetens samt ger möjlighet till kollegialt lärande och stöd, även om man är ensam eller få inom sitt yrke i den egna kommunen.

Många av koncernens anläggningar har ett eftersatt underhåll. Detta gäller såväl Va-anläggningar som kommunala fastigheter och bolagets bostäder. Detta medför risk för att åtgärder måste tidigareläggas, vilket kan kräva att nya lånekrediter behöver tas med ökade kostnader som följd. Inom koncernen har det under en längre tid varit kort framförhållning gällande underhålls- och investeringsplanering. Underhåll sker ofta för att åtgärda ett akut läge, som ibland även hunnit få följdfele. Genom åren har det även skett lokalförändringar från ett år till ett annat som inte varit långsiktigt genomtänkta. Akutinsatser och åtgärder med kortsiktigt fokus blir ofta ganska kostsamma. Långsiktiga planer behöver upprättas, som förutom direkta behov även tar hänsyn till demografiska förändringar.

En stor del av Va-anläggningarna är gamla. Vatten och avlopp är en samhällsviktig funktion som alltid ska fungera och som bidrar till god hälsa i samhället. Därför är det viktigt att verksamheten arbetar aktivt med att ta fram långsiktiga planer där det identifieras vad som behöver åtgärdas och när, alltså en realistisk plan för att upprätt-

hålla fortsatt god standard i systemet. Planen bör även kompletteras med krisplaner för hur olika oförutsedda händelser ska hanteras. Som nämnts under omvärldshot är det svenska säkerhetsläget allvarligt. Detta medför att krisplaner för vatten och avlopp även måste omfatta krigssituation och med ett mer långvarigt uppehåll av elektricitet.

Långsiktig planering krävs för att optimera nyttjandet av lokaler som är anpassade utifrån verksamheternas behov och demografiska förändringar. Tomma platser och geografiskt spridd verksamhet medför höga kostnader, risk för lägre kvalitet om personal saknar rätt kompetens, risk för bristande helhetssyn och intag av vikarier trots att en annan enhet i organisationen har hög personaltäthet med anledning av specifika händelser.

Inom verksamhetsområdet utbildning har barnantalet varierat kraftigt under året och vissa avdelningar har brottats med överbeläggningar. Efterfrågan på barnomsorg har ökat under året. Dock har verksamheten haft kraftiga svängningar mellan åren och barngruppen förväntas minska kommande år med anledning av lågt antal födda under innevarande år. Att effektivt nyttja lokaler är en utmaning med när det är stora svängningar i barngrupper.

Det finns risk att en del av kommunens verksamheter bedrivs i för stora och/eller ej optimala lokaler, vilket innebär högre kostnader än befogat. Att samnyttja lokaler där det är möjligt kan vara ett sätt att hantera denna risk för verksamheter som endast bedriver verksamhet delar av dygnet. Lokaler som inte alls nyttjas längre behöver avyttras eller möjligen rivas för god ekonomisk hushållning.

Finansiella risker

Identifierad risk	Beskrivning	Org. enhet	Hantering av risk
Finansierings- och likviditetsrisk	Sänkt sysselsättning i lågkonjunktur, riskerar svag utveckling av skatteintäkter och bidrag. Risk för fortsatt snabb kostnadsökning allmänt. Hög inflation urholkar pengavärdet. Risk att verksamheter inte håller budget och att kostnadsökningen fortsätter utvecklas fortare än intäktsökningen. Högre kostnader och lägre intäkter påverkar likviditeten negativt. Risk att pensionsavsättning blir kostsammare än tidigare beräknat. Risk för höga investeringsnivåer och krediträntor. Stor risk för sänkt betalningsberedskap. Risk att fler hushåll får betalningssvårigheter.	Den kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Genomlysning av kostsam och/eller ej lönsam verksamhet. - Ekonomiskt budgetresultat som motsvarar politisk målsättning. - Noggrann uppföljning av likviditet och budget. Snabba åtgärder vid budgetavvikelser. - Likviditetshänsyn innan igångsättningsbeslut för investeringar. - Bevakning utebliven betalning.
Kredit- och ränterisk	Hög skuldsättning riskerar betydande kostnadsökning vid ökad räntenivå.	NLAB Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> - Noga avvägning nya krediter. - Minska skuldsättningen enligt politiska direktiv. - Investeringar ska ske med egna medel. - Sprida betalningstidpunkter. Fördelning rörliga/bundna lån.
Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar	Värdenedgång riskerar påverka kommunens långsiktiga betalningsförmåga negativt.	Den kommunala koncernen	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt följa policyn för räntebärande värdepapper. - Noggrann uppföljning av placerade medel. - Översyn placerade medel.

Kommentarer till finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller riktlinjer för finansverksamheten. Koncernen är exponerad för finansierings- och likviditetsrisk, kredit- och ränterisk, samt marknadsvärdesrisk i placeringar.

Finansierings- och likviditetsrisk

Enligt de finansiella målen ska betalningsberedskapen uppgå till minst 60 dagar. Vid årets slut uppgick den till endast 37 dagar i kommunen. Detta medför en mycket stor risk för betalningssvårigheter, speciellt i början av året samt just innan Skatteverket betalar ut skatteintäkter och bidrag.

Under året har några av kommunens företag varslat och sagt upp personal med anledning av arbetsbrist. Arbetslöshet ger lägre inkomster. Därtill finns risken att invånare flyttar till annan ort för arbete. Båda dessa faktorer riskerar en svagare utveckling av skatteintäkter och bidrag.

Riksbankens höjning av styrräntan under året har medfört stor kostnadsökning för bolagets lånekrediter, både för krediter med rörlig ränta och att bolaget omsatte en tidigare fasträntekredit under hösten. Styrräntan förväntas börja vända nedåt först mot sommaren 2024. Om inflationen inte sjunker i takt med Riksbankens förväntningar kan räntesänkning dröja.

Inflation leder till att pengarna blir mindre värda. En fortsatt hög inflation innebär att alla offentliga och privata aktörer samt privatpersoner påverkas av minskad köpkraft när priser på tjänster och varor ökar. Detta leder till mindre inköp av sällanköpsvaror och investeringar. Detta är några av orsakerna till att företag varslar och säger upp personal samt att Sverige befinner sig i lågkonjunktur. Det är en ökad risk att företagets och hushållens lägre köpkraft leder till betalningssvårigheter. Detta kan påverka koncernens intäktsflöde negativt samt öka ekonomiska stödinsatser.

Förvaltningsberättelse

Det är fortsatt hög risk att verksamheter-
nas kostnadsutveckling fortsätter överstiga
intäktsökningen samt att verksamheterna
inte klarar att hålla budget. Det är även hög
risk att kostnaderna för pensionsavsättning
blir högre än budgeterat. Med en budget
utan säkerhetsmarginaler är risken mycket
hög att kommunen även 2024 redovisar ett
negativt resultat.

Till budgetåret 2025 kommer kommunen
med hjälp av den implementerade pris-
lappsmodellen att lägga budget utifrån
beslutat resultatmål. Prislappsmodellen
identifierar även kostnadsdrivande verk-
samheter utifrån ersättning i kostnads-
utjämningsystemet. I de fall pengarna
inte räcker behöver politiker och verksam-
het genomlysning hur verksamheterna ska
organiseras och bedrivas för att bli kost-
nadseffektiva. Detta arbete behöver på-
börjas redan under 2024 tillsammans med
månatlig uppföljning av likviditet och bud-
getavvikelser samt snabba insatser vid
avvikelser. Betalningar behöver planeras
så de infaller jämnt fördelat över året.
Hänsyn behöver tas till likviditeten innan
investeringsprojekt påbörjas. Koncernen
behöver ha ökad bevakning av uteblivna
betalningar från kunder och brukare.

Kredit- och ränterisk

Kommunen har under lång tid haft mycket
likvida medel och därför har inte likvidi-
tetsplanering varit nödvändig. Inlösen av
den gamla pensionsskulden har medfört
stor påverkan på likviditeten, men har
samtidigt medfört att de årliga kostnad-
erna sjunkit med stora belopp, speciellt de
senaste två åren då det varit mycket
kostsamt att värdesäkra pensionsbehåll-
ningen i takt med inflationsindex. Höga
investeringsnivåer har också tårt på de
likvida medlen. Dessutom planeras för fler
mycket kostsamma investeringar. Va-nätet,
upprustning av stadsnätet och gator/vägar
är pågående satsningar. Nybyggnation är
att vänta inom för- och grundskola.
Planeringsarbete pågår för att bygga ny
sim- och sporthall. Investeringarna
medför behov att teckna höga lån, vilket

kräver likviditetsplanering och ökat fokus
på betalningsförmåga. Den kostnadsökning
som ökad marknadsräntan medfört inne-
bär att äldre kalkyler kan behöva revideras.
Det behöver även skapas ekonomiskt
utrymme i verksamheterna för att de ska
klara kapitalkostnadsökningarna som
större investeringar medför.

Det är viktigt att investeringar sker med
egna medel förutom vid riktigt stora in-
vesteringar. Hög upplåning innebär ökad
kreditrisk och försämrad betalningsför-
måga. Amorteringar och räntekostnader
påverkar likviditeten negativt. Amortering-
ar behöver planeras med jämn fördelning
över året. Fördelning mellan rörliga och
fasta räntevillkor behöver ses över. Över-
likviditet ska användas till att sänka låne-
krediter i enlighet med politiska beslut.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

För att begränsa kreditrisker ska placering
av kommunens likvida medel ske enligt
riktlinjerna för medelsförvaltning. Trots
att riktlinjerna endast tillåter placering
med låg risk finns ändå risken att
placerade likvida medel sjunker i värde.

För att sprida riskerna ska placering ske i
olika fonder eller andra räntebärande
alternativ med låg risk. Kommunen har
under året haft två olika korräntefonder
samt medel placerade på räntebärande
bankkonton.

Eftersom insättningsräntorna har ökat kan
även andra placeringar än korräntefonder
bli aktuella. Avvägning bör ske för att av-
göra om fasträntekonton kan anses vara ett
bättre placeringsalternativ än korränte-
fonder.

Trots att det för närvarande finns bättre
möjlighet till avkastning på räntebärande
placeringar har den höga inflationen ändå
urholkat värdet på kapitalet eftersom
avkastningen inte når upp till de två
senaste årens mycket höga inflationsnivå.
Som nämnt ovan har inflationen urholkat
pengarnas värde.

Pensionsförpliktelser

Kommunen följer Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R15 gällande värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser. Rekommendationen innebär att pensionsförpliktelser intjänade efter år 1998 ska redovisas i balansräkningen medan pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Kommunens ansvarsförbindelse för pensioner och avsättning för garantipension uppgår till 52,6 miljoner kronor inklusive löneskatt, vilket är en ökning med 2,4 procent sedan föregående år.

Pensionsförpliktelse (tkr)	2023	2022
Ansvarsförbindelse, pensionsförpliktelse inkl. löneskatt som inte tagits upp i balansräkningen (intjänat före 1998)	43 788	44 057
Avsättningar inkl. löneskatt för pensioner o liknande förpliktelser (garantipension)	8 789	7 253
Summa	52 577	51 310

Under året har ansvarsförbindelse och pensionsförpliktelserna totalt ökat med 1,3 mnkr inklusive löneskatt. Ansvarsförbindelse intjänad före 1998 har sjunkit medan avsättningarna har ökat.

Ansvarsförbindelsen för den gamla pensionsskulden har tidigare år genom försäkringsinlösen lösts in med totalt 64 mnkr exklusive löneskatt. Detta för att säkra framtida pensionsutbetalningar och skapa ekonomiskt utrymme för driftkostnader. Utan inlösenbeloppen skulle skulden varit betydligt högre. Innan beslut tas om ytterligare inlösen behöver en noggrann analys av likviditetsutrymmet göras.

Medel som inte tagits upp i balansräkningen är inte placerade på något särskilt konto utan återfinns i sin helhet bland kommunens likvida medel och är återlånade i verksamheten. Den senast avlästa aktualiseringsgraden för ansvarsförbindelsen uppgår till 99,0 procent,

vilket är oförändrat jämfört med de senaste åren och innebär att endast en procents osäkerhet föreligger om hur stora de framtida förpliktelserna egentligen är.

Eftersom kommunen har pensionslösning via KPA kostnadsförs delar av pensionsavsättningarna direkt i resultaträkningen. Detta medför att medlen för dessa återfinns hos KPA och inte som en avsättning i den egna balansräkningen. Uppgifterna i KPA visar att det garanterade kapitalet som behövs för att fullgöra framtida åtaganden, exklusive 25 procents säkerhetsmarginal, uppgår till 66,7 mnkr. Kommunen har avsatt 5,9 mnkr mer än det garanterade värdet. Marknadsvärdet på de förvaltade pensionsmedlen är lika högt som det garanterade kapitalet för att säkra framtida åtaganden inräknat den 25-procentiga säkerhetsmarginalen.

Avsättningar pensioner via KPA (mnkr)	2023	2022
Garanterat kapital exkl. marginal	66,7	64,2
Garanterat kapital inkl. marginal	83,4	80,3
Avsatt kapital pensionsförpliktelse	72,6	67,9
Marknadsvärde förvaltade medel	83,4	76,3

Balansräkningens avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har under året ökat med 21,2 procent. Främsta anledningen är att indexuppräknningen för avsatta pensioner är kopplat till de höga inflationstal som varit realitet under året.

Avsättningar pensioner och förpliktelser (tkr)	2023	2022
Pensioner o liknande förpliktelser	1 409	1 122
Pensioner till förtroendevalda	5 554	4 715
Särskild avtals- o visstidspension	110	0
Löneskatt på pensioner	1 716	1 416
Totalt	8 789	7 253

Inbetalda premier kan generera överskottsmedel. Under året har höga värdesäkringskostnader medfört att överskottsmedel använts till pensionskostnader.

Hållbarhet

Utifrån den fossilfria strategin och dess handlingsplan ska en behovsbedömning tas fram för upphandling av fordon. Ledningsgruppen har tagit beslut om att helt eldrivna bilar bör, där det är möjligt, vara ny norm vid leasing av tjänstefordon.

Under 2023 har en av tre leasingbilar hos kommunledningskontoret bytts till elbil. De övriga två är fortsatt pluginhybrider. Teknikavdelningen har bytt ut två fordon varav ett till eldrivet. Även verksamhetsområdet Omsorg har fem nya fordon, bland annat inom hemtjänsten. Ytterligare helt elektriska bilar har avropats, men på grund av långa leveranstider har leveransen skjutits på till 2024.

Generellt fortsätter behovet att öka när det gäller laddstationer och laddpunkter. Det gäller för så väl kommunala som kommersiella fordon och maskiner, men även för allmänheten. Tillgången har dock förbättrats väsentligt och 2023 var första året med tillgång till en publik supersnabb-laddare i kommunen. Norsjö kommun har även 14 egna laddpunkter för destinationsladdning, men dessa har ännu en förhållandevis låg nyttjandegrad.

Under 2023 har det också varit möjligt att tanka förnybar diesel (HVO100) i Norsjö. Ett drivmedel som anges ha upp till 90 procents lägre utsläpp av växthusgaser. Prisutvecklingen på drivmedel har dock bromsat övergången till förnyelsebart bränsle till förbränningsmotorer.

Inför kommande investeringar i nya byggnader har arbete påbörjats kring frågor om energieffektivitet. I projektet spillvärme görs en förstudie som ska utreda förutsättningarna för spillvärme som komplement i nya byggnader.

Upphandling av nya busslinjer har gjorts via Länstrafiken i Västerbotten. Kommunstyrelsen tog beslut om att vid trafikering

av Norsjö kommuns egna linjer ska mindre fordon vara eldrivna medan större fordon även kan vara dieseldrivna.

Vid upphandling av externa tjänster kräver Norsjö kommun i övrigt att leverantörer redovisar en handlingsplan för hur de ska bidra till att kommunen uppnår målet om fossilfria transporter.

Som en följd av pandemin har digitala möten och blandade möten, där deltagare kan delta både fysiskt och digitalt, blivit en del av vardagen. Detta medför minskat behov av resande. Kommunen förordar även digitala möten i stor utsträckning.

Distansarbete bland personal är ytterst beroende av vilken roll personalen har i kommunen. Generellt har allt fler återgått till att i större utsträckning arbeta på plats.

Under året slutfördes införandet av obligatorisk utsortering av matavfall i Norsjö kommun. Matavfallet, som hämtas separat, blir till biogas som driver fordon i Skellefteå i stället för att förbrännas med övrigt restavfall till fjärrvärme i Umeå. Det nya systemet medför inga ytterligare transporter vid insamlingen och matavfallet samtransporteras med två andra kommuner till biogasanläggningen.

Under hållbarhetsveckan anordnade biblioteket ett författarbesök av författaren och journalisten Arne Muller. Här diskuterades frågor om vilken påverkan som industrietableringarna i norra Sverige kommer ha och hur en bättre hushållning av naturresurserna ska uppnås.

En annan del i hållbarhetsarbetet är folkhälsoarbetet inom ramen för den sociala hållbarheten. Kommunen arbetar vidare med beslutat folkhälsopolitiskt program som tydliggör målsättning och identifierar åtgärder för kommunens innevånare i livets olika åldrar.

Händelser av väsentlig betydelse

Detta avsnitt innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för den kommunala koncernen och kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

Investeringar

Fortsatt görs stora satsningar på infrastruktur för bredband. PTS Projekt 1 förväntas bli klart i början av nästa år och i samband med det påbörjas PTS projekt 2. Bidraget från Post- och telestyrelsen (PTS) betalades ut som ett förskott under 2022.

Kommunen har under året beslutat att genomföra insamling av förpackningar i egen regi tillsammans med Malå och Sorsele genom Trepårtens renhållningsnämnd. För genomförandet behöver investeringar göras i lättillgängliga insamlingsplatser med underjordsbehållare, en sopbil med kran samt en omlastningsplats. Total tilläggsbudget är beviljad med 18,1 miljoner, varav 12,7 miljoner var budgeterade till detta år och resterande till år 2024. Flera insamlingsplatser är klara och ytterligare kommer att tas i bruk under nästa år. Omlastningsplats förväntas att genomföras under nästa år, likaså leverans av sopbil med kran.

Kommunens verksamheter

Sjukfrånvaron uppgick till 6,07 procent för hela organisationen, vilket är 1,16 procentenheter lägre än föregående år.

Ny mandatperiod med en del nya politiker har inneburit en del utbildningar under året. En kommungemensam verksamhetsplan för året fastställdes vid årets första KS. En ny långsiktig strategi antogs i juni tillsammans med nya mandatmål. I slutet av februari gick gruppledare, ledningsgrupp

och fackliga representanter en utbildning i tillitsbaserad styrning och ledning. Beslut att arbeta enligt tillitsbaserad styrning och ledning fattades i oktober. Fullmäktige har även beslutat att införa prislappsmodellen som resursfördelningsmodell och Norsjö har deltagit i införandeprojekt kring detta.

Inom de flesta kommunala verksamheter finns ett tydligt ökat fokus på frågor som berör civilt försvar och krisberedskap. En utbildning genomfördes för krisledningsnämnden i december. Även säkerhets- och digitaliseringsfrågor är angelägna.

Under året har Norsjö kommun haft ordförandeskapet i Skellefteregionen. Tjänsten som kanslichef omvandlades till en strategitjänst med ansvar för digitalisering. Digitaliserings- och beredskapsamordnarens tjänst är omvandlad till att omfatta säkerhetssamordning och säkerhetsskyddschef.

Ett nytt system för hantering och uppföljning av sjukfrånvaro har köpts in och som ger bättre möjlighet att arbeta aktivt med rehabilitering för att snabbare och mer effektivt arbeta med åtgärder och få medarbetare tillbaka i arbete. Upphandling av e-arkiv har gjorts tillsammans med Lystkom och många andra kommuner i R10.

Verksamhetsområdet Kommunal utveckling har genomfört en omorganisation. Processen har inneburit att flera tjänster stått vakanta och täckts av befintlig personal i väntan på färdig organisation. Detta har inneburit att personalkostnaderna genererat överskott i området. Från hösten har tjänsterna i den nya organisationen börjat tillsättas. Hösten präglades av nya vakanser och rekryteringsprocesser samt en inkörningsperiod i den nya organisationen som förväntas pågå under nästa år.

Förvaltningsberättelse

Osäkerheter i omvärlden har inneburit en minskad investeringstakt och styrgruppen för investeringar gjorde nya prioriteringar baserat på likviditetsprognoser. Detta har lett till att viktiga processer fortskridit i långsammare takt. Bland annat har de beslutade projekten sim- och sporthall, ny förskola samt grundskolebyggnad bromsats in i väntan på en förbättrad likviditet samt beslut om att uppta lån.

Stormen Hans, som hade en stor påverkan i regionen, medförde inga större skador på kommunens egna skogsbestånd men en hel del merarbete på anläggningar och fastigheter.

Både VA- och avfallsverksamheten har haft mycket svåra utmaningar och taxorna behöver följas noggrant nästkommande år för att kunna justeras uppåt ytterligare så snabbt som möjligt vid behov av ytterligare resurser. Branden i vattentornet i Bastuträsk är ett exempel på en sådan oväntad händelse som året har kantats av.

Antalet boendeplatser har minskats på särskilda boendet Bäckgården. Under senhösten har det varit ett stort tryck på utskrivningsklara patienter från regionen samtidigt som det inte har blivit lediga platser på framför allt särskilt boende i samma utsträckning som tidigare. Det innebär att extra korttidsplatser behövt öppnas. Verksamheten har klarat hela året utan betalningsansvar för utskrivningsklara. Heltidsresan samt införandet av personalplaneringssystem sker nu i samtliga verksamheter inom Omsorgen vilket är ett stort förändringsarbete som tar mycket tid och resurser. Allmänna bestämmelser anpassas till regler om minsta dygnsvila i EU:s arbetstidsdirektiv från och med oktober 2023 vilket har påverkat schemalagningen.

Omsorgen satsar på kompetenshöjande insatser för vård- och omsorgspersonal och kvalitetsarbete. Undersköterska är en skyddad titel från och med juli 2023.

Årets lönerrevision innebär en merkostnad över förväntat för merparten av Omsorgens medarbetare.

Effekterna av den politiska satsningen för högre behörighet ”Skolsatsningen” har börjat ge effekt i verksamheten. Totalt har nio personer som deltagit i satsningen erhållit sin lärarlegitimation. Ytterligare fyra personer genomgår för närvarande utbildning varav en person till förskolelärare och tre personer till lärare i grundskolan. Totalt har 22 personer med lärarlegitimation fått en anställning efter satsningens start.

Elevresultaten för avgångseleverna från år 9 våren 2023 var lägre än föregående läsår, medelmeritvärde var 213 jämfört med 233 föregående vårtermin. Avgångseleverna började gymnasiet främst i Skellefteå, men även i Lycksele och i vissa fall utanför Västerbotten. Det är fler elever än tidigare och kostnaden för alla program har höjts rejält under innevarande år och kommer att påverka även år 2024.

En utfasning av en fastighet inom skolan, det så kallade K-huset, blev beslutad under 2022. I samband med detta gjorde verksamheten en stor rotation i befintliga lokaler för att möjliggöra att förskoleklass kunde flytta från K-huset till andra lokaler inom skolan. Till fritidshemmet upphandlades en modul som togs i bruk vid uppstart av vårterminen 2023. Det har medfört en del kostnader för etableringen av modulen under året.

Ett stort kompetensutvecklingsarbete pågår med stöd av Mittuniversitetet och en konsult. Läsåret 23/24 är sista läsåret för detta projekt. Projektet finansieras av Skolverket inom ramen för Samverkan för bästa skola med målet att höja resultaten inom förskola och skola.

Norsjölägenheter AB

Året började med att en ny VD tillträtt tjänsten.

Hyresförhandlingar mellan Norsjölägenheter och Hyresgästföreningen slutfördes 2023 med en hyreshöjning på 4,15 procent från och med 2023-06-01. Bolagets personalstyrka är densamma som föregående år.

Trepartens renhållningsnämnd

Arbetet med att installera botten-tömmande behållare på de nya återvinningstationerna har pågått under året men kommer färdigställas först under nästa år. Dessa platser kommer ersätta de

tidigare återvinningsstationernas platser som har hanterats av FTI. I samband med övertagande kommer även ansvaret för insamlingen att ske inom Trepartens verksamhet. En kranbil har upphandlats och beställts för att hantera tömningen av återvinningsstationernas förpackningsmaterial och kommer levereras nästa år. Treparten kommer även utöka bemanningen med en chaufför för att kunna hantera övertaget av förpackningarna.

Det nya kund och verksamhetssystemet för VA och avfall (EDP Future) fungerar inte som det var avsett i samverkan med LAVAB på grund av olika regler kring IT-säkerhet i kommunerna. Alternativa lösningar utreds och ett ärende med förslag till beslut kommer att presenteras under nästa år.

Ytterligare information om Treparten återfinns i bilaga 1.

Norsjön river. Foto: Elin Nilsson

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

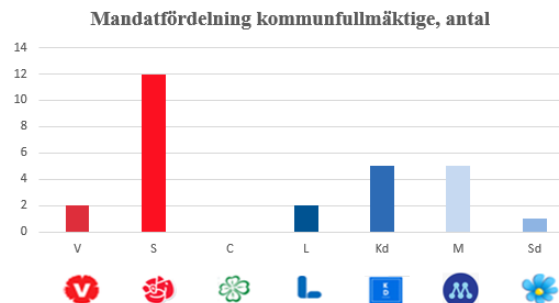
I Norsjö kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och bostadsbolaget, samt kommunens nämnder och övriga bolag. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur den kommunala koncernen är strukturerad. Styrning och uppföljning är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I detta avsnitt beskrivs utformningen av strukturen för styrning och uppföljning inom Norsjö kommunkoncern.

Inom Norsjö kommunkoncern finns ansvarsstruktur i flera nivåer av politiskt styrande instanser, kommunfullmäktige, kommunstyrelse och styrelsen för det kommunala fastighetsbolaget. Därtill finns en tjänstemannaorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförandet av verksamheten.

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, vilket kan liknas vid att det är kommunens "riksdag". Det är fullmäktige som anger mål och riktlinjer för hela kommunens verksamhet. Fullmäktige tar bland annat beslut om budget, skatt, större utbyggnadsplaner och investeringar.

Kommunfullmäktige består av 27 ordinarie ledamöter och 16 ersättare. Ordförande är Lars Israelsson (S) och Lina Hjelte (V) är vice ordförande. Kommunfullmäktiges politiska mandatfördelning framgår i nästkommande tabell.

Fullmäktige beslutar bland annat om

- budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor
- detaljplaner och översiktsplaner
- investeringar
- nämndsorganisation och verksamhetsformer
- val av ledamöter och ersättare i nämnder och utskott
- val av revisorer
- motioner, förslag från politiker och medborgarförslag.

Kommunstyrelsen är direkt underställd fullmäktige och bereder alla ärenden som ska behandlas i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen är Norsjö kommuns enda nämnd.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar för nämndens planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet, det kommunala bolaget samt kommunalförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikten och den interna kontrollen. Kommunstyrelsen rapporterar vidare till kommunfullmäktige.

Kommunen har två beredande utskott, Allmänna utskottet samt Utbildnings- och Omsorgsutskottet. Utskotten är direkt underställda och rapporterar till kommunstyrelsen. Utskotten har mandat att besluta i vissa ärenden av enklare karaktär.

En ny styrelse har utsetts för koncernföretaget. Bolagets styrelse har 5 ledamöter och 5 ersättare.

Styrelsen svarar för att bolaget bedrivs i enlighet med ägardirektiven. Styrelsen rapporterar till kommunfullmäktige. I ärenden av principiell betydelse eller av större vikt ska bolaget inhämta yttrande av ägaren innan beslut fattas.

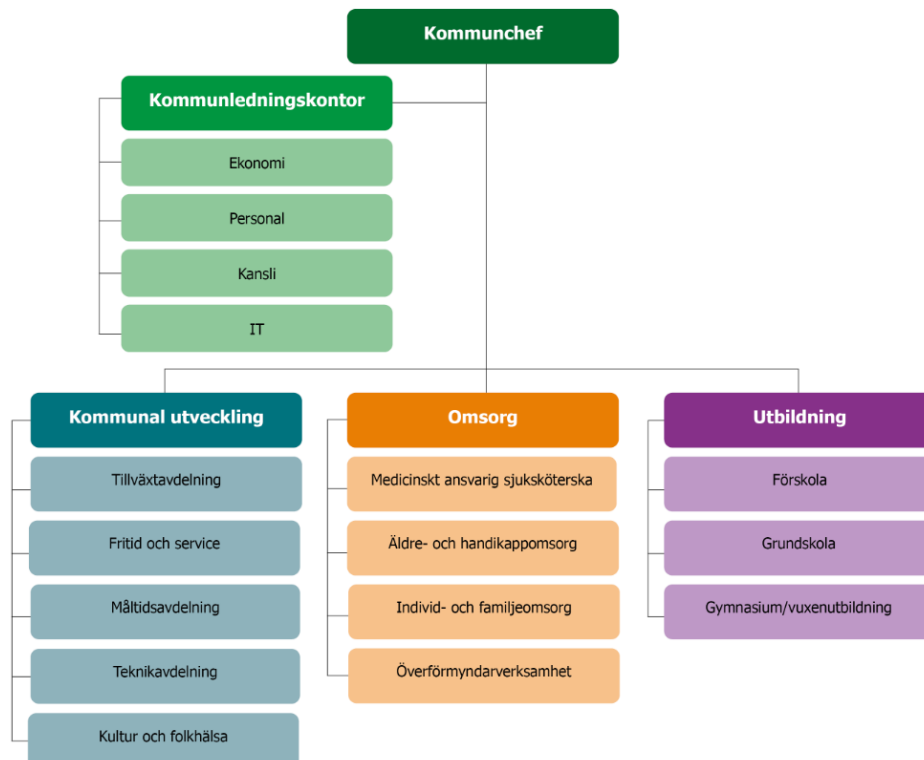
Förvaltningsorganisation

Kommunen drivs i en (1) förvaltning. Förvaltningsorganisationen omfattar Kommunledningskontor (KLK) samt tre verksamhetsområden. KLK omfattar stabsfunktionerna ekonomi-, personal-, kansli- och IT-enhet, som bistår samtliga områden med diverse stöd och hjälp.

Kommunledningskontoret och verksamhetsområdet Kommunal utveckling tillhör Allmänna utskottet medan verksamhetsområdena Utbildning och Omsorg tillhör Utbildnings- och Omsorgsutskottet.

Den kommunala koncernens tjänstepersoner ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten. I styrsystemet innebär det att tjänstepersoner i koncernen ska omsätta de politiska visionerna, strategierna, målen och uppdragen till operativa mål och konkreta aktiviteter samt återrapportera till ansvarigt utskott hur verksamhet och ekonomi utvecklas.

Den förvaltningsorganisation som gäller vid utgången av 2023 presenteras nedan.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

I Norsjö kommun utgår styrning och uppföljning utifrån mål med verksamheterna i den kommunala koncernen. För medborgaren är det verksamheten som är väsentlig. Ekonomiska ramar och mål sätts således för verksamheter. Därefter har kommunstyrelsen ansvar för att verksamheterna uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. I organisationsöversikten på sida 11 framgår hur koncernenheternas ansvar fördelar sig i förhållande till kommunens betydande verksamheter.

Strukturen för styrning och uppföljning tar utgångspunkt i kommunkoncernen. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument på kommunnivå. Bolaget är ålagt att följa de för bolaget tillämpbara målen.

Verksamheterna kan delas in i tre delar utefter dess finansiering:

- Skattefinansierad verksamhet, verksamheter som huvudsakligen är finansierade av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Avgiftsfinansierad verksamhet, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerade avgifter.
- Affärsdrivande verksamheter, verksamhet på konkurrensutsatt marknad.

Kommunfullmäktige beslutar om mål och ramar för samtliga verksamheter. Styrning och uppföljning med tillhörande mål och ramar sker av samtliga verksamhetsområden inom kommunstyrelsen, samt av kommunfullmäktige och gemensamma nämnder.

För den kommunala verksamheten sker uppföljning även utifrån finansieringsformerna skattefinansierad verksamhet, avgiftsfinansierad verksamhet och affärsdrivande verksamhet i enlighet med nedanstående tabell.

Struktur avseende uppföljning på finansieringsnivå

Uppföljningsnivå	NORSJÖ KOMMUN		
Finansieringsnivå	SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	AFFÄRSDRIVANDE VERKSAMHET
Verksamhetsnivå	Vård och omsorg Individ- och familjeomsorg Förskoleverksamhet Grundskola Gymnasie- och vuxenutbildning Kultur och fritid Gata och park Övriga skattefinansierade verksamheter	Vatten och avlopp Kommunal renhållning	Fastighet Övriga kommersiella verksamheter

Centrala styrdokument

Inom Norsjö kommunkoncern används olika styrdokument som generellt syftar till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Styrdokumenterna har olika karaktär. Styrdokument för utveckling av den kommunala verksamheten upprättas via framtagna planer och program, där beslutade policyer styr förhållningssätt och riktlinjer förtydligar rättssäker hantering. Nedan anges de mest centrala dokumenten som används för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Budget med plan

Varje år beslutar kommunfullmäktige om en budget för kommande år med tillhörande tvåårsplan. Kommunens totala verksamhet bedrivs både i förvaltnings- och bolagsform. Kommunen och bolaget upprättar var sin budget som ska presenteras för och beslutas av kommunstyrelsen innan november månads utgång året före budgetåret. I budgeten framgår även fullmäktiges prioriterade mål för en god ekonomisk hushållning. En sammanställd budget för den kommunala koncernen har inte upprättats.

Policydokument

Kommunfullmäktige fastställer planer, riktlinjer och policys för kommunen. Enligt ägardirektiven ska även bolaget följa dessa i den mån de är tillämpliga.

För att stärka effektivitet, samordning och ett gemensamt agerande inom kommunkoncernen är det viktigt att koncernen för en sammanhållen arbetsgivarepolitik.

Mål, budget och uppföljning inom den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige fastställer mandatmål för kommunen. Bolaget är ålagt att följa tillämpliga mål men kan även fastställa egna mål. Vilka av kommunens mandatmål som är tillämpliga fastställs av kommunstyrelsen. Bolaget ska årligen återrapportera måluppfyllelsen till kommunstyrelsen.

Den övergripande målstyrningen inom Norsjö kommunkoncern baserar sig på fyra fastställda mål. Målen syftar till att leda kommunen i riktning mot visionen **Världens bästa vardag**. Måluppfyllelsen återfinns på sidan 34.

Ekonomiska mål för kommunen

Kommunens målsättning inför de kommande tre åren är att med anpassningar av verksamheterna klara målet om god ekonomisk hushållning. Enligt fullmäktiges målformulering och ambitionsnivå anses ett resultat på 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vara en (1) faktor som utgör god ekonomisk hushållning när det gäller den ekonomiska målsättningen.

I kommunen bedrivs verksamheter med varierande förutsättningar, vilket innebär att ekonomiska ramar och mål inte kan utformas på samma sätt för alla verksamheter. Resursfördelningen mellan olika verksamheter spelar en viktig roll för ekonomistyrningen, det vill säga förmågan att använda begränsade resurser effektivt, möta behov och nå uttalade mål. Det är därför viktigt att ha en fungerande modell vid fördelning av resurser. En modell som innebär att lagstiftningens krav, olika målgruppers behov och politiska prioriteringar ställs mot tillgången av ekonomiska resurser. Kommunfullmäktige väger samman, prioriterar och beslutar hur de ekonomiska medlen ska fördelas.

Förvaltningsberättelse

För budgetåret 2023 är den resursfördelningsmodell som använts för den skattefinansierade verksamheten komplex och beräknar varje verksamhetsområdes uppräkningsbehov utifrån innevarande års budgeterade kostnader för priser och löner. Dessutom beräknas förändringar i kapitalkostnader samt att fördelning görs för uppräknings inom resultatenheterna. Uppräkningarna har fördelats utifrån varje verksamhetsområdes tidigare kostnads-massa. Uppräkning för internhyra, interna IT-kostnader och interna städ- och måltidskostnader fördelas till de verksamheter som belastas. Resursfördelningsmodellen tar inte hänsyn till förändringar i demografisk sammansättning. Ökade eller minskade resurser för verksamhetsspecifika aspekter och demografiska förändringar hanteras i stället i verksamheternas utökningar och effektiviseringar.

För kommunens avgiftsfinansierade verksamheter vatten, avlopp och renhållning, som regleras av självkostnadsprincipen, görs ingen uppräkning utan budgeten utarbetas utifrån fullmäktiges beslut om taxa. Som huvudprincip ska dessa verksamheter anpassa kostnaderna till de beräknade intäkterna.

Affärsdrivande verksamheter, det vill säga verksamheter som verkar på konkurrensutsatt marknad, hanteras i huvudsak som de skattefinansierade verksamheterna. Fullmäktige har inte satt krav på viss nivå av avkastning.

Ekonomiska mål för bolaget

Bolagets långsiktiga ekonomiska finansiella mål, mätt som ett genomsnitt över rullande treårsperiod, skall understödja god lönsamhet per objekt, finansiell stabilitet och investeringar utan ägartillskott.

Kommunen ställer marknadsmässiga avkastningskrav på bolaget och tar ut marknadsmässig avgift när kommunen ingår borgensåtagande för bolagets räkning.

Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att soliditeten successivt ska öka så att den uppgår till minst 15 procent.

Bolaget ska långsiktigt generera en uthållig avkastning på eget kapital om minst 6 procentenheter. Beräkningen baseras på årets resultat före skatt dividerat med ingående eget kapital inklusive kapitalandelen på obeskattade reserver.

Bolaget ska besluta om utdelning till ägaren motsvarande lägstanivå för respektive verksamhetsår enligt beräkning utifrån 3 § i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (2010:879).

Planering året innan budgetåret

Syftet med den årliga budgetprocessen är att skapa prioriterade och tydliga mål och utifrån dem besluta om budget.

Under 2023 har kommunfullmäktige beslutat att ändra resursfördelningsätt och ingå i SKR:s så kallade prislappsmodell. Detta medför att helt nytt sätt att fördela de medel som finns att förfoga över. Modellen kommer att implementeras i början av 2024 för framtagande av budget 2025 med efterföljande tre planår.

Budgetprocessen inleds med en kick-off som syftar i att skapa en gemensam bild över vad kommunen övergripande vill uppnå de kommande åren. Därefter följer tre budgetberedningar för att fastställa budgetanslag till verksamheterna. Förutom anslag till drift och investeringar ska budgetberedningen ta fram förslag till taxor och avgifter för budgetåret.

Budgetberedningens arbete överlämnas till kommunfullmäktige för fastställande av nästkommande års budget samt ytterligare tre planår. Budgetbeslut fattas huvudsakligen i juni månad. Budgetbeslut kan förskjutas till hösten innan budgetåret om särskilda skäl föreligger och budgetbeslut ska förskjutas till november de år som det förrättas val i hela landet. I enlighet med kommunallagen ska budget tas av det nya fullmäktige efter valet. Att budgetbeslut

fattas i juni året innan budgetåret grundar sig i att verksamheterna, vid behov, ska hinna genomföra och implementera åtgärder tills det nya budgetåret inleds. Planåren kan komma att ändras när beslut ska tas om budgetåret kommande år.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp verksamhetsmålen två gånger per år, i delårsrapport och årsredovisning. Ekonomisk måluppfyllelse följs upp tre gånger per år, i tertialrapport, delårsrapport och i årsredovisning. Därtill följs verksamheternas mål och budget löpande upp vid samtliga utskottssammanträden.

I maj gör koncernen en första uppföljning för årets fyra första månader. För att kommunstyrelsen så tidigt som möjligt ska kunna ge direktiv om åtgärder behöver styrelsen få ekonomisk information om prognostiserat årsresultat. Tertialrapporten fastställs av fullmäktige i juni.

Efter åtta månader upprättar kommunkoncernen en delårsrapport som innehåller uppföljning och analys av mål, budget och helårsprognos för ekonomiskt resultat. Kommunrevisionen gör en övergripande granskning av delårsbokslutet. Styrelsen beslutar om delårsbokslutet och eventuella åtgärdsbehov analyseras. Delårsrapporten fastställs av fullmäktige under oktober månad.

Bokslut och årsredovisning

Den löpande uppföljningen avslutas i februari efter budgetåret med årsbokslut och årsredovisning. Årsredovisningen innehåller koncernövergripande analyser samt uppföljning av koncernens mål och resultat. Revisionen gör en granskning av styrelsens och koncernens årsredovisning. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen under mars månad samt beslutar om ansvarsfrihet ska ges till kommunstyrelsens ledamöter.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppsiktspliktens genomförande tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan och ägardirektiv. Utöver delårsrapporterna rapporterar bolaget till kommunstyrelsen avseende utvecklingen av verksamhet och ekonomiska utfall. Väsentliga avvikelser ska lyftas fram då syftet är att tidigt kunna sätta in åtgärder.

Särskilda uppföljningar har skett för verksamheter som visat prognos på underskott. Dessutom har särskild uppföljning gjorts av likviditeten under året.

Arbetet med intern kontroll, vilket beskrivs under nästa rubrik, är också en del av uppsiktsplikten.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har ett övergripande och samordnande ansvar för den interna kontrollen inom kommunen. Den interna kontrollen sker i enlighet gällande reglemente. Varje år fastställs en plan för årets internkontrollarbete som följs upp vid delårs- och årsbokslut.

I årsbokslutet indikeras inga avvikelser för identifierade internkontrollmoment. Det kvarstår dock åtta öppna ärenden som ska återrapporteras till kommunstyrelsen det första kvartalet 2024.

En uppföljning görs inför förslag till ny kontrollplan inklusive tillhörande riskanalys för år 2024 som ska presenteras till kommunstyrelsen senast våren 2024.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

En väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändig för god ekonomisk hushållning. För att kunna bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt krävs tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Utvärderingen av Norsjö kommuns finansiella ställning utgår från koncernperspektivet och bryts även ner till skattefinansierad, avgiftsfinansierad och affärsdrivande verksamhet. Även enskilda kommunala verksamheter följs upp och kommenteras.

I detta kapitel återfinns även redogörelse för fastighetsbolagets verksamhet under året, uppföljning av ägardirektiven samt en kort redogörelse om Trepårtens renhållningsnämnd, kommunens borgensåtaganden och övriga ansvarsförbindelser.

Nedan presenteras politiskt fastställda mål, tre verksamhetsövergripande och ett ekonomiskt mål, samt dess måluppfyllelse. Till respektive mål finns underliggande indikatorer.

Hållbar och effektiv organisation

Norsjö kommun behöver leverera relevant service i dag och i morgon till kommunens medborgare. För att kunna göra detta behöver kommunen ha en hållbar och effektiv organisation där medarbetare trivs och mår bra.

För att verksamheterna ska fungera behöver kommunen attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. En grundförutsättning för detta är en god fysisk

samt god organisatorisk och social arbetsmiljö. Organisationen behöver också vara öppen för nya sätt att organiseras och bemannas för att använda kompetenser ändamålsenligt.

Måluppfyllelse

Av målets sex indikatorer som används för uppföljning av fullmäktiges mål uppfyller två den högre styrgränsen, två uppnår den lägre styrgränsen och två uppnår inte styrgränsen. Baserat på indikatorernas utfall bedöms målet delvis uppnått.

Årets medarbetarenkät utfördes under augusti månad. Deltagandet har sjunkit senaste åren och låg 2023 på 49 procent. Totala motivationsindex sjönk från 79 till 77 och berodde främst på en tydlig försämring i frågan om medarbetarna ser fram emot att gå till jobbet. Index för områdena motivation och ledarskap är lägre än föregående år.

Sjukfrånvaron har haft en positiv utveckling och är lägre för samtliga verksamhetsområden jämfört med föregående år.

Kommunstyrelsens resultat är ett kraftigt budgetunderskott på -18,2 mnkr. Detta beror på flera faktorer. Trots att verksamheternas PO-påslag reducerades till faktiska kostnader, total sänkning med -8,1 mnkr, överstiger personalkostnaderna budgeterade kostnader med 6,4 mnkr. Betydligt högre kostnader än budgeterat märks även för inhyrd personal, konsulter, el, elarbeten, livsmedel, kursavgifter, snöskottning, brandskydd, datalicenser samt billeasing som utgör de största kostnadsavvikelserna.

Under 2023 har en kort enkät tagits fram för att undersöka hur medarbetare som valt att avsluta sin anställning upplevt sin tid hos Norsjö kommun. I urvalet ingick endast de medarbetare som sagt upp sig på

egen begäran, alltså inte pensionsavgångar eller övriga. Tidigare medarbetare har blivit uppringda av HR-chef och fått möjlighet att svara på frågorna. Helårets resultat visar att 69 procent svarat positivt på frågan om de skulle rekommendera kommunen som arbetsgivare till någon annan.

En sammanställning av samverkan mellan kommuner i Region10 (R10) har gjorts inom ramen för den gemensamma förstudien Fosir. Den visar att Norsjö kommun inom 19 områden samverkar med andra kommuner i olika former, samt fem gemensamma nämnder som har tillförts utfallet.

Hållbar och effektiv organisation Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	Trend
HME (total motivationsindex)	79	77	77	 ↘
SAM (Årlig uppföljning)	Ja		Nej	
Sjukfrånvaro	6,50%	7	6,07%	 ↗
Budgetavvikelse	0%	0,50%	-5,8%	 ↘
Avslutsenkät. "Skulle du rekommendera kommunen som arbetsgivare?" Andel positiva svar.	75%	50%	69%	 ↘
Samverkan med andra kommuner (R10-mätning) (avtal och gemensamma nämnder)	19	18	24	

Välfärd och välmående genom livet

Medborgarna ska känna sig nöjda med den service som kommunen erbjuder i kärnverksamheten. Kommunen ska underlätta för möjligheten till att kunna utöva fritidsintressen, finna sociala sammanhang och skapa kreativa mötesplatser.

Kommunens uppdrag är att leverera kärnverksamheter med god kvalitet som våra medborgare är nöjda med. Kommunen ska också värna verksamhet och mötesplatser som bidrar till en rik fritid.

Måluppfyllelse

Av målets sex indikatorer som används för uppföljning av fullmäktiges mål bedöms en uppnå den högre styrgränsen, en uppnå den lägre styrgränsen och en är ny och saknar styrgräns. Resterande två indikatorer uppnår ej styrgräns. Baserat på indikatorernas utfall bedöms målet inte vara uppnått.

Brukarenkäterna indikerar en liten förbättring inom särskilt boende och hemtjänst jämfört med föregående år. Resultatet för hemtjänsten är bland de 25 procent bästa i riket. Svarefrekvensen inom särskilt boende har varit relativt låg.

Meritvärdet för elever som går ut åk 9 har historiskt sett legat högt. Elevresultaten för avgångseleverna från åk 9 våren 2023 är lägre än föregående läsår, medelmeritvärde 213 jämfört med 233 föregående år. Den lägre styrgränsen för året är därmed ej uppnådd.

Kvalitetsundersökningen som gjordes för elever i åk 4-9 under våren gav ett gott resultat där medelvärdet blev 3,1 på en 4-gradig skala.

Medborgarnas självskattning ingår i Folkhälsomyndighetens enkät och uttrycks som "Bra uppskattat hälsotillstånd". Data eftersläpar med ett år och avser år 2022.

Välfärd och välmående genom livet Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	Trend
Upplevda möjligheter till fritidsaktiviteter (SCB)			82,5%	
Brukarenkät – Helhetssyn Säbo	82%	76%	74%	 ↗
Brukarenkät – Helhetssyn Hemtjänst	95%	91%	93%	 ↗
Elever i åk 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen)	225	220	213	 ↘
Kvalitetsundersökning – Elever åk 4-9 "Hur nöjd är du med din skola?"	3	2,5	3,1	
Medborgarnas självskattning av sitt eget mående. Bra självskattad hälsa %	73%	66%	63%	

Välkomnande och attraktiv byggd

Norsjö kommun vill få fler invånare. En förutsättning för detta är att kommunen har bostäder som passar i alla delar av livet. Kommunen behöver ha mottagningskapacitet för att fler ska kunna flytta till och etablera sig i kommunen.

Kommunen vill stärka varumärket Norsjöbygden samt utveckla och främja möjligheten för människor att bosätta sig i Norsjö kommun. En nära dialog och samverkan med näringslivet är av största vikt för en levande byggd.

Måluppfyllelse

Av målets fem indikatorer som används för uppföljning av fullmäktiges mål uppfyller två indikatorer den lägre styrgränsen, en uppnår ej styrgräns och två är nya indikationer och saknar konkret styrgräns. Målet

anses delvis uppnått baserat på indikatorernas utfall.

Näringslivsenkätens samlade omdöme är baserat på svar från kommunens företag om hur de upplever Norsjö kommun inom bland annat, information, dialog, attityder, förutsättningar och myndighetsutövning. Norsjö förbättrade sitt resultat från 3,44 år 2022 till 3,71 år 2023. Detta ger en placering över rikssnittet som ligger på 3,46.

Jämfört med föregående år har antalet medborgare i åldern 20-64 minskat med -12 personer.

Under 2023 har sex stycken ansökningar för bygglov för bostäder inkommit. Av dessa är fyra godkända. Tre av ansökningarna avser fritidshus.

Välkomnande och attraktiv byggd Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	Trend
Medborgarnas helhetsbedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (SCB)			92,2%	
Näringslivsenkät – samlat omdöme	3,8	3,5	3,71	 ↗
Medborgarnas nöjdhet med kommunens verksamheter (SCB)			66,9%	
Antal medborgare (ålder 20-64 år)	2 000	1 973	1 939	 ↘
Godkända bygglov för bostad	5	3	4	 ↗

Långsiktig hållbarhet med en ekonomi i balans för att uppnå god ekonomisk hushållning

För att uppnå ekonomisk hållbarhet krävs en balans i att sörja för nuvarande generations välfärd utan att äventyra kommande generationers möjligheter till minst lika bra förutsättningar.

Måluppfyllelse finansiella mål

Av målets fyra indikatorer uppfyller en högre styrgräns, en uppnår lägre styrgräns och två uppfyller ej styrgräns. Baserat på utfallen anses målet delvis uppnått. Resultatet motsvarar -2,55 procent som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet uppnår därmed ej den lägre styrgränsen.

Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen har minskat från 57,0 till 54,82 procent sedan föregående år. Trots detta ligger soliditeten på hög nivå och överstiger den högre styrgränsen på 50 procent exklusive ansvarsförbindelse.

Vid årets slut uppgår betalningsberedskapen till 37 dagar, vilken är en försämring med sju dagar jämfört med föregående år. Betalningsberedskapen uppnår därmed ej lägre styrgräns. Höga utflöden av likvida medel under året som avsett både drift och investeringar har påverkat betalningsförmågan negativt.

Kommunens investeringsbudget för året var 49,2 miljoner kronor inklusive ombudgeteringar från föregående år och tilläggsanslag som är beslutade under året. Detta är långt över styrgränsen för investeringsutgifterna. Under året har kommunen haft ansträngd likviditet, vilket lett till att många investeringar hänförts till senare år. Detta har resulterat i att utfallet för nettoinvesteringar i kronor per invånare är närmare styrgränsen men uppfyller inte styrgränsen till fullo. Att utfallet bedöms som delvis uppfyllt trots att den högre styrgränsen överskrids beror på att investeringsmålet är ett mandatmål, där den högre styrgränsen kan överstigas vissa år, men behöver då understiga styrgränsen kommande år under mandatperioden.

Finansiellt mål Indikator	Högre Styrgräns	Lägre Styrgräns	Helår utfall	Trend
Årsresultatets andel av skatter och bidrag	3,00%	2,90%	-2,55%	 ↘
Soliditet exklusive ansvarsförbindelse och pensionsförpliktelser	50%	48%	54,82%	 ↘
Betalningsberedskap med likvida medel ska uppgå till	60 dagar	52 dagar	37 dagar	 ↘
Nettoinvesteringar, kr per invånare, mandatperiod (novemberstatistik)	Max 4 000 kr		4 233 kr	 ↘

Kommunstyrelsens målbedömning

Den nya modellen för mål- och resultatstyrning beslutades av fullmäktige i juni. Detta innebär att målarbetet inte fortskridit under hela året. Två av de övergripande målen bedöms delvis uppnådda medan det tredje inte uppnås. Sammantaget innebär detta att kommunstyrelsen anser att de dessa mål delvis är uppfyllda. Det finansiella målet *långsiktig hållbarhet*

med en ekonomi i balans för att uppnå god ekonomisk hushållning bedöms att det inte är uppnått.

Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att målen för god ekonomisk hushållning, de vill säga de övergripande målen tillsammans med det finansiella målet, inte har uppnåtts. Bedömningen görs trots att det saknas definition för när god ekonomisk hushållning ska anses råda och därmed hur bedömningen ska göras.

God ekonomisk hushållning i koncernen

God ekonomisk hushållning består av både verksamhetsmål och ekonomiskt mål. Det ekonomiska effektivitetsmålen är en del av det ekonomiska målet. Tidigare har ett resultat på 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag betraktats som god ekonomisk hushållning då ett sådant resultat ger utrymme att över tid klara normal investeringsvolym. Vid antagandet av budget 2023 gällde det tvåprocentiga effektivitetsmålet. Med anledning av hög inflation, som bland annat medför höga kostnadsökningar och värdesäkringskostnader för pensioner, beslutades att sänka effektivitetsmålet för 2023 till 0,64 procent, motsvarande 2,1 mnkr. Detta för att verksamheterna inte skulle behöva göra kraftiga nedskärningar för en förmodad kortvarig kostnadsökning av pensionskostnader.

Under 2023 har nya mandatmål beslutats där det ekonomiska effektivitetsmålet är beslutat till 3 procent eftersom kommunen har stora investeringsbehov. För 2023 innebär det treprocentiga effektivitetsmålet ett årsresultat på 10,2 mnkr.

Koncernresultatet uppgår till -2,38 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, varav kommunens andel är -2,55 procent. Det negativa resultatet uppfyller därmed inte rekommendationen om god ekonomisk hushållning.

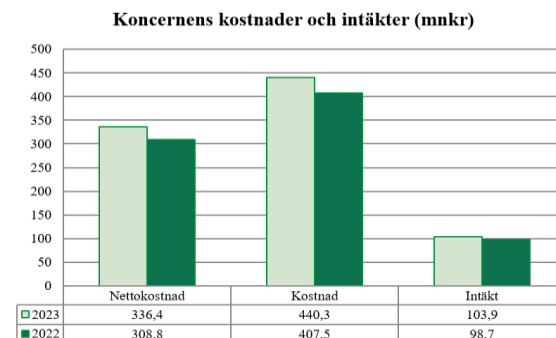
Resultatutveckling

Utvärdering av årets resultat syftar till att bedöma utvecklingen av och relationen mellan intäkter och kostnader för det aktuella räkenskapsåret och över tid. Årets koncernresultat är ett underskott med -8,1 mnkr, vilket är en försämring med -17 mnkr jämfört föregående år.

Kommunens resultat är -10,8 mnkr lägre än den beslutade budgeten. Ingen juste-

ring av budget har skett under året. Bolaget redovisar ett positivt resultat på 619 tkr.

Koncernens nettokostnader har ökat med 8,9 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna har ökat med 8,1 procent medan intäkterna bara har ökat med 5,3 procent. Hela ökningen av nettokostnader återfinns i kommunen eftersom koncernföretagets kostnader minskat.

I koncernen noteras även att kostnaderna för avskrivningar minskat med -0,4 mnkr, vilket motsvarar -3,3 procent senaste året. Koncernföretaget har oförändrade kostnader för avskrivningar, vilket innebär att hela kostnadsminskningen återfinns i kommunen.

Det kostnadsslag med högst kostnader är personalkostnader. Inom koncernen har dessa kostnader ökat med 8,3 procent under året. Samma procentuella ökning återfinns inom kommunen. Koncernföretagets personalkostnader har ökat med 10,6 procent, men eftersom dotterbolaget är litet i förhållande till kommunen avspeglas inte det högre kostnadsutfallet. Den skuld som i bokslutet bokats upp för uttagen semester och övertid ingår i personalkostnaderna. Utöver beräkningen av skulden har personalomkostnadspåslag (PO) på 46,41 procent skuldförts, vilket är 1,88 procentenheter högre än året innan samt förenligt med det PO-påslag som kommer att användas som lönepåslag under 2024. Outtagen semester och övertid i bokslut 2023 kommer som tidigast att betalas ut under 2024 vilket medför att kommande års PO-påslag används vid skuldföringen.

Procentuellt stor ökning, 32,7 procent, finns inom lokal- och markhyror, där den största ökningen återfinns på omsorgsboendena Solbacka och Bäckgården.

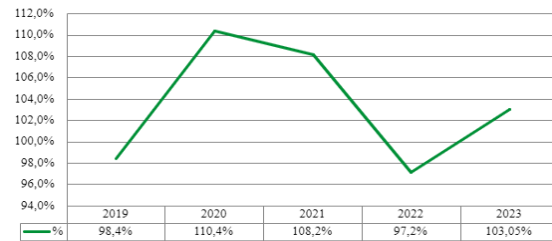
Kostnaderna för köp av huvudverksamhet återfinns enbart i kommunen. Dessa har ökat med 33,3 procent jämfört med föregående år. Det är inom Omsorg och Utbildning som ökningarna är som störst. Koncernen har även ökade kostnader för bränsle, energi och vatten medan övriga rörelsekostnader, bidrag och transfereeringar uppvisar reducerad. Se även fördelning och utfall av kostnader i not 2.

Sedan föregående år har koncernens intäkter från verksamheterna ökat med 5,3 procent, motsvarande 5,2 mnkr, varav 4,5 miljoner är kommunens del. Störst intäktökning återfinns i taxor och avgifter. Det är endast gruppen övriga bidrag som minskat sedan föregående år. Se även fördelning och utfall av intäkter i not 1.

Kommunens nettokostnader ökade med 29,2 miljoner kronor, eller 9,1 procent, jämfört med 2022. Samtidigt ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 9,4 miljoner kronor eller 2,8 procent.

Kvoten mellan nettokostnader och skatteintäkter plus generella statsbidrag är 103 procent. Det innebär att årets skatteintäkter och generella statsbidrag inte räckte till för att täcka verksamheternas nettokostnader och därmed att kommunen under året haft ett större utflöde av likvida medel än vad det egentligen funnits tillgång till. Kvoten behöver vara under 100 för att det ska finnas resurser till investeringar, räntekostnader på framtida lån samt finansiellt sparande. Nedanstående diagram visar kvotens utveckling. Att kvoten var mycket hög under 2020 och 2021 beror på inlösen av den gamla pensionsskulden. Utan inlösen skulle kvoten ha understigit 100 för bägge åren.

Nettokostnadernas andel av skatter och bidrag, kommun

Finansiell budgetavvikelse

Kommunen har erhållit 341,1 miljoner kronor i skatteintäkter och generella statsbidrag vilket är en ökning 9,4 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen motsvarar 2,8 procent. Totalt har dessa intäkter i snitt ökat med 3,0 procent per år de 5 senaste åren. Årets resultat påverkas positivt med 8,2 miljoner eftersom utfallet av skatter och statsbidrag är högre än budgeterat. Under innevarande år utgör skatteintäkterna 61,3 procent av de totala intäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämning. Årets utfall och budget för skatteintäkter och generella statsbidrag redovisas i nästkommande tabell.

Skatteintäkter och generella statsbidrag (tkr)	Utfall 2023	Budget 2023
Allmän kommunalskatt	205 120	204 665
Skatteavräkning f.g. år	1 030	0
Skatteavräkning innev. år	3 117	0
Inkomstutjämningsbidrag	63 665	65 292
Strukturbidrag	5 413	5 449
Regleringsbidrag	9 250	6 065
Kostnadsutjämningsbidrag	34 440	32 877
Bidrag för LSS-utjämning	7 694	7 113
Kommunal fastighetsavgift	7 076	7 197
Övriga generella statsbidrag	4 316	4 227
Summa	341 121	332 885
<i>Skilnad budget o utfall</i>	<i>8 236</i>	

Skatteintäkterna överstiger budget med 4,6 mnkr. Huvuddelen av dessa avser skatteavräkning. Anledningen till den positiva skatteavräkningen är en högre lönesumma genom en starkare arbetsmarknad än vad SKR tidigare har prognosticerat.

Utfallet för de generella statsbidragen är 3,6 miljoner kronor högre än budgeterat. Utfallet är bättre än budgeterat i fyra av de sju delarna, men störst skillnad är i reglerings och kostnadsutjämningsbidrag.

Förvaltningsberättelse

Generella statsbidrag har inga motkrav på prestation och inga återbetalningskrav till skillnad från de riktade statsbidragen som redovisas under verksamheternas intäkter. Under året har kommunen erhållit bidrag som ska redovisas som generella statsbidrag, men som är av riktad art. Dessa bidrag är från Socialstyrelsen för ökad sjuksköterskebemanning och minskat antal timanställda på särskilda boenden. De bidragsdelar som tillhör innevarande år har intäktsförts under året och de bidragsdelar som tillhör 2024 kommer att intäktsföras under 2024. För att medlen ska komma verksamhetsområdet Omsorg till godo har det beslutats att tillföra verksamheten kostnadsbudget på motsvarande belopp. För att inte ändra budgeterat resultat har motsvarande intäktsbudget tillförts finansieringens övriga generella bidrag.

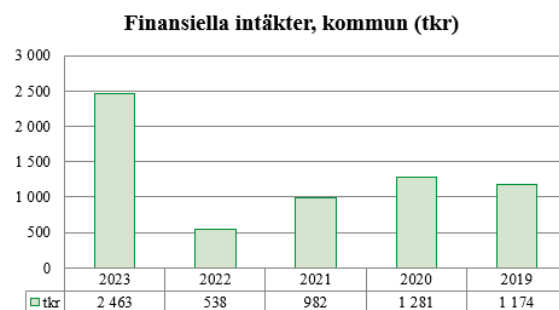
Enligt RKR ska slutavräkningar beräknas och redovisas i enlighet SKR:s publikation i december månad. I föregående års bokslut beräknade SKR att den preliminära slutavräkningen för år 2022 skulle bli positiv med 1 171 kronor per invånare, vilket intäktsfördes i 2022 års bokslut. Det slutgiltiga taxeringsutfallet uppgick i stället till 1 431 kronor per invånare, en förbättring med 260 kronor per invånare. Detta har justerats under innevarande år och förbättrat årets resultat med 1,0 mnkr. Den preliminära slutavräkningen för 2023 års skatter uppgår till 787 kronor per invånare, vilket har förbättrat årets resultat med 3,1 mnkr. Totalt har fjolårets slutavräkning och årets preliminära slutavräkning ökat årets resultat med drygt 4,1 mnkr.

Sedan Ryssland invaderade Ukraina har inflationen skjutit i höjden, vilket medfört att Riksbanken höjt styrräntan för att sänka inflationen mot målet på 2 procent. På drygt ett år, mellan maj 2022 och september 2023, har styrräntan ökat från noll till 4 procent. Penningpolitiken har dämpat efterfrågan i svensk ekonomi och bidrar till att inflationstrycket sjunkit. I slutet av året ökade konsumentpriserna i en långsammare takt än tidigare och företagen

planerar inte längre att höja priserna lika mycket. Utifrån detta valde Riksbanken att lämna styrräntan oförändrad vid årets sista sammanträde. Till årsskiftet 2023/2024 låg styrräntan därför kvar på 4 procent. Under 2024 är förväntan att styrräntan sänks. Dämpad ekonomi ger negativa effekter på skatteintäkterna eftersom en svag arbetsmarknad ger svagt skatteunderlag.

Det senaste årets stigande räntor haft både positiv och negativ effekt för koncernen. Koncernföretaget har påverkats negativt genom att räntekostnaderna för lånekrediterna stigit kraftigt. Samtidigt har det högre ränteläget medfört högre ränteintäkter på likvida och högre avkastning på placerade medel för kommunen. Efter många år med låga räntesatser på lånekrediter medför den kraftiga ränteuppgången kraftigt ökade räntekostnader i bolaget. Samtidigt ökar möjligheterna till högre avkastning för kommunen.

Kommunens finansiella intäkter uppgår till 2,5 miljoner och överstiger budgeterade intäkter med 2,1 miljoner.

Kommunen har bland annat erhållit ränta på banktillgångar med 0,5 mnkr samt att räntefonderna har en realiserad vinst på 1,7 mnkr. I de finansiella intäkterna ingår även den borgensavgift som kommunen tar ut av bolaget. Borgensavgiften uppgår till 196 tkr under året, vilket är 13 tkr lägre än året innan. Anledningen till sänkningen är att bolaget minskat sin upplåning i samband med sedvanliga amorteringar.

För att få en total överblick på kommunens utveckling av intäkter och kostnader de fem senaste åren har resultatutvecklingen

brutits ner och delats in utifrån hur verksamheterna finansieras.

Resultatet för de skattefinansierade verksamheterna är ett överskott med 1,8 mnkr, vilket är 18,7 mnkr sämre än föregående år. Det senaste året har kostnaderna ökat med 33,4 mnkr. Detta ska ställas i relation till intäkterna som endast ökat med 15,0 mnkr, varav skatteintäkter och generella statsbidrag 9,4 mnkr och verksamheternas intäkter 5,6 mnkr.

De senaste fem åren har kostnaderna ökat med 2,5 procent i genomsnitt per år medan intäkterna endast ökat med 2,2 procent. Det är problematiskt när kostnaderna över en längre tidshorisont ökar betydligt snabbare än de totala intäkterna. Detta är en mycket skarp varningssignal. För långsiktig överlevnad och för att inte äventyra nuvarande och kommande generationers möjlighet att uppfylla kraven om god ekonomisk hushållning måste verksamheternas kostnader anpassas utifrån de intäkter som kommunen har.

Stora investeringssatsningar utan möjlighet till extern kostnadstäckning påverkar också verksamheternas kostnader. Då kommunen har som ambition att göra

mycket stora investeringssatsningar framöver är det med hänsyn till nettokostnadsutvecklingen ytterst viktigt att analysera vilken ekonomisk som påverkan investeringarna skulle medföra och vilka förutsättningar verksamheterna har att klara de kostnadsökningar som följer investeringarna på både kort och lång sikt.

Inom de avgiftsfinansierade verksamheterna är utfallet negativt med -2,4 mnkr. De fyra senaste åren har den avgiftsfinansierade verksamheten genererat underskott.

Den affärsdrivande verksamheten redovisar ett underskott på -8,1 mnkr, vilket är 0,9 mnkr lägre än föregående år.

Finansieringsformerna som redovisas tabellvis på följande sidor avser enbart kommunal verksamhet. Fler kommentarer än ovan återfinns efter respektive tabell. Det ska dock poängteras att uppställningen i de skattefinansierade tabellerna inte är helt jämförbara med verksamheternas redovisning eftersom personalkostnader ofta återfinns inom de verksamhetsgemensamma kategorierna i den skattefinansierade uppställningen medan de ofta återfinns inom respektive avdelning inom verksamhetsområdenas egen redovisning.

Förvaltningsberättelse

Resultatutveckling för skattefinansierad verksamhet					
Skattefinansierad verksamhet, resultat kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter, mnkr	120,9	115,3	115,4	114,5	113,7
<i>förändring i procent</i>	<i>4,9%</i>	<i>-0,0%</i>	<i>0,8%</i>	<i>0,7%</i>	<i>-10,4%</i>
Kostnader, mnkr	-460,3	-426,9	-448,8	-443,3	-410,9
<i>förändring i procent</i>	<i>7,8%</i>	<i>4,9%</i>	<i>1,2%</i>	<i>7,9%</i>	<i>0,4%</i>
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	341,1	331,8	313,8	304,1	297,0
<i>förändring i procent</i>	<i>2,8%</i>	<i>5,7%</i>	<i>3,2%</i>	<i>2,4%</i>	<i>2,5%</i>
Resultat Skattefinansierad verksamhet, mnkr	1,8	20,2	-16,9	-24,6	-0,3
Specifikation skattefinansierad verksamhet	2023	2022	2021	2020	2019
Gata och park, nettokostnad mnkr	-6,1	-5,2	-7,0	-6,7	-6,0
varav intäkter, mnkr	3,0	2,8	3,0	2,5	2,6
varav kostnader, mnkr	-9,1	-7,9	-10,0	-9,2	-8,6
Fritid och kultur, netto mnkr	-14,5	-15,3	-12,9	-13,9	-13,7
varav intäkter, mnkr	2,8	2,3	2,0	1,6	2,1
varav kostnader, mnkr	-9,1	-17,6	-14,9	-15,5	-15,8
Äldreomsorg, netto mnkr	-84,8	-79,3	-74,9	-74,8	-74,8
varav intäkter, mnkr	17,6	15,6	14,0	13,2	10,5
varav kostnader, mnkr	-102,4	-95,0	-88,8	-88,0	-85,3
Funktionsnedsättningsomsorg, netto mnkr	-27,5	-29,4	-26,3	-25,2	-24,0
varav intäkter, mnkr	3,8	4,1	9,8	10,5	7,0
varav kostnader, mnkr	-31,3	-33,6	-36,1	-35,7	-31,0
Individ- och familjeomsorg, netto mnkr	-20,4	-13,7	-10,4	-7,6	-7,2
varav intäkter, mnkr	3,7	2,9	3,5	3,1	3,5
varav kostnader, mnkr	-24,1	-16,6	-13,9	-10,7	-10,7
Gemensamt för omsorg, netto mnkr	-18,7	-19,1	-17,3	-13,8	-12,3
varav intäkter, mnkr	0,6	0,7	0,8	0,8	0,1
varav kostnader, mnkr	-19,3	-19,8	-18,0	-14,6	-12,4
Förskola och skolbarnomsorg, netto mnkr	-32,4	-30,0	-29,1	-27,3	-28,3
varav intäkter, mnkr	5,7	5,7	4,9	4,9	5,0
varav kostnader, mnkr	-38,1	-35,7	-34,0	-32,3	-33,3
Grundskola, netto mnkr	-53,0	-51,8	-47,5	-44,0	-42,9
varav intäkter, mnkr	5,2	4,9	3,8	5,3	5,8
varav kostnader, mnkr	-58,2	-56,7	-51,3	-49,3	-48,7
Gymnasieskola och vuxenutbildning, netto mnkr	-23,1	-20,7	-22,1	-21,5	-24,6
varav intäkter, mnkr	3,3	4,0	2,4	2,7	3,0
varav kostnader, mnkr	-26,4	-24,8	-24,6	-24,2	-27,6
Gemensamt för pedagogisk verksamhet, netto mnkr	-11,6	-12,9	-15,3	-13,7	-13,7
varav intäkter, mnkr	3,6	3,5	3,7	3,3	2,6
varav kostnader, mnkr	-15,2	-16,5	-19,0	-16,9	-16,3
Särskilt riktade insatser, netto mnkr	0,5	2,0	-0,9	-3,3	-7,3
varav intäkter, mnkr	5,1	6,1	4,6	4,5	8,4
varav kostnader, mnkr	-4,6	-4,1	-5,5	-7,9	-15,7
Kommunövergripande verksamhet, netto mnkr	-17,3	-16,6	-14,8	-13,6	-12,1
varav intäkter, mnkr	55,5	53,8	52,7	50,1	50,6
varav kostnader, mnkr	-72,8	-70,4	-67,5	-63,7	-62,7
Gemensamt för Kommunal utveckling, netto mnkr	-3,3	-3,5	-3,4	-3,2	-3,2
varav intäkter, mnkr	1,1	1,3	1,6	1,4	1,6
varav kostnader, mnkr	-4,4	-4,8	-5,0	-4,7	-4,8
Miljö & Bygg inkl. Räddningstjänst, netto mnkr	-8,7	-8,0	-7,1	-7,2	-6,7
varav intäkter, mnkr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav kostnader, mnkr	-8,7	-8,0	-7,1	-7,2	-6,7
Övrig skattefinansierad verksamhet, netto mnkr	-18,4	-7,9	-44,2	-52,9	-19,5
varav intäkter, mnkr	10,0	7,6	8,5	10,7	11,0
varav kostnader, mnkr	-28,3	-15,5	-52,7	-63,6	-30,6
Nettokostnad skattefinansierad verksamhet, mnkr	-339,3	-311,6	-333,4	-328,8	-297,2

Kostnaderna för den skattefinansierade verksamheten ökade med 7,8 procent det senaste året. Samtidigt ökade de totala intäkterna bara med 3,4 procent.

Vid analys av kostnaderna märks en stor fluktuation mellan olika verksamheter, där vissa verksamheter har lägre kostnader från föregående år, vissa verksamheter har kostnadsökningar som kan förklaras med prisökningar och några verksamheter har rejält stora kostnadsökningar.

Inom gator och park har nettokostnaderna ökat med 18,7 procent under det senaste året. Däremot har nettokostnaderna inom fritid och kultur minskat med -5,3 procent.

Nettokostnaderna för hela omsorgsverksamheten, exklusive flyktingdelen, har ökat med 7,0 procent jämfört med föregående år. Två av verksamheterna har ökade nettokostnader medan två har sänkta kostnader.

Förändring nettokostnader Omsorg 2022-2023	mnkr	%
Äldreomsorg	+5,5	+6,9%
Funktionsnedsättningsomsorg	-1,9	-1,9%
Individ- och familjeomsorg	+6,7	+49,2%
Gemensamt för Omsorg	-0,4	-2,0%

Sett till de fem senaste åren är den genomsnittliga nettokostnadsökningen inom Omsorgen 5,5 procent per år, vilket är klart högre än den genomsnittliga intäktsökningen på 2,2 procent. Individ- och familjeomsorgen (IFO) har den kraftigaste nettokostnadsökningen både sett till det senaste året och till de fem senaste åren. Det senaste året är ökningen hela 49 procent medan den genomsnittliga kostnadsökningen de fem senaste åren är 27 procent nettokostnadsökning per år. Även personalkostnaderna inom IFO har ökat över genomsnittlig nivå. Det senaste året är kostnadsökningen 8,3 procent medan den genomsnittliga ökning de fem senaste åren uppgår till 7,5 procent.

Utbildningsverksamheten har ökat sina nettokostnader med 4 procent jämfört med föregående år. Den procentuellt högsta nettokostnadsökningen återfinns inom gymnasieskola och vuxenutbildning.

Förändring nettokostnader Utbildning 2022-2023	mnkr	%
Förskola och skolbarnomsorg	+2,4	+7,9%
Grundskola	+1,2	+2,4%
Gymnasieskola vuxenutbildning	+2,4	+11,4%
Gemensamt för Utbildning	-1,4	-10,5%

Sett till den senaste femårsperioden har Utbildning ökade nettokostnader med i snitt 2,4 procent per år. Även detta är högre än den genomsnittliga intäktsökningen.

Särskilt riktade insatser avser flyktingmottagande och arbetsmarknadsåtgärder. För dessa verksamheter har nettointäkterna minskat från 2,0 till 0,5 mnkr sedan fjolåret. Detta beror både på lägre intäkter och högre kostnader i verksamheterna.

Kommunövergripande nettokostnader inklusive gemensamma nettokostnader inom Kommunal utveckling har ökat med 2,5 procent sedan föregående år och med 3,4 procent i genomsnitt de fem senaste åren.

Miljö och Bygg inklusive räddningstjänst har en nettokostnadsökning på 9 procent jämfört med föregående år, där räddningstjänsten har ökat med 11,2 procent medan miljö och bygg har ökat med 2,1 procent. Den senaste femårsperioden har verksamheten ökat nettokostnaderna med i genomsnitt 7,4 procent per år.

Den sista kategorin, övrig skattefinansierad verksamhet, består av politisk verksamhet, näringslivsfrämjande åtgärder, fysisk och teknisk planering, turistverksamhet, alkoholtillstånd, konsument- och energirådgivning, totalförsvaret och samhällsskydd samt miljö, hälsa och hållbar utveckling. Totalt redovisas -10 procent lägre nettokostnader. Den politiska verksamhetens nettokostnader har minskat beroende på att det under fjolåret var valår samt fjolårets tillfälliga satsning på Norsjökort till anställda.

Förvaltningsberättelse

Resultatutveckling för avgiftsfinansierad verksamhet					
Avgiftsfinansierad verksamhet, resultat kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter mnkr	21,7	21,2	19,9	18,4	18,6
<i>förändring i procent</i>	2,5%	6,1%	8,2%	-0,8%	14,3%
Kostnader inkl. finansnetto, mnkr	-24,1	-22,8	-20,0	-18,8	-18,2
<i>förändring i procent</i>	5,8%	13,7%	6,7%	2,9%	12,8%
Resultat Avgiftsfinansierad verksamhet, mnkr	-2,4	-1,6	-0,1	-0,3	0,3
Specifikation avgiftsfinansierad verksamhet					
Vatten och avlopp, resultat, mnkr	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
varav intäkter, mnkr	9,7	10,2	9,8	9,1	9,6
varav kostnader, mnkr	-10,9	-10,2	-9,8	-9,1	-9,6
Renhållning resultat, mnkr	-1,3	-1,6	-0,1	-0,3	0,3
varav intäkter, mnkr	11,9	10,9	10,1	9,3	9,0
varav kostnader, mnkr	-13,2	-12,5	-10,2	-9,7	-8,6

Kommunens avgiftsfinansierade verksamhet består av vatten/avlopp (Va) samt renhållning. Verksamheterna redovisar tillsammans ett underskott på -2,4 mnkr, vilket påverkar kommunens resultat negativt med samma belopp. Va redovisar ett underskott på -1,1 mnkr. Tidigare år har Va-verksamheten redovisat överskott. Dessa har hanterats som överuttag av taxor och har bokförts som en extern skuld. Årets underskott har reducerats genom att återföra hela det kvarvarande överuttaget på 0,2 mnkr. Då hela överuttaget återförts till verksamheten kvarstår det inte någon skuld för överuttag vid årets slut.

Renhållningen redovisar ett underskott på -1,3 mnkr. Trots att intäkterna har ökat med 9 procent det senaste året har det inte varit tillräckligt i förhållande till verksamhetens kostnader. De fyra senaste åren har renhållning redovisat negativa resultat.

Det är av största vikt att kostnaderna för Va och renhållning betalas av dess nyttjare via korrekta uttag av taxor och avgifter för att inte belasta kommunens resultat. Verksamheterna arbetar för att korrigera taxor och avgifter till kommande år.

Resultatutveckling för affärsdrivande verksamhet					
Affärsdrivande verksamhet, resultat kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter, mnkr	10,1	8,2	9,4	6,2	6,1
<i>förändring i procent</i>	22,7%	-12,9%	53,0%	-1,3%	-1,2%
Kostnader inkl. finansnetto, mnkr	-18,2	-17,2	-14,6	-11,8	-13,5
<i>förändring i procent</i>	5,7%	17,6%	24,1%	-12,6%	-21,4%
Resultat Affärsdrivande verksamhet, mnkr	-8,1	-9,0	-5,2	-5,6	-7,4
Specifikation affärsdrivande verksamhet					
Fastighetsverksamhet resultat, mnkr	-1,0	-1,0	-0,7	-0,7	-1,1
varav intäkter, mnkr	2,3	2,1	2,6	2,7	2,5
varav kostnader, mnkr	-3,3	-3,1	-3,2	-3,4	-3,6
Övrig affärsverksamhet resultat, mnkr	-7,1	-8,0	-4,5	-4,9	-6,3
varav intäkter, mnkr	7,8	6,1	6,8	3,5	3,6
varav kostnader, mnkr	-14,9	-14,1	-11,4	-8,4	-9,9

Affärsdrivande verksamhet är den finansieringsform som redovisar störst underskott i förhållande till omsättning och har redovisat underskott de fem senaste åren. Årets

resultat uppgår totalt till -8,1 mnkr, vilket är 0,9 mnkr bättre än med föregående år. Årets nettokostnader för de affärsdrivande verksamheterna specificeras i nästa tabell.

Affärsdrivande verksamhet	tkr
Fastigheten Resecentrum	-715
Industrihus, Norsjö	-62
Fastigheten Norsjövallens skola	-231
Arbetsområden och lokaler	-1 007
Torgplatser	-10
Kommunnät IT	+609
Skogshantering	+284
Lokal landsbygdstrafik	-7 978
Övrig affärsverksamhet	-7 095

Det är oroande att de affärsdrivande verksamheterna inom fastighetssidan redovisar underskott. I de fall hyresintäkterna understiger fastighetens kostnader bör hyresnivåerna ses över och regleras för att inte gynna enskilda externa hyresgäster.

För innevarande år redovisar industrihuset ett underskott på -62 tkr. För de fem senaste åren är underskottet -260 tkr.

Vid uppförandet av Resecentrum år 2015 stod det klart att kostnaderna inte skulle kunna täckas av hyresintäkter under ett antal år framåt. De senaste åren har dock nettokostnaden stigit trots att nettokapitalkostnaderna sjunkit. Ökande energipriser är en förklaring till detta. Kostnaderna för el och fjärrvärme svarar för 23 procent av årets bruttokostnader. De fem senaste åren har kostnaderna för el och fjärrvärme ökat med 7,8 procent i snitt per år. De fem senaste åren har Resecentrum belastat kommunens resultat med -3,4 mnkr.

Norsjövallens skola står oanvänd och saknar därmed hyresintäkter. Att en fastighet står tom år efter år är inte förenligt med god ekonomisk hushållning. Det har fattats beslut om försäljning men detta har inte genomförts. De fem senaste åren har fastigheten belastat kommunens resultat med 1,5 mnkr.

Att övrig affärsverksamhet inte är intäktsbärande beror på att kostnaderna för landsbygdstrafik statistiskt sorteras in under denna kategori. Det senaste året har kostnaden ökat med 9,5 procent. Kommunnätet redovisar ett överskott, vilket beror på att upparbetade kostnader och intäkter för anslutning inte helt återföljs samma år.

Budgetföljsamhet

Det har inte upprättats en gemensam budget för den kommunala koncernen. Uppföljning av driftsbudget sker därför främst för kommunala verksamheter inom kommunstyrelsens ansvarsområde samt för finansiella intäkter och kostnader. Driftbudget följs upp på en mer övergripande nivå för kommunfullmäktige och de gemensamma nämnderna.

Verksamheternas budgetavvikelse

I kommunen finns fyra resultatenheter som vid årets slut ska redovisa nollresultat. Uppkomna över- eller underskott fördelas under bokslutsarbetet ut till de verksamheter som nyttjat resultatenheternas varor och tjänster. För de interna fastigheterna har varje fastighet hanterats separat genom att fördela enskilda fastigheters resultat till den eller de som hyr fastigheten. När det gäller måltider, intern IT och lokalvård har dess nyttjare debiterats eller krediterats procentuellt utifrån hur mycket varje verksamhet debiterats. Innan utfallen fördelats ut till verksamheterna redovisade resultatenheterna tillsammans ett underskott med 2,9 mnkr.

Utfall resultatenheter	tkr
Interna fastigheter	-1 729
Interna måltider	-1 323
Intern IT	122
Intern lokalvård	-13
Totalt	-2 944

Resultatenheten interna fastigheter redovisar ett större underskott. Sett till samtliga fastigheter har elkostnaderna varit 950 tkr, eller 37 procent, högre än budget. Det är fem fastigheter som har större underskott. Fastigheterna Norsjö sjukhem, Bastuträsk skola och Norsjö grundskola har förutom markant högre elkostnader även haft höga kostnader för snöröjning och brandskydd. Även fastigheten fotbollshall och ishall har betydligt högre kostnader för el och snöskottning än förväntat. I sim-/sporthallen har det genomförts mer underhåll än vad som har budgeterats.

Förvaltningsberättelse

För resultatenheten interna måltider har inköp av livsmedel kostat 22 procent mer än budgeterat vilket motsvarar 57 procent av det totala underskottet. Något dyrare personalkostnader, reparationer av köksutrustning samt IT-drift är andra orsaker till underskottet. Därtill har verksamheten drabbats negativt av resultatenheten interna fastigheters underskottsfördelning.

Att resultatenheten intern IT redovisar överskott har sin förklaring i att verksamheten under året utdebiterat något mer än budgeterat. Återföringen medför att IT totalt debiterat i enlighet med budget. Dock finns det vissa skillnader mellan olika verksamhetsområden. Interna kostnader för IT-drift understiger budget för Omsorg och Utbildning medan övriga verksamhetsområden haft något högre kostnader än vad som budgeterats.

Den fjärde och sista resultatenheten intern lokalvård har endast ett mindre underskott. Något högre kostnader för personal och förbrukningsmaterial vägs upp av lägre kostnader för bland annat tjänsteköp.

Verksamheternas samlade resultat uppgår till -18,5 miljoner kronor. Budgetavvikelser redovisas i nedanstående tabell.

Verksamheternas budgetavvikelse, tkr	
Kommunfullmäktige	-54
Kommunstyrelse	-18 152
varav Kommunledningskontor	3 726
Kommunal utveckling	-1 676
varav Va och renhållning	-2 407
Omsorg	-20 649
varav Flyktingverksamhet	1 112
Utbildning	447
Gemensamma nämnder	-249
varav Miljö/Bygg inkl. räddningstjänst	-291
Totalt	-18 455

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige redovisar underskott med 54 tkr. Den främsta anledningen är att kostnaderna för politikernas kostnader för fasta arvoden, förlorad arbetsinkomst och bilersättningar kostat mer än förväntat.

Kommunstyrelsen

Totalt sett redovisar verksamheterna inom kommunstyrelsen ett budgetunderskott på -18,2 mnkr. Två av totalt fyra verksamhetsområden redovisar överskott.

Kommunledningskontoret (KLK) redovisar ett budgetöverskott på 3,7 mnkr vilket är 4,6 mnkr bättre än föregående år. Inom KLK återfinns även kommunstyrelsens egen verksamhet. Av det totala överskottet återfinns 364 tkr inom kommunstyrelsens egen verksamhet.

Kommunledningskontor	Avvikelse, tkr
Kommunstyrelse	364
varav Kommunstyrelsen (pol. verks.)	-314
KS förfogande	678
Kommunledningskontor	3 362
varav Kommunät IT (stadsnät)	463
Central administration	597
Stab - Kanslienheten	334
Stab - Ekonomienheten	332
Stab - Personalenheten	59
Kanslichef	893
Övriga avvikelser	151
Total budgetavvikelse	3 726
Specifikation resultatenheter	68
Fastigheter	50
IT	17
Lokalvård	1

Avvikelserna inom den politiska verksamheten innefattar ett underskott för KS för arvoden och ersättning för arbetad tid samt ett överskott för ej upparbetade medel på KS förfogande.

Inom KLK har stadsnätet haft högre intäkter för anslutningsavgifter än budgeterat. Central administration gör ett överskott tack vare minskade systemkostnader och främmande tjänster, bland annat kvarstår hela budgeten för e-arkiv vars införande blivit försenat. Kansli- och ekonomienheterna har haft lägre lönekostnader på grund av frånvaro och vakanser. Inom personalenheten har vakans inneburit lägre lönekostnader och högre kostnader för konsulter. Tjänsten som kanslichef har varit vakant under hela året.

Kommunal utveckling (KU) redovisar ett budgetunderskott på -1,7 mnkr, vilket är 1,5 mnkr högre än föregående år.

Kommunal utveckling	Avvikelse, tkr
Utveckling	460
varav Näringsliv och samhälle	669
Kollektivtrafik	-780
Folkhälsa	-141
Bibliotek	230
Kultur	207
Fritid	-219
Gemensamt	427
Övrigt	67
Teknik	-2 164
varav Kommunala gator	940
Enskilda vägar	-127
Skog och mark	-155
Fastigheter	-353
Renhållning	-1 263
Vatten och avlopp	-1 144
Övrigt	-62
Gemensamt Kommunal utveckling	28
Total budgetavvikelse	-1 676
Specifikation resultatenheter*	-865
Fastigheter	-883
IT	17
Lokalvård	1

**Kostnadsfördelning återfinns inom alla verksamheter*

Det är mycket som påverkat till det negativa resultatet för verksamhetsområdet. Bränsle, energi och vatten avviker med -1,6 miljoner vilket delvis var väntat. Inköp av förbrukningsmaterial som livsmedel och kemikalier avviker stort mot budget. Totalt sett har verksamhetsområdet varit lågt bemannat under året med personalkostnader som understiger budget med drygt 2,3 mnkr. Likviditetsbristen och generella kostnadsökningar har också lett till att åtgärder generellt sett skjutits upp i större omfattning än normalt.

Inom näringsliv och samhälle bidrar flera faktorer till överskott medan kollektivtrafiken står för en större negativ budgetavvikelse. Under våren 2023 var chefsfunktionen för tillväxtavdelningen vakant och hösten 2023 uppstod vakans på upphandlingsfunktionen. Detta i kombination med restriktivitet kring större inköp och

investeringar bidrog till att inköpsamordning genererade ett större överskott. Under 2023 skulle en landsbygdsdag genomföras och medel tillskötts. Denna aktivitet genomfördes ej på grund av bristande intresse. Enheten har under året arbetat med förutsättningsskapande aktiviteter riktat mot befintligt näringsliv och etableringar, både med markfrågor och stöd i investeringsfrågor. Arbetet kopplas ihop mot fastställda strategiområden som starkt näringsliv och bostäder.

Enheten Kultur- och fritid har överskott tack vare mindre personalkostnader än budgeterat både på chefstjänster, simhall och bibliotek. Simhallen har under högsäsong haft högre bemanning vilket man kompenserat under lågsäsong med arbete i park och HLR-kurser. Bibliotek och kulturskola har förstärkt verksamheterna med externa aktivitetsmedel. Fritids stora avvikelser kommer från anläggningarnas hyreskostnader som varit högre än budget. Utöver driftfördyringar kopplat till el samt uppvärmning har Sim- och sporthall har haft problem kring barnbassäng, bubbelpool och ventilation samt inkommande vatten från tak.

Arbetsmarknadsenheten inklusive Knut'n har coachat människor mot meningsfull sysselsättning. Knut'n har haft lägre deltagarantal än tidigare då remitterter, till exempel arbetsförmedlingen, använder andra resurser och hänvisar deltagare till insatser i Skellefteå. Under sommarens feriepraktik sysselsattes 26 ungdomar.

Resultatenheten Måltider har haft flera avgångar i personalgrupperna och svårigheter att rekrytera personal vilket har utmanat verksamheten att hitta nya arbetssätt, som till exempel nya scheman med rullande bemanning av skolköket i Bastuträsk. Under året har bland annat ett digitaliserat egenkontrollprogram införts och nya menyer har tagits fram. Mat har också levererats till Bäckgården.

Beslutad försäljning av Norsjövallen skola har ej kunnat genomföras och eftersom

Förvaltningsberättelse

fastigheten saknar budget påverkar detta verksamhetsområdes resultat negativt. När det gäller övriga fastigheter består avvikelserna i huvudsak av bränsle, energi, vatten samt snöröjning där flera av fastigheterna avviker från lagd budget.

Kostnader relaterade till kommunala gator har en positiv avvikelse, som till liten del beror på lägre kostnader än budgeterat för snöröjning men även på uppskjutna underhållsåtgärder. Årsbudgeten för plogning av enskilda vägar överskreds redan till delåret vilket också påverkade barmarksunderhållet där det finns stora behov. Parkverksamheten följer sin budget väl, dock har bemanning av parken under sommaren varit en utmaning. Skogsförvaltningen har följt framtagna skogsbruksplaner. Den beslutade satsningen på framdragning av fiber till byggbara tomter har varit en extra kostnad.

VA-verksamheten visar ett stort underskott. Branden i vattentornet i Bastuträsk, ett ökat antal vattenläckor, en trasig värmepump och provotidsutredning för reningsverket i Norsjö är några händelser som påverkat till det negativa resultatet. Utöver det är det prisökningar för bränsle, energi och transporter som står för största avvikelserna. Ett ärende om ytterligare höjningar av VA-taxan kommer troligen att hanteras i början av år 2024.

Under året har utsortering av matavfall kommit i gång på allvar och ett stort arbete kring övertagandet av ansvaret för insamling av förpackningar har pågått. Nytt avtal för insamling av slam från enskilda brunnar har också tecknats men inte kommit i gång som planerat vilket inneburit dubbla kostnader för administration. Stora tekniska utmaningar och byte av kundsystemet för både VA- och avfallstjänster har krävt resurser under året, resurser som har varit svåra att tillsätta. De tekniska problemen har förhindrat möjligheten att kunna tillämpa den nya taxan på avfallet, vilket påverkar budgeterade intäkter för verksamheten negativt.

Verksamhetsområdet Omsorg redovisar ett resultat på -20,6 mnkr, vilket är 3,6 mnkr sämre än föregående år.

Omsorg	Avvikelse, tkr
Individ och familjeomsorg (IFO)	-14 332
varav Socialsekreterare	-841
HVB/Familjehemsplaceringar	-12 238
Insatser barn och unga	-763
Insatser, övriga vuxna	-523
Ekonomiskt bistånd	539
Insatser IFO	-324
Övrigt	-182
Integrationsavdelningen	1 112
varav Stab	-100
Intäkter	2 919
18–21 år	-677
Socialsekreterare	27
Allmänna flyktingar	-1 057
SoL och HSL	-7 274
varav Särskilt boende	-4 702
Medicinsk enhet / hemsjukvård	-604
Hemtjänst	-1 427
Färdtjänst	-455
Anhörigbidrag	-175
Övrigt	89
LSS	437
varav Åkargatan 13	-136
Personlig assistans	540
Övrigt	33
Överförmyndare	-40
Verksamhetsgemensamt	-552
varav Rehabilitering Omsorg	-231
Övrigt	-321
Total budgetavvikelse	-20 649
Specifikation resultatenheter*	-493
Fastigheter	-120
Måltider	-410
IT	37
Lokalvård	0

*Kostnadsfördelning återfinns inom alla verksamheter

Verksamheterna har under året belastats med ett högre PO-påslag är verkligt utfall vilket vid bokslutet resulterade i en reduktion av påförda personalomkostnader. Inom hela Omsorgen innebar detta sänkta personalomkostnaderna med 3,9 mnkr, vilket höjt resultatet med samma belopp.

Individ- och familjeomsorgen har dels många, dels komplexa placeringar av barn och unga vilket medför mycket höga kostnader. Åtgärder genomförs i form av andra typer av insatser där det är möjligt, samt att alla placeringsbeslut granskats av extern part som konstaterat att alla placeringar är korrekta. Avtal omförhandlas och konsulentstödda familjehem övergår i egen regi där det är möjligt. Ytterligare ärenden har tillkommit under hösten. Ekonomiskt bistånd gör ett plusresultat trots minskad budget efter arbete med samverkan och striktare handläggning.

Integration har tagit emot kvotflyktingar och massflyktingar. Kostnader utöver budget för mottagande av ensamkommande barn och nödvändiga placeringar täcks av intäkter för detsamma. Ej budgeterade intäkter för tidigare stort mottagande har erhållits under året, vilket medför att flyktingmottagningen redovisar överskott.

Äldreomsorgen har fått ett prestationsbaserat statsbidrag med anledning av att andelen timanställd personal har minskat. I november framkom det dock att en del av statsbidraget skulle intäktsföras under 2024 vilket innebär att årsresultatet påverkas negativt jämfört med tidigare prognos. Det är höga personalkostnader inom särskilt boende och hemtjänst på grund av brist på kompetent personal, på grund av högre löneutfall och ökade personalomkostnader. Resultatet av årets lönerevision har inneburit en merkostnad. På Bäckgården har antalet platser på särskilt boende minskats, vilket medförde något minskad bemanning under årets andra hälft. Boendet har ändå en negativ avvikelse på grund av kostnader för byggnation av brandtrappa samt höga personalkostnader under årets första hälft. Vinkelbo har haft en stor överbeläggning på korttidsboendet på grund av högt tryck från regionen, vilket inneburit merkostnader för inhyrd personal. Verksamheten har dock inte haft något betalningsansvar för kvarliggande, en kostnad som skulle ha överstigit kostnaden för inhyrd personal. Ytterligare

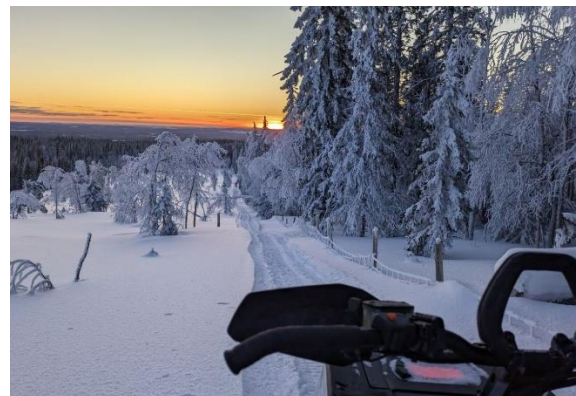
åtgärder som har genomförts för att komma till rätta med personalkostnader är ett omtag i schemaplanering på Solbacka samt en åtgärd för att stärka kompetensen kring planering inom hemtjänsten.

Medicinska enheten har fått prestationsbaserat statsbidrag då verksamheten har utökat sjuksköterskebemanningen per brukare. Verksamheten får även ersättning för arbetet med kompetenshöjande insatser inom omsorgen via omställningsfonden. Enheten har höga kostnader för timvikarier och övertid på grund av frånvaro och vakanser.

Inom funktionsnedsättning gör verksamheten ett positivt resultat tack vare minskad bemanning utifrån minskat behov inom bland annat personlig assistans och på korttidsvistelsen Snäckan.

Gemensamt för omsorg belastas av kostnader för nödvändig uppgradering av larm på boenden samt för skyddsmaterial. Personalkostnaderna är lägre än budgeterat på grund av vakans.

Omsorgen har erhållit flera riktade statsbidrag. Inom IFO är det subventioner av familjehemsplaceringar och inom äldreomsorgen gäller det till exempel medel för att stärka kompetensen, säkerställa en god vård och omsorg om äldre, äldreomsorgslyftet samt återhämtningsbonusen.

Skotertur i Åmliden. Foto: Elisabeth Larsson

Förvaltningsberättelse

Verksamhetsområdet Utbildning redovisar överskott med 0,4 mnkr, vilket är 1,1 mnkr lägre än föregående år.

Utbildning	Avvikelse, tkr
Pedagogisk omsorg	-173
Förskola och OB-barnomsorg	936
varav OB-barnomsorg	184
Förskola	335
Särskilt stöd	-173
Gemensam verksamhet	590
Fritidshem	-161
Grundskola och anpassad grundskola	181
varav F-9 Norsjöskolan	583
F-5 Bastuträsk	482
Gem verksamhet	-1 323
Skolskjuts	508
IKE	-247
Övrigt	178
Gy- och anpassat gymnasium	-3 026
varav IKE, gy och anpassad gy	-3 026
Vux/Voc/SFI	1 653
varav Vux	905
Voc	567
SFI	181
Gemensam verksamhet	1 873
varav Gemensamt utbildning	773
Särskilt stöd	367
Elevhälsovård	317
Övrigt	416
Projektverksamhet	-836
varav Skolsatsningen	-836
Total budgetavvikelse	447
Specifikation resultatenheter	-1 650
Fastigheter	-776
Måltider	-913
IT	49
Lokalvård	-10

Verksamheterna har under året belastats med ett högre PO-påslag är verkligt utfall vilket vid bokslutet resulterade i en reduktion av påförda personalomkostnader. Inom hela Utbildning innebar detta sänkta personalomkostnader med 2,5 mnkr, vilket höjt resultatet med samma belopp. 810 tkr av beloppet tillhörde Norsjöskolan.

Under våren tog kommunfullmäktige beslut om lönesatsning för specifika grupper. Detta tillsammans med nya avtalslöner för kommunals medlemmar gav högre kostnadsutfall än förväntat.

Högre intäkter och statsbidrag än förväntat är två orsaker till överskott inom förskola. Ej tillsatta vikariat och återföringen av för högt PO ger överskott, trots att verksamheten tillsatt ökat stöd för barn med behov. OB-barnomsorgen har högre intäkter än förväntat via arbetsmarknadsåtgärder. Inom pedagogisk omsorg har det krävts extra resurs på grund av högt barnantal. Personalförstärkning har skett i fritidshem på grund av behov.

Inom grundskolan redovisar Bastuträsk ett överskott då planerade effektiviseringar för 2024 gett effekt redan denna höst. Norsjöskolan har under läsåret delat upp årskurs 8 i tre grupper samt haft extraordinärt behov av stödinsatser i vissa klasser. Avvikelsen för gemensam verksamhet i grundskola beror på ökade mat- och lokalkostnader. Nytt avtal för skolskjuts från höstterminen gav ett överskott. Interkommunala ersättningar inom grundskolan visar ökad kostnad gentemot budget, vilket främst beror på en oförutsedd placering på resursskola.

Gymnasie- och anpassad gymnasieskola gav ett underskott för helåret. Faktorer som påverkar är elevantal, val av program, studieort samt rejält ökade kostnader under året för studieplatser. Fler studenter har valt att gå kombinationsutbildningar vilket genererat högre intäkter via statsbidrag än budgeterat inom vuxenutbildning. Samverkan med andra kommuner bidrar till högre intäkter genom att fler vuxenstudenter studerar i Norsjö.

Överskottet inom gemensam verksamhet beror innefattar en besparing av rektorstjänst och ej tillsatt tjänst inom elevhälsa samt att kompetensutveckling i hög grad betalats av projektet Samverkan för bästa skola. Projektet för "Skolsatsningen" är politiskt beslutad, men utan budgetanslag.

Under året har verksamheterna bedrivit 29 driftprojekt, där flesta finansieras helt med externa medel. Endast ett fåtal har helt eller delvis kommunal finansiering.

Under bokslutsarbetet har varje driftprojekt granskats för att bringa klarhet i vilka av de externt finansierade projekten som har prestations- och/eller återredovisningskrav samt vilka tidsramar som gäller enligt bidragsgivaren.

I verksamheternas samlade resultat ingår nettoresultatet för åtta driftprojekt. Den kommunala skattefinansieringen uppgår till 624 tkr. I nedanstående tabell redovisas samtliga driftprojekt som har kommunal budget och/eller påverkat resultatet. Alla driftprojekt återfinns inom kommunstyrelsens ansvarsområde.

Driftsprojektens budgetavvikelse, tkr		
P1541	Civildförsvaret	-17
P1899	Skolsatsning	-836
P1647	Kulturskola	220
P1840	LONA Pumpjärn	-1
P0812	Medfinansiering EU-projekt	130
P2251	Tågpendel	-0
P2257	Samhällsplanering	-171
P2340	Förstudie Spillvärme	50
Total budgetavvikelse		-624

Projektet Civildförsvaret har påverkat KLK:s budgetutfall negativt med -17 tkr. Som en följd av större oro i omvärlden och Europa, med flera pågående krig och allt fler riktade hot även mot Sverige, har arbetet i hög grad intensifierats med planering och beredskap för olyckor och kriser som kan drabba kommunala verksamheter och samhället. Det civila försvaret har därmed fått ökat fokus under året. Politiker, chefer och medarbetare har tillsammans med säkerhetsskyddschef, Länsstyrelsen och militär arbetat med många scenarier och praktiskt förberedande uppgifter. Löne- och andra kringkostnader för andra än säkerhetsskyddschef har i huvudsak inte belastat projektet utan kostnadsförts på respektive arbetsplats.

Projektet Skolsatsning saknar årlig budget och påverkar därför resultatet negativt för verksamhetsområdet Utbildning. Skolsatsningen är en lokalt riktad politisk insats som omfattar maximalt 6 mnkr. Under året har det beslutats att medarbetare som påbörjat utbildning ska få ersättning i projektet, trots att projektet egentligen skulle ha avslutats sommaren 2023. Sedan projektstarten har 5,4 mnkr upparbetats.

Resterande driftprojekt belastar resultatet negativt med totalt -229 tkr för verksamhetsområdet Kommunal utveckling. Under år 2019 resultatfördes ett intäktsöverkott på 1,67 mnkr med anledning av gällande redovisningsregler. Överskottet avsåg bidrag från Tillväxtverket för näringslivsfrämjande åtgärder. Verksamheten har därefter använt överskottet till driftprojektet Samhällsplanering, med årliga kostnadsunderskott som följd i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Kvarvarande medel på 171 tkr har upparbetats under innevarande år, vilket innebär att projektpengarna är slut. Projektet Samhällsplanering har därför avslutats vid årsskiftet 2023/2024.

Gemensamma nämnder

Sammanlagt redovisar de gemensamma nämnderna ett budgetunderskott på 249 tkr. Miljö- och byggnämnden inklusive räddningstjänst redovisar ett totalt underskott på -291 tkr. Räddningstjänstens underskott på -687 tkr vägs därmed delvis upp av att Miljö och bygg redovisar ett överskott med 396 tkr. Av miljö- och byggnämndens verksamhet belastas Norsjö kommun med egna direkta kostnader plus 51 procent av nämndens övergripande kostnader.

Överförmyndarnämndens överskott för innevarande år uppgår till 20 tkr och den gemensamma personalnämnden redovisar ett överskott på 22 tkr.

Utfall för Trepårtens renhållningsverksamhet redovisas på sidan 61 samt i bilaga 1.

Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Årets nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 17,2 miljoner kronor för koncernen. Genomsnittet för de senaste fem åren är 13,2 miljoner. Av årets investeringar återfinns 16,8 miljoner i kommunen och 0,4 miljoner i Norsjö-lägenheter AB.

Självfinansieringsgraden är 1,1 för året, vilket är högt jämfört med snittet för de fem senaste åren som är 0,6. Årets höga självfinansieringsgrad beror på erhållna investeringsbidrag om totalt 7,1 miljoner till kommunen för investeringar som utförts tidigare år i bredband och säkerhet. I övrigt är årets investeringar finansierade med egna medel.

Kommunens nya mål för investeringsnivån är max 4 000 kr per invånare och år sett över mandatperioden. Det innebär att nivån kan vara högre något år om den något annat år är lägre så att totalen ryms inom målnivån när mandatperioden är slut. Invånare ska mätas den 1 november året före budgetåret. Målnivåns maxgräns innebär 15,8 miljoner kronor under 2023. Årets utfall är 16,8 miljoner vilket motsvarar 4 233 kr per invånare och det är 5,8 procent över målets maximala nivå. För att kompensera detta under resten av mandatperioden krävs att investeringarna hålls tillbaka med 0,9 miljoner kronor mot befolkningsnivån senare under mandatperioden. Redan beslutad budget för 2024 är på nivån 5 720 kr per invånare före ombudgeteringar från 2023, vilket medför att investeringarna för 2025 och 2026 behöver hållas tillbaka ytterligare för att målet ska kunna uppfyllas över mandatperioden.

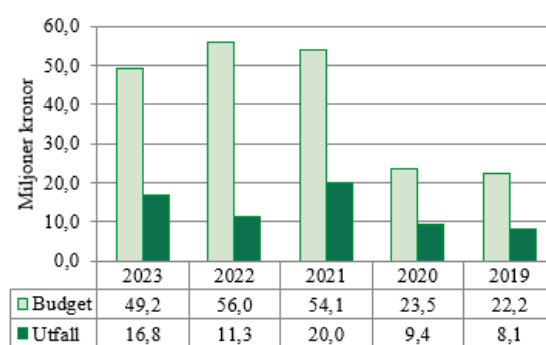
Investeringsmål kr per invånare	2023	2024	2025	2026
Maxnivå	4 000	4 000	4 000	4 000
Utfall	4 233			

Kommunens investeringsbudget uppgick till 49,2 miljoner kronor efter justeringar för ombudgeteringar och tilläggsanslag.

Utfallet på 16,8 miljoner motsvarar 34 procent av budgeten vilket är just över genomsnittet under den senaste femårsperioden.

Av kommunens totalt 33 investeringsprojekt har sju slutförts under året. Två har strukits och resterande 24 projekt är pågående eller framskjutna till år 2024. En bidragande anledning till att så många projekt har skjutits framåt är att likviditeten varit svag i kommunen.

Investeringsbudget och utfall

De avslutade projekten lämnar tillbaka 0,6 miljoner kronor av budgeten och de strukna projekten lämnar tillbaka 1,1 miljoner i oförbrukad budget.

De pågående och uppskjutna projekten står för 23,7 miljoner av ej förbrukade medel och summan är som tidigare nämnts fördelad på 24 projekt. Av beloppet hör 8,8 miljoner till projektering för nybyggnation av sim- och sporthall och 8,0 miljoner avser underjordsbehållare och omlastningsplats för förpackningar.

Läs mer om årets investeringar i den utförligare redovisningen på sidorna 7-9.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Sedan år 2013 har kommunen reserverat delar av överskotten i resultatutjämningsreserven, RUR. I balansräkningen synliggörs reserveringen som en delpost till det egna kapitalet. Sedan införandet har 33,1 mnkr reserverats. Eftersom kommunen redovisar underskott och har möjlighet har medel disponerats från RUR. Se även balanskravsutredningen på sid 64 och not 9.

I slutet av oktober 2023 beslutade riksdagen att RUR ska fasas ut. Bokslutet 2023 är sista gången kommunen har möjlighet att reservera medel till RUR, däremot kan medel disponeras från RUR till år 2033. Istället införs en ny Resultatreserv (RER) från räkenskapsåret 2024. RER förväntas bidra till en ökad flexibilitet i användningen av sparade medel jämfört med RUR. De egna principerna kopplade till RER regleras i de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige behöver fastställa.

Skattesats

Den totala kommunala skattesatsen består av två delar, kommunalskatt och region-skatt. Skattesatsen är oförändrad från föregående år. Kommunalskatten är 23,35 kronor och regionskatten är 11,35 kronor, totalt 34,70 konor per intjänad hundralapp.

Koncernens balansomslutning

Med balansomslutning avses summan av balansräkningens tillgångar. Vid utgången av året uppgår koncernens balansomslutning till 392 miljoner kronor. Balansomslutningen har därmed minskat med 4,8 miljoner, motsvarande 1,2 procent, sedan föregående år.

Kommunens balansomslutning har sedan förra årsskiftet minskat med 3,1 miljoner, motsvarande 0,9 procent och uppgår till 325,9 miljoner kronor. Minskningen beror främst på att de kortfristiga fordringarna har sjunkit tack vare att inestående saldo på skattekontot har utbetalats till bank. Trots detta har banksaldot sjunkit eftersom pengarna använts till drift och investering.

I bolaget uppgår balansomslutningen till 73 miljoner kronor vid årets slut, vilket är oförändrat från föregående år.

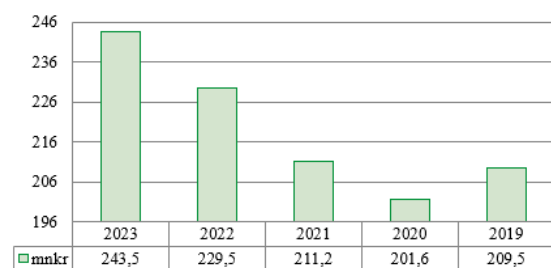
Anläggningstillgångar

I koncernen finns immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar. Det totala värdet för dessa består av anskaffningsvärden reducerat med planenliga avskrivningar. Under året har koncernens anläggningstillgångar ökat i värde med 12 miljoner kronor och uppgår till 303 miljoner vid årets slut. Investeringsnivån har varit högre än avskrivningarna vilket medfört det ökade bokförda värdet. Ingen nedskrivning och bara försäljning av en fullt avskriven lastbil har skett.

Vid utgången av året uppgick värdet på kommunens anläggningstillgångar till 243,5 miljoner kronor. Under året har värdet på tillgångarna ökat med 14 miljoner kronor, motsvarande 6,1 procent, beroende på en högre investeringsnivå än avskrivningar och jämfört med tidigare år.

Under de fem senaste åren har värdet på kommunens anläggningstillgångar ökat med 16,2 procent. Årets höga investeringsnivå har ökat nivån för bokförda värden till den högsta under femårsperioden. Utöver planenliga avskrivningar har det gjorts en nedskrivning med totalt 5 miljoner kronor på en av kommunens fastigheter tidigare under femårsperioden.

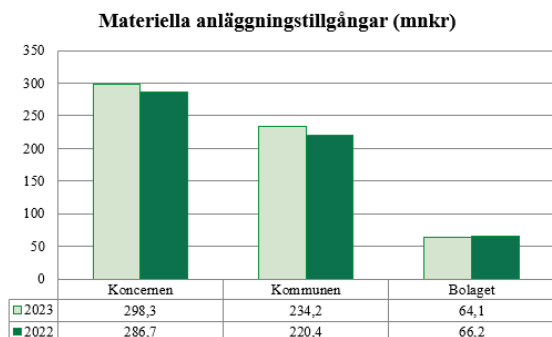
Anläggningstillgångar, kommun (mnkr)

Av kommunens samtliga anläggningstillgångar är 96,2 procent materiella. Därför återfinns avyttringar samt av- och nedskrivningar i huvudsak bland dessa. Koncernens materiella anläggningstillgångar uppgår till 298 miljoner kronor,

Förvaltningsberättelse

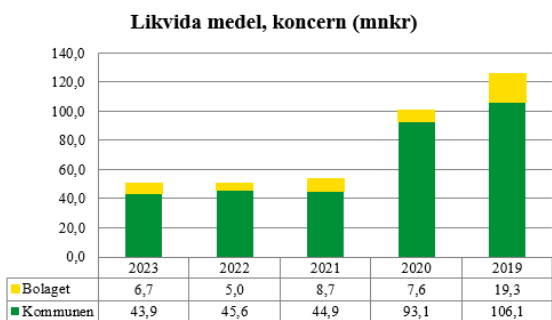
vilket är en ökning med 11,6 miljoner under året. Värdet på de materiella anläggningstillgångarna har ökat med 13,8 miljoner kronor i kommunen och minskat med 2,2 miljoner i bolaget.

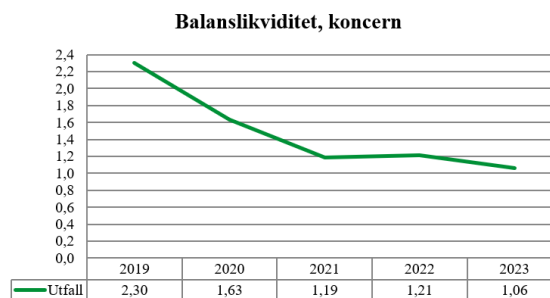
Omsättningstillgångar

Likviditeten visar förmågan att betala löpande utgifter och förfallna skulder i rätt tid. Koncernens likvida medel inklusive kortfristiga placeringar är densamma som föregående året och uppgick vid årsslutet till 50,6 miljoner kronor.

Av de likvida medlen finns 43,9 miljoner kronor i kommunen. De har minskat med 1,7 miljoner från föregående år. Vid årets slut uppgick de likvida medel i bolaget till 6,7 miljoner kronor, som är en ökning på 1,7 miljoner under året.

Balanslikviditet visar om det finns tillräckligt med omsättningstillgångar för att klara av att betala de kortfristiga skulderna inom kort tid. Tumregeln är att kvoten ska vara högre än 2. De fyra senaste åren har balanslikviditeten minskat kraftigt varje år. I bokslutet uppgår koncernens balanslikviditet endast till 1,06 vilket är en mycket låg nivå och innebär betydande risk att inte kunna betala löpande skulder i tid.

Det är även viktigt att följa utvecklingen av hur stor andel av omsättningstillgångarna som utgör likvida medel för att veta hur stora förutsättningarna är att klara plötsliga händelser som medför utbetalningar. I koncernen är andelen likvida medel 57 procent av omsättningstillgångarna och i kommunen 53 procent.

28 mnkr av kommunens likvida medel var vid årsbokslutet placerade i korträntefonder. Att placeringen klassificeras som likvida medel beror på att den är möjlig att avyttra och återinsättas på bankkontot inom två dygn. I januari 2024 avyttrades fonder till ett värde på 10 mnkr för att klara av löpande utbetalningar.

Betalningsberedskap är ytterligare ett mått för att avgöra möjligheten att göra löpande utbetalningar. I koncernen har betalningsberedskapen sjunkit från 45 till 42 dagar och i kommunen har den sjunkit från 42 till 37 dagar. Tillsammans med utfallen för likvida medel och balanslikviditet visar även betalningsberedskapen en stor risk för fortsatta utmaningar att klara löpande utbetalningar.

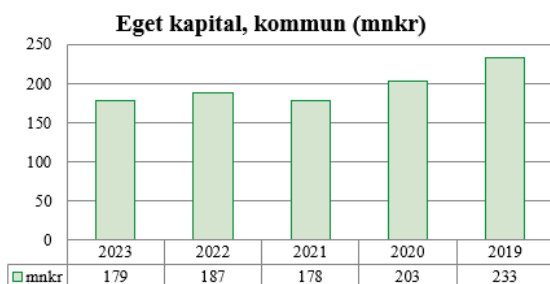
Finansnetto

Koncernens finansnetto uppgår till 64 tkr vilket är en förbättring med 843 tkr sedan förra året. Eftersom bolaget belastas av högre räntekostnader beror förbättringen främst på att kommunen erhållit ränteintäkter på bankmedel samt att korträntefonderna utvecklats relativt bra under året.

Eget kapital

Koncernens egna kapital har under året minskat med 8 miljoner kronor och uppgår till 184 miljoner vid årets slut.

Kommunens utveckling av det egna kapitalet framgår av nästa diagram. Under året har det egna kapitalet minskat med 4,65 procent och uppgår till 179 miljoner vid årets slut. Under den senaste femårsperioden har det egna kapitalet minskat med 23,4 procent, vilket är starkt kopplat till kommunens delvisa inlösen av den gamla pensionsskulden.

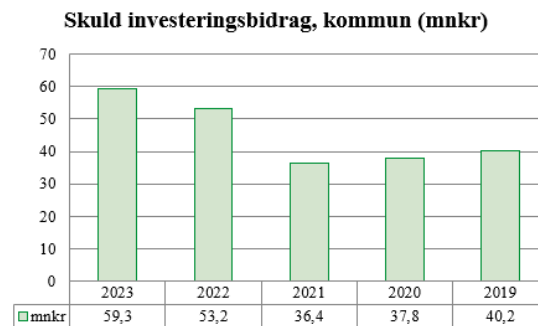

Skulder

Skulder särskiljs beroende på om de är kort- eller långfristiga, vilket innebär om de förfaller till betalning inom ett år från bokslutsdagen eller inte. Under året ökade koncernens långfristiga skulder med 4,8 mnkr till totalt 114,7 mnkr. Skulderna avser lånekrediter och skulder för investeringsbidrag och anslutningsavgifter.

Under året har bolaget sänkt kreditnivån genom sedvanlig amortering. I november omsatte bolaget ett avlånen. I samband med detta sänktes den årliga amorteringen från 317 till 76 tkr. För att reglera detta kommer amorteringarna att öka när nästa lån ska omsättas. Vid bokslutet uppgår den totala låneskulden till 56,8 mnkr, varav den långfristiga delen utgör 55,4 miljoner.

Kommunen har inte några lånekrediter. Däremot finns en skuld för investeringsbidrag och anslutningsavgifter. Enligt rekommendation ska dessa bokföras som en långfristig skuld. Skulden löses upp i samma takt som den investering som gett upphov till investeringsbidraget avskrivs. Skulden som under året har ökat med 6,1 miljoner kronor uppgår vid årets slut till 59,3 miljoner. Tabellen nedan visar hur skulden för investeringsbidrag har förändrats under den senaste femårsperioden.

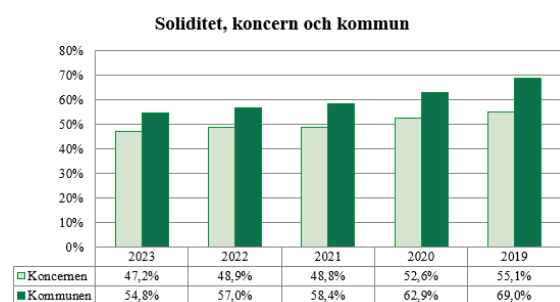

Kommunen har även en skuld till anställd personal för uttagen semester och ej kompenserad övertid. Skulden har ökat med 5,7 procent under året och uppgår till 18,1 mnkr, vilket är 978 tkr mer än vid föregående bokslut. Ökningen har påverkat årets resultat negativt med samma belopp. Skulden för uttagen semester och övertid har tillsammans ökat med 516 tkr medan arbetsgivaravgifterna har ökat med 462 tkr. Att den senare har ökat mer i förhållande till skulden för uttagen semester och övertid beror på att arbetsgivaravgifterna har stigit från 44,53 till 46,41 procent mellan åren. Av den totala skuldökningen utgör det ökade PO-påslaget 232 tkr.

Låneskuld, tkr	2023	2022
Semester	11 551	11 007
Ej kompenserad övertid	808	837
Arbetsgivaravgift (PO-påslag)	5 736	5 274
Totalt	18 095	17 118

Soliditet

Soliditet anger långsiktig betalningsförmåga genom att visa hur stor andel av tillgångarna som finansierats med eget kapital och om det finns någon buffert för framtida eventuella negativa årsresultat. Koncernens soliditet, exklusive ansvarsförbindelsen för den gamla pensionskulden, har under året minskat med 1,7 procentenheter och uppgår vid årsslutet till 47,2 procent.

I kommunen har soliditeten under året sjunkit med 2,2 procentenheter, men är trots detta fortsatt högre än målsättningen. Att soliditeten sjunkit beror på redovisat underskott.

Om hänsyn tas till samtliga pensionsåtaganden, det vill säga även de som är intjänade före år 1998, har soliditeten sjunkit i både koncernen och kommunen. Vid årets slut uppgår den till 36,3 procent i koncernen och 41,4 procent i kommunen, vilket motsvarar lägre soliditet med -1,7 respektive -2,2 procentenheter. Trots detta är soliditeten inklusive pensionsåtaganden jämförelsevis hög.

Soliditet inkl. ansvarsförbindelse (%)

	2023	2022	2021	2020	2019
Koncern	36,3	38,0	35,9	31,7	28,1
Kommun	41,4	43,6	42,1	36,8	33,8

Pensionsskuld

Kommunens totala pensionsskuld inklusive särskild löneskatt uppgår till 60,5 mnkr, vilket är en ökning med 0,3 procent jämfört med förra bokslutet. Enligt aktuell prognos förväntas pensionsskulden öka under det närmaste året på grund av den höga inflationen i juni 2023, vars index påverkar pensionsskulden 2024. Från och med år 2024 förväntas lägre inflationsindex och därmed sänkt pensionsskuld från år 2025.

Total pensionsskuld inklusive särskild löneskatt, mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse (intjänat före 1998)	43,8	44,1	49,7	84,1	118,8
Pensionsförpliktelser, avsättning (garantipension)	8,8	7,3	7,6	6,6	4,8
Upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd ålderspension	7,9	9,0	8,9	9,0	9,5
Total pensionsskuld, mnkr	60,5	60,3	66,1	99,7	133,1
Förändring i procent	0,3%	-8,8%	-33,7%	-25,1%	-3,1%

Norsjölägenheter AB

Norsjölägenheter AB är ett kommunalt fastighetsbolag. Bolaget är helägt av Norsjö kommun som innehar samtliga 4 428 aktier. Aktievärdet är tusen kronor per aktie. Bolaget har upprättat årsbokslut för kalenderåret.

Huvuduppgift

Ändamålet med bolagets verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Norsjö kommun samt att verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Bolaget har i medeltal haft 7 anställda under året, vilket är oförändrat mot föregående år.

Bolaget äger 329 bostadslägenheter och 28 lokaler. Bolaget äger även olika typer av bilplatser och förråd. Norsjö kommun blockförhyr äldreboendena Solbacka och Bäckgården med totalt 52 lägenheter. I nedanstående tabell specificeras bolagets bestånd.

Bestånd	Antal
Lägenheter	329
varav 1:a	91
2:a	183
3:a	46
4:a	9
Lokaler	28
Bilplatser	269
varav P-plats	160
Carport	90
Garage	19
Förråd	17

Bolaget arbetar efter en verksamhetsplan som stäcker sig mellan åren 2022–2023. Uppdraget i den aktuella affärsplanen beskriver det planerade arbetet under verksamhetsåren som syftar till Norsjö kommuns övergripande mål och bostadsförsörjningsprogram som fastställts av kommunfullmäktige samt till att svara mot ägardirektiven. Utgångspunkten i verksamhetsplanen är att bolagets arbete ska präglas av ett långsiktigt och affärsmässigt

tänkande. Fastigheter har lång livslängd och de övergripande målen är ekonomiska, sociala och miljömässiga.

Årets resultat och verksamhet

Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 577 tkr. Bolagets bokslutsdispositioner förbättrar resultatet med 42 tkr. Bolaget har kvar ett skattemässigt negativt resultat från föregående år att dra av och skattekostnaden uppgår därför till 0 tkr. Tillsammans medför detta att årets resultat efter skatt uppgår till 619 tkr. Den stora skillnaden i resultatet mellan innevarande och föregående år beror främst på att bolaget hållit igen vad gäller underhåll, vilket innebär en ökad underhållsskuld.

Årets resultat före och efter skatt (tkr)	2023	2022
Resultat före bokslutsdisp.	577	-832
Bokslutsdispositioner	42	842
Resultat före skatt	619	10
Skattekostnad	0	0
Resultat efter skatt	619	10

Mellanhavanden mellan bolaget och kommunen är till exempel uthyrning av lokaler samt i viss mån köp och försäljning av tjänster inom fastighetsförvaltning och jour. Av de inköp som bolaget gjort under året har 20,4 procent av inköpen köpts in av moderbolaget. Av årets totala försäljning har 30 procent skett till moderbolaget. I kommande tabeller redovisas bolagets resultat- och balansräkning. Mellanhavanden mellan bolaget och kommunen är inte eliminerade i dessa.

Resultaträkning (tkr)	2023	2022
Rörelsens intäkter	23 795	21 535
Rörelsens kostnader	-19 020	-18 951
Av-/nedskrivningar	-2 565	-2 563
Rörelseresultat	2 211	20
Finansiella intäkter	79	10
Finansiella kostnader	-1 712	-862
Bokslutsdispositioner	42	842
Skatt på årets resultat	0	0
Årets resultat	619	10

Förvaltningsberättelse

Balansräkning (tkr)	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	64 188	66 336
Omsättningstillgångar	9 427	7 126
Tillgångar	73 616	73 462
Eget kapital och skulder		
Eget kapital	9 351	8 737
Obeskattad reserv	889	931
Långfristiga skulder	55 446	56 673
Kortfristiga skulder	7 930	7 122
Eget kapital o skulder	73 615	73 462

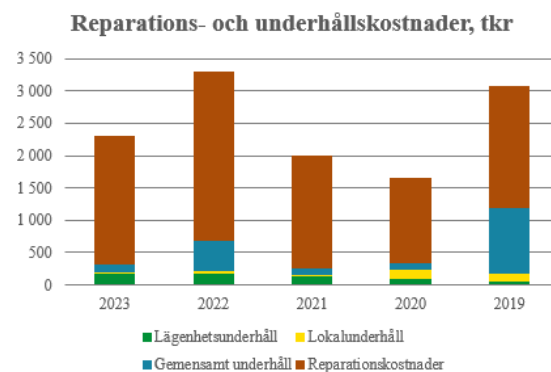
Hyresbortfallet på grund av outhyrda bostäder och lokaler uppgår till 3,5 procent av beräknade hyresintäkter, vilket är 2 procentenheter lägre än föregående år. Hyres-bortfallet motsvarar ett intäktsstapp på närmare 0,8 miljoner kronor.

Bolagets intäkter har ökat med 2 260 tkr, motsvarande 10,5 procent. Rörelse-kostnaderna ökat med 69 tkr, eller 0,4 procent. Årets avskrivningskostnader är 2 tkr högre än året innan.

Under året har bolaget gjort underhåll i form av badrumsrenoveringar på tre fastigheter, samt en totalrenoverad lägenhet. Kostnaden för reparationer har sjunkit rejält och avser främst ett beslut att endast utföra akuta underhåll och reparationer. Tyvärr medför detta en ökad underhållskostnad till framtiden.

Totalt sett har reparations- och underhållskostnaderna under året uppgått till 2,3 miljoner kronor, vilket är en minskning med 989 tkr jämfört med året innan, vilket motsvarar 30 procent. De totala underhållskostnaderna är betydligt lägre än föregående år men fortfarande högre än 2021 och 2020 då kostnaderna var ovanligt låga. Underhållskostnaderna de senaste 5 åren (2019-2023) har ett snitt på ca 2,5 miljoner per år.

Om man jämför detta med de underhållskostnader som fanns i bolaget 2014-2018 så hade man där ett snitt på 3,4 miljoner kronor vilket innebär en minskad kostnad på 0,9 miljoner kronor. På sikt kommer det att behöva utföras omfattande reparations- och underhållsåtgärder för att återställa underhållsskulden, vilket kommer att medföra ökande kostnader.

Räntekostnaderna har under året ökat med 850 tkr, detta på grund av högre räntekostnader på de rörliga lånen samt omskrivning av lån vilket resulterade i en högre ränta. Vid årets slut uppgår bolagets totala lånekredit till 56,8 miljoner kronor.

I bolaget har sjukfrånvaron uppgått till totalt 6,06 procent, vilket är 0,05 procentenheter lägre än föregående år.

Bolaget anger att energieffektivisering är ett ständigt pågående arbete. Arbetet med att byta till energisnåla armaturer fortskrider. Bolaget fortsätter även utreda möjligheterna att installera bergvärme på fler fastigheter samt individuell mätning av vatten- och elförbrukning. Miljöfrämjande åtgärder ska vara en röd tråd genom hela verksamheten, från medarbetare till kunder, och helst även leda till sänkta kostnader.

Bolagets följsamhet mot ägardirektiv

Avstämning mot de mål som bolaget har att följa upp utifrån fastställda ägardirektiv och utvärdering om bolagets följsamhet mot kommunalt ändamål och kommunala befogenheter har gjorts i samarbete mellan kommunen och bolaget.

Bolaget står enligt kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen, som ska fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen eller inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Rätten till bostad är en grundläggande välfärdsfråga. Ändamålet med bolagets verksamhet är att uppnå detta välfärds mål. Bolaget ska på affärs- och miljömässiga principer förvärva, äga, förvalta, bebygga, utveckla och avyttra fastigheter inom Norsjö kommun. Bolaget ska vara marknadsledande ägare och förvaltare av flerbostadshus i Norsjö kommun och erbjuda bostäder med varierande standard med god kvalitet och servicenivå. Bostäderna ska upplåtas som hyresrätter. Bolaget är marknadsledare för flerbostadshus i Norsjö kommun med cirka 60 procent fler lägenheter än det största privata bostadsbolaget. Alla bolagets bostäder är lokaliserade i kommunen och upplåts som hyresrätter.

Ägaren anger även att bostäderna ska vara tillgängliga för alla oavsett social, ekonomisk, etnisk eller annan bakgrund. Bolaget ska även erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande. Det senare efterföljs genom att bolaget vartannat år genomför en hyresgästundersökning, vilken ligger till grund för framtida åtgärder som ska främja hyresgästernas trivsel. 2023 års hyresgästundersökning visade att hyresgästerna är mycket nöjda med den service de får av personalen samt att de är nöjda med bolagets fastighetsstandard.

Hyresgästerna har även möjlighet att lämna synpunkter via hemsidan. Boendeinflytande ska ge stabilitet och låg flyttrotation i enlighet med ägarnas krav.

Hyresgästerna på bolagets två trygghetsboenden har upprättat var sitt gårdsråd. Utvalda hyresgäster framför talan för samtliga hyresgäster. Bolagets anställda trygghetsvärd medverkar på mötena.

Ägardirektivet anger vidare att bolaget aktivt ska bidra till utveckling av bostadsområden. Bolaget har inte preciserat att några specifika insatser gjorts under året.

Ägaren ställer även krav på miljöfrämjande åtgärder. Bolaget fortsätter att arbeta med att förbättra energimålen genom flera åtgärder såsom individuell mätning av vatten och el, byte till energisnåla armaturer samt genomgång av VVS och styrsystem.

Ägarens krav på långsiktiga ekonomiska finansiella mål, mätt som ett genomsnitt över rullande treårsperiod, ska understödja god lönsamhet per objekt, finansiell stabilitet och investeringar utan ägartillskott. Vad gäller lönsamhet per objekt har uppföljning skett de två senaste åren. Fastigheten Hällan 8 (f.d. hotellet) har under dessa år redovisat underskott. Detsamma gäller fastigheterna Orren 1 (Badhusgatan 6), Aspen 1 (Tallvägen 26, 28, 30, 32) samt Rönnen 1 (Tallvägen 12, 14, 16, 18).

Om en fastighet har ett bedömt undervärde, underskott i förhållande till bokfört värde, de tre senaste åren kan den bli föremål för nedskrivning. Diskussion gällande avyttring alternativt nedskrivning bör föras för fastigheter som ständigt beräknas redovisa underskott. Investeringar har utförts utan ägartillskott, vilket uppfyller ägarens krav. Ägarnas krav för finansiell stabilitet anses uppfyllt eftersom uppföljningen enbart avser de två senaste åren. Möjlighet till förbättrat resultat finns.

Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån som kommunen kan lämna borgen för. Då bolaget bedriver konkurrens-

Förvaltningsberättelse

utsatt verksamhet skall bolaget betala borgensavgift till kommunen. Borgensavgiften beslutas årligen av kommunfullmäktige och uppgår för innevarande år till 0,34 procent av aktuell låneskuld. Under året har bolaget betalat 196 tkr i borgensavgift, vilket är 13 tkr lägre än året innan och beror på lägre upplåning.

I ägardirektivet finns bland annat målbeskrivning för bolagets soliditet som succesivt ska öka till minst 15 procent. Då soliditeten har ökat med 0,8 procent under året anses målet vara uppfyllt.

Vidare framgår att bolaget långsiktigt ska generera en uthållig avkastning på eget kapital om minst 6 procentenheter. Beräkningen baseras på årets resultat före skatt dividerat med ingående eget kapital inklusive kapitalandelen på obeskattade reserver. För året uppgår avkastningen till 5,7 procent. Målet är därmed inte uppfyllt.

Bolaget ska besluta om utdelning till ägaren motsvarande lägstanivå för respektive verksamhetsår enligt beräkning utifrån Lag (2010:879) §3. Frågan om utdelning enligt direktivet kommer behandlas i samband med styrelsemötet för 2023 års bokslut.

Bolaget ska hålla kommunen väl informerad om sin verksamhet. Förutom att bolaget delger rapporter i enlighet med kommunens rapportperioder ska kommunstyrelsen få muntlig information om bolagets verksamhet och budgetuppföljning två gånger per år. Utöver detta ska bolaget initiera möte med kommunen om omständigheter påkallar. Bolagets VD ska även delta i möten som kommunledningen kallar till.

I ärenden av principiell betydelse eller av större vikt ska bolaget inhämta yttrande av ägaren före beslut fattas. Under året har ett ärende gällande tillförordnad ordförande lämnats in.

Den verkställande direktören skall sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt uppfylla

ylla instruktionerna enligt 8 kap, §29 aktiebolagslagen. I enlighet med aktiebolagslagens och ägarens krav har skriftliga riktlinjer och instruktioner delgetts bolagets verkställande direktör när denne anställdes.

Bolaget ska årligen fastställa en verksamhetsplan och en budget för de tre närmaste räkenskapsåren. Planens utgångspunkt ska vara kund- och koncernnytta samt fastställda mål, där relevanta mål som kommunfullmäktige fastställt för kommunen i största möjliga mån även ska gälla bolaget. Bolaget kan även fastställa egna mål. Verksamhetsplan och budget ska tillställas kommunstyrelsen innan november månads utgång året före budgetåret.

Ägaren anger att bolaget ska följa Norsjö kommuns planer och policys. Det är viktigt att kommunkoncernen har en sammanhållen arbetsgivarepolitik. Bolaget ska därför samråda med ägaren innan eventuella lokala kollektivavtal tecknas. Lönenivåer för den årliga löneöversynen ska fastställas med gällande kollektivavtal som grund och ske i samråd med ägaren. Bolaget anger att de följer kommunens planer och policys.

Det i ägardirektivet angivna direktivet att kommunrevisionen ska upphandla revision för att åstadkomma samordning är uppnått. Enligt aktiebolagslagen ska bolagsstämman utse yrkesrevisor eller revisionsbolag för granskning av bolagets räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Detta genomfördes i samband med att upphandlingen för nuvarande revision var avslutad.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att bolaget har uppnått de flesta av de fastställda ägardirektiven.

Trepartens renhållningsnämnd

Verksamhetsrapporten för Trepartens renhållningsnämnd redovisas i bilaga 1. Rapporten behandlas av Trepartens renhållningsnämnd i mars 2024.

Enligt beslut i Treparts nämnden fördelas kostnaderna utifrån fyra olika fördelningsätt. Kostnader för verksamhetsövergripande delar fördelas lika på samtliga kommuner. Fordonskostnader fördelas utifrån de antal kilometer som sopbilarna kör i respektive kommun. Påbyggnadskostnader fördelas per ton. Norsjö kommuns egna kostnader belastar endast Norsjö. Den totala kostnadsfördelningen för året blev enligt nedanstående.

Fördelning kostnader	2023
Norsjö	33,2 %
Malå	30,1 %
Sorsele	36,7 %

Alla kommuner faktureras månadsvis utifrån budgeterade kostnader. Vid bokslutet regleras nämndens över- eller underskott utifrån fastställd fördelning.

Antalet invånare har under året minskat i samtliga kommuner. Sorsele har tappat flest invånare och Norsjö minst. Sammanlagt har befolkningen inom Treparten minskat med 115 personer, vilket motsvarar 1,22 procent.

Antal invånare	Årsskifte 2023/2024	Årsskifte 2022/2023
Norsjö kommun	3 924	3 947
Malå kommun	2 990	3 033
Sorsele kommun	2 387	2 436
Totalt	9 301	9 416

Av redovisningen framgår att samtliga kommuner har minskat mängden avfall. Redovisningen kan vara missvisande mellan åren beroende på när årets första och sista transport körs till förbränningsanläggningen.

Avfall (ton)	2023	2022
Norsjö kommun	807	1 099
Malå kommun	644	847
Sorsele kommun	546	641
Totalt	1 997	2 587

Enligt tabell nedan ser man att Norsjö minskat mest i mängd avfall per invånare jämfört med föregående år, samt att man i snitt kastar minst avfall per person och år i Norsjö.

Mängd avfall per invånare (kg)	2023	2022
Norsjö kommun	204	277
Malå kommun	212	279
Sorsele kommun	224	261
Totalt	640	817

Trepartens totala bruttokostnad har, jämfört med föregående år, ökat med 1,3 miljoner, eller 36 procent, vilket främst beror på nytt system i kombination med nya fordon och utökad bemanning. Mängden hushållsavfall har minskat med 61 kg/invånare medan kostnaden per kilogram ökat med 1,05 kronor och kostnad per invånare ökat med 139 kronor.

Totalt Trepartens renhållningsnämnd	2023	2022
Total kostnad, tkr	4 707	3 453
Mängd avfall kg/inv.	212	273
Kostnad kr/kg	2,39	1,34
Kostnad kr/inv.	506	367

Borgensåtaganden och övriga ansvarsförbindelser

Förutom pensionsförpliktelser har kommunen borgensåtaganden. Vid årsskiftet uppgår de till 65,3 miljoner kronor, vilket är 1,8 miljoner lägre än föregående år.

Borgens- och övriga ansvarsförbindelser (tkr)	2023	2022
Förlustansvar egna hem	0	0
Norsjö medborgarhusförening	8 500	8 500
Bastuträsk Folkets hus	24	53
Norsjölägenheter AB	56 752	58 220
Summa	65 276	66 773

Den totala minskningen av åtaganden är 2,5 procent och i princip hela minskningen ligger i åtagandet mot det egna bostadsbolaget och beror på amortering av lån.

Kommunen har även borgensåtagande till Norsjö medborgarhusförening som uppgår till 8,5 miljoner. Detta åtagande är oförändrat eftersom föreningen har ett amorteringsfritt avtal med banken. På sikt bör kommunen kräva att amortering ska ske för att reducera kommunens risktagande.

Under året har inget borgensåtagande infriats. Inget borgensåtagande betraktas för närvarande som någon direkt risk, men med anledning av inflation och kostnadsökning på främst energi anses risken vara förhöjd för både medborgarhuset och Folkets hus.

Känslighetsanalys

Att Norsjö kommun och Norsjölägenheter AB är beroende av omvärlden kan beskrivas i en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkt- och kostnadsposter påverkar resultatet om de ökar eller minskar med en procentenhet.

Känslighetsanalys	Förändring i procent	Effekt i tkr
Effekter på koncernens intäkter		
Skatteintäkter	1%	± 2 093
Gen. statsbidrag och utjämning	1%	± 1 319
Riktade bidrag	1%	± 389
Löp. avgift, hyror, ersättningar	1%	± 650
Oregelbunden ersättning	1%	± 153
Effekter på koncernens kostnader		
Personalkostnader	1%	± 2 797
Bränsle, energi, vatten	1%	± 152
Inköp av varor och tjänster	1%	± 1 346
Bidrag och transfereringar	1%	± 107
Räntekostnader	1%	± 568
Oregelbunden kostnad	1%	± 177

Störst effekt av en procents förändring av intäkterna har skatteintäkterna som då förändras med 2,1 miljoner kronor. Förändrade nivåer för skatteintäkter och statsbidrag påverkar enbart kommunen.

Störst effekt på kostnadssidan har personalkostnaderna som ändras med 2,8 mnkr. Även inköp av varor och tjänster får stor kostnadseffekt om dessa förändras med en procentenhet.

Efter att ränteläget var historiskt lågt under flera år steg räntorna kraftigt från våren 2022 till hösten 2023. Då bolaget har externa lånekrediter som i avtalsform är både rörliga och fasta påverkas bolaget och därmed även koncernen negativt av räntehöjningarna, både direkt och vid kommande omläggning av lånen. Om räntorna stiger med en procent ökar kostnaderna för bolaget med 568 tkr.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Trots högre utfall än väntat av skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag samt ersättning för tidigare högt flyktmottagande redovisas ett stort ekonomiskt underskott. Tidigare års inlösen av pensionsskulden tärde på likviditeten vid inlösentillfället, men ger nu stora årliga kostnadsänkningar. Om inlösen inte hade genomförts skulle årets underskott ha varit många miljoner högre. Hur mycket högre finns inget exakt svar på eftersom varje inlöst pensionspost är individuell per person. Ett överslag anger att årets kostnadsbesparing uppgår till minst 6-7 mnkr.

Kommunens invånarantal har en direkt påverkan på skatteintäkter och generella statsbidrag. Årets befolkningstapp ger negativa effekter på intäkterna framöver. Att andelen invånare i arbetsför ålder nu understiger 50 procent av befolkningen medför utmaningar i välfärdsuppdraget.

Årets extremt låga barnafödande kommer börja ge effekt redan nästa år då de flesta förväntas skrivas in i förskoleverksamheten. Prognosen är att det kommer att födas få barn även under 2024. Detta kommer i första hand att ge effekter för förskoleverksamheten och senare även för grund- och gymnasieskola.

Det har varit lågt antal födda men även lågt antal avlidna under året, vilket är en förklaring till att antalet över 65 år har ökat kraftigt under det senaste året. Det är en tydlig demografiförskjutning mot högre andel äldre i kommunen. Detta ger stora effekter på Omsorgens verksamhet.

Kvarvarande lagerförda skyddsprodukter har inventerats till bokslutet. En del av produkterna kasserades eftersom de passerat utgångsdatum. Det uppmärksammas även att relativt få produkter har hämtats ur lagret. För bästa ekonomi och för att minimera risken för svinn måste produkterna lagras rätt och verksamheterna måste kontrollera lagret innan nya inköp görs.

Totalt sett har personalkostnaderna ökat med 8,3 procent jämfört mot föregående år. Den största kostnadsökningen finns inom finansieringen med anledning av höga pensionskostnader. För verksamheterna har personalkostnaderna överskridit budget med 6 mnkr, vilket är en (1) anledning till redovisat underskott. Det ger även oro för kommande år eftersom den största kostnadsposten är just personalkostnader. Kostnaderna för avskrivning har minskat med -4,1 procent det senaste året. Att verksamheternas övriga kostnader ökat med 8 procent medför också oro, särskilt då ökningen var lika hög under fjolåret. Kostnadsökningen är även högre än årets genomsnittliga inflation.

Kostnader, tkr	2023	2022
Kommunfullmäktige	1 445	1 347
Personalkostnader	446	412
Övriga kostnader	1 000	935
Kommunstyrelse	472 603	452 784
Personalkostnader	258 788	253 036
Av- och nedskrivning	9 222	10 542
Övriga kostnader	204 593	189 206
Gemensamma nämnder	13 730	11 760
Personalkostnader	2 099	246
Av- och nedskrivning	1 088	213
Övriga kostnader	10 543	11 301
Totalt	487 778	465 891
Personalkostnader	261 333	253 694
Av- och nedskrivning	10 309	10 755
Övriga kostnader	216 136	201 442

Det är inte hållbart med den höga kostnadsutvecklingen, speciellt inte i kombination med minskat befolkningsunderlag. Det är inte heller ekonomiskt försvarbart att taxefinansierad verksamhet och affärsdrivande fastigheter redovisar underskott. Verksamheterna måste ha ökad kontroll på sina kostnader, att de hålls inom givna ramar och inte skenar i väg. Att kostnaderna ökar snabbare än intäkterna samt de senaste årens höga investeringsnivå medför en alltmer ansträngd likviditet. För att säkerställa nuvarande och kommande generations möjlighet till god ekonomisk hushållning är det viktigt att inte förbruka mer resurser än vad som finns att tillgå.

Balanskravsresultat

Det statliga balanskravet som infördes vid millennieskiftet innebär att kommuner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med överskott inom tre år.

Årets balanskravsresultat uppgår till noll kronor efter användning av medel från RUR med anledning av att årets resultat i bokföringen är negativt. I uträkningen reduceras vanligtvis årets resultat med samtliga realisationsvinster. Det finns dock en undantagsmöjlighet som nyttjas under innevarande år, nämligen att inte reducera för realisationsvinst som bidrar till god ekonomisk hushållning. Detta motiveras med att framtida kostnader reduceras genom försäljning av en gammal lastbil som inte längre används.

Resultatutjämningsreserven (RUR) kan nyttjas för att lindra konsekvenserna av en lågkonjunktur. Under året har kommunens eget regelverk reviderats för att, utöver vid

budgettillfället, kunna nyttja medel ur RUR vid bokslutet ifall särskild händelse föreligger och kan styrkas.

Den kraftigt ökade inflationen har medfört nästan fördubblade kostnader för värdesäkring av pensionsmedel och pensionsavsättning. Effekterna är alltför höga för att kunna pareras under året. Därför bedöms att särskild händelse är styrkt, vilket innebär att RUR-medel kan nyttjas. Tidigare års samlade reserveringar till RUR uppgår till 33,1 miljoner kronor och efter årets nyttjande av medel återstår 22,8 miljoner i RUR.

Det finns inget negativt balanskravsresultat från tidigare år att återställa eftersom kommunen har åberopat synnerliga skäl de år som negativa balanskravsresultat uppstått. Synnerliga skäl har åberopats utifrån god ekonomisk ställning och att de åtgärder som medfört underskotten ger framtida kostnadsreduceringar.

Balanskravsutredning (tkr)	2023	2022	2021
Årets resultat	-8 705	9 566	-24 866
Reducering av samtliga realisationsvinster	-13	-942	-134
Justering för realisationsvinster, undantagsmöjlighet	13	927	0
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1 679	241	-586
Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-10 384	9 792	-25 586
Reservering till RUR	0	-6 248	0
Användning av medel från RUR	10 384	0	0
Årets balanskravsresultat	0	3 544	-25 586

Väsentliga personalförhållanden

Som centralt politiskt organ har kommunstyrelsen det samlade arbetsgivaransvaret i kommunen. Det övergripande målet med personalpolitik är att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som på både kort och lång sikt klarar personalförsörjningen.

Kommunal verksamhet är personalintensiv och arbetet med personalfrågor är kritiska framgångsfaktorer. Arbetet omfattar flera områden och omfattar både långsiktiga insatser och vissa mer kortsiktiga direktriktade insatser som ger stöd till chef och medarbetare. Chefernas förutsättningar utgör en viktig bas i förändringsarbete och arbetsmiljömässiga åtgärder.

Sjukfrånvaro kan ses i många perspektiv, bland annat som en ekonomisk fråga där verksamheterna belastas negativt. Det är viktigt att förvaltningen analyserar orsaker och hittar både organisatoriska och uppdragsmässigt förebyggande åtgärder mot ohälsa för att skapa hållbara medarbetare.

Förväntningarna på den kommunala verksamheten ökar och därmed ställs även högre krav än tidigare på förmågan att i snabbare takt utveckla, förändra och implementera smarta digitala lösningar. Inte minst inom administration och omsorg, där traditionella arbetssätt är starkt förankrade, kommer en förändringsvåg att krävas för långsiktig personalförsörjning. Konkret är resurstillgången ett riskområde för Norsjö kommun.

Medarbetarundersökning

Norsjö kommun använder sig av hållbart medarbetarengagemang (HME) som huvudsaklig medarbetarundersökning. Den ger indexerade resultat inom områden som motivation, ledarskap och styrning. Resultaten för motivation ingår i kommunfullmäktiges övergripande mål Effektiv organisation och är därför ett prioriterat område under mandatperioden.

Inför 2023 sågs enkäten över och endast de ursprungliga HME-frågorna behölls. HME 2023 riktade sig till alla medarbetare med månadslön och hade en svarsfrekvens på 49 procent, vilket är 11 procentenheter lägre än året innan. Fortsatt arbete med information gällande enkäten och stöd till chefer måste ske för att uppmuntra till en högre svarsfrekvens. I chefernas uppdrag ingår att använda resultaten konstruktivt.

I årets utfall visas att index för motivation är lägre jämfört med föregående år. Index för ledarskap visar också ett lägre resultat medan styrning ligger kvar på samma nivå.

Det är viktigt att fortsätta arbeta med resultaten och utreda orsakerna till utfallen. Medarbetarnas förtroende för ledarskapet samt förståelse för målarbetet och kommunens inriktning tillsammans med de individuella uppdragen ger grunden till bra resursanvändning och den effektivitet och kvalitet som kommunens kunder och brukare förväntar sig. Tydlig målstyrning, ett hållbart ledarskap och motiverade medarbetare ger förutsättningar för en mycket god utväxling av det kommunala uppdraget.

Rekrytering och kompetensförsörjning

Inom närregionen pågår stora etableringsprojekt som förväntas generera flera tusen nya arbetstillfällen. Detta förväntas påverka Norsjö kommun både positivt och negativt, men det är fortsatt svårt att identifiera exakt hur. Att kommunen behöver göra en tydligare omvärldsbevakning och ett strukturerat arbete för att möta denna utmaning är dock ett faktum. Bristsituationer uppstår ofta med relativt kort varsel. Rekrytering till akademiska yrken är ofta en reell utmaning.

Heltidsresan har under 2023 gett positiva effekter att fler arbetar mer och har, tillsammans med det fortsatta arbetet med

Förvaltningsberättelse

personalplaneringssystem och införandet av central bemanning, underlättat bemanning och personalförsörjning.

Verksamheten ser att fortsatt arbete krävs under 2024 för att ta ytterligare steg i att mer kostnadseffektivt använda de resurser som tillkommit genom heltidsresan.

Personalpolitik

Ökad personalomsättning har ekonomiska och resurskrävande konsekvenser bland annat på grund av ökat antal introduktioner. Det är nödvändigt att se över egna strukturer för att fastslå vad som utgör en attraktiv arbetsgivare.

Verksamheten har under 2023 fortsatt att genom intervjuer med medarbetare som valt att lämna sin anställning analyserat orsakerna till det. I analysen framgår att ett antal personer har lämnat sin anställning på grund av personliga skäl, som kan vara familjeskäl eller pendlingsavstånd. Det framkommer också att medarbetare inte har känt sig lyssnade på och upplevt sig sakna utvecklingsmöjligheter. I det övergripande målet Hållbar och effektiv organisation följs svaren upp i frågan om den tidigare anställda skulle rekommendera Norsjö kommun som arbetsgivare.

För att kunna främja medarbetares utvecklingsmöjligheter har det i medarbetarsamtalen under 2023 lagts till en fråga om vilka mål medarbetaren har i sin utveckling.

Lönekartläggning

Lönekartläggning har genomförts utifrån diskrimineringslagens krav på utförande. Lönekartläggningen visade att löne- och anställningsvillkor är könsneutrala. I kartläggningen identifierades ett par avvikelser som analyserats och åtgärdats inom ramen för 2023 års löneöversyn. Ett nytt systemstöd för lönekartläggning köptes in under andra halvåret 2023. Detta ger kommunen en bättre möjlighet att jämföra sig med hela landet. Lönekartläggningen enligt det nya systemstödet kommer att genomföras under 2024.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) är ett förvaltningsövergripande område som fortsatt var i fokus under 2023 för att arbetet ska sätta sig väl i verksamheterna. Arbetet följs upp i det övergripande målet Hållbar och effektiv organisation.

Användningen av AFA:s avvikelshanteringssystem IA fortsätter. Det har införts för att systematiskt fånga upp, utreda och åtgärda tillbud, riskområden och olyckor. Systemet är tillgängligt för chefer, skyddsombud och medarbetare, vilket har gett resultat i form av att fokus börjat skifta till förebyggande arbete i form av tillbud och riskobservationer. Fortsatt arbete krävs för att förbättra systematiken kring uppföljning av registrerade händelser.

Rapporterade händelser i IA-systemet, antal per år	2023	2022
Riskobservationer	112	61
Tillbud	161	108
Olycksfall	54	38
Färdolycksfall	7	4
Arbetsjukdom	5	1

Den årliga uppföljningen har två metoder. Den första är en checklista för årlig uppföljning av SAM som genomförs av chef och skyddsombud. Den andra är frågeställningar som besvaras av chef och arbetsgrupp tillsammans för att synliggöra arbetsmiljöfrågor som arbetats med under året.

Personalomsättning

Personalomsättningen var 7 procent under året och 45 personer har sagt upp sin anställning. 13 procent av dessa var pensionsavgångar, 76 procent sa upp sig på egen begäran och 11 procent var övriga orsaker. Uppkomna vakanser har kunnat tillsättas med 29 personer, varav 26 fortfarande är anställda. Av dessa har 9 personer inte tidigare arbetat åt kommunen. Omsättning av personal behöver analyseras vidare för att identifiera kommunens konkurrenskraft eller brist därav.

Pensionsutfästelser

Norsjö kommun har inga pensionsutfästelser, så kallade fallskärmar, till någon anställd utöver avtalsreglerade pensioner. För kommunens hel- och deltidsarvodeerade förtroendevalda är pensionsbestämmelserna reglerade enligt bestämmelser i OPF-KL. Bestämmelserna tillämpas på förtroendevalda som valts för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser. Förtroendevalda som tidigare omfattats av PBF eller PRF fortsätter regleras enligt dessa bestämmelser.

Antal anställda och personalkostnader

Mellan den 1 november 2022 och samma datum 2023 minskade antalet anställda med 27 personer, vilket motsvarar 5,5 procent. Minskningen i antal är störst inom den tillsvidareanställda gruppen med 22 personer. De visstidsanställda har minskat med fem personer.

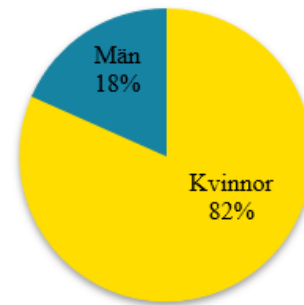
Antal anställda per 1 november	2023	2022
Tillsvidareanställda	403	425
Visstidsanställda	59	64
Totalt	462	489

Personalkostnaderna uppgår till 275 mnkr, vilket är en ökning med 21 miljoner från föregående år och motsvarar 8,3 procent. Personalkostnaderna utgör 63,8 procent av de totala driftkostnaderna, vilket är 0,1 procentenheter lägre än föregående år.

Kön- och åldersfördelning

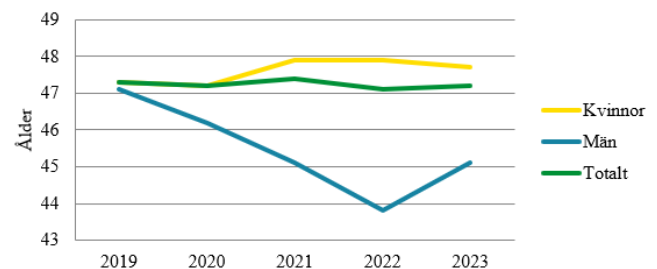
Av kommunens 403 tillsvidareanställda är 329 kvinnor och 74 män. Både kvinnor och män har minskat i antal och procentuellt sett har antalet män minskat mest, med 10,8 procent jämfört med föregående år. Andelen män är ändå över medelvärdet för den senaste femårsperioden. Flest anställda återfinns inom vård och omsorg samt inom skola och barnomsorg.

Andel kvinnor och män

Medelåldern bland de tillsvidareanställda kvinnorna är 47,7 år och männens är 45,1 år. Medelåldern för kommunens samtliga tillsvidareanställda är 47,2 år.

Medelålder för kommunens tillsvidareanställda

Kalkylerade pensionsavgångar

Antalet tillsvidareanställda som blir 65 år inom en tioårsperiod är 85 personer och utgör 20,5 procent av kommunens tillsvidareanställda. Det är en stor förändring jämfört med föregående år då andelen var 33,4 procent. Inom 5 år har 49 anställda fyllt 65 år, vilket motsvarar 11,8 procent. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning då bristen på arbetskraft redan är betydande inom flera yrkeskategorier.

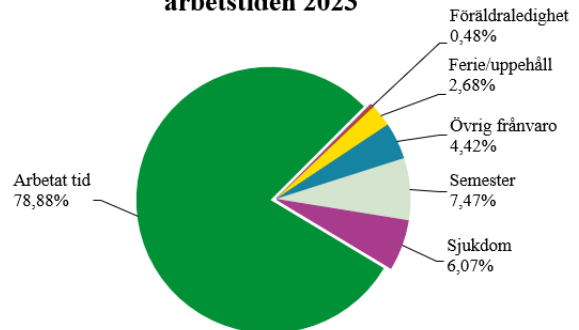
I nästkommande tabell visas kalkylerade personalavgångar inom fem respektive tio år per verksamhetsområde och personalkategori.

Kalkylerade personalavgångar	Inom 5 år	Inom 10 år
Personal inom Kommunledningskontor		
Chefer	0	1
Handläggare, Assistent	1	1
IT	1	0
Nämndesekreterare	1	0
Summa, KLK	3	2
Personal inom Kommunal utveckling		
Chefer	2	0
Köksverksamhet	3	3
Teknik- och servicepersonal	4	11
Arbetscoach	1	1
Handläggare	1	2
Musiklärare	0	1
Bibliotek	0	1
Simhall	0	1
Summa, Kommunal utv.	11	20
Personal inom Omsorg		
Chefer	1	2
Vård- och omsorgspersonal	18	38
Sjuksköterskor	1	1
Socialsekreterare	1	1
Handläggare, Assistent	1	1
Summa, Omsorg	22	43
Personal inom Utbildning		
Dagbarnvårdare	1	1
Barnskötare	1	4
Förskollärare	2	4
Eleveassistenter	1	4
Fritidspedagoger	1	1
Lärare grundskola	3	3
Kurator/elevhälsa	2	0
Administrativa assistenter	1	1
Rektor	1	2
Summa, Utbildning	13	20
Totalt	49	85

Närvaro och frånvaro

De vanligaste frånvarorsakerna har varit semester och sjukdom, vilket är normalt.

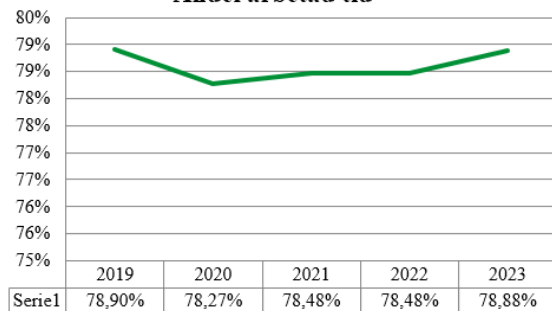
Frånvarorsak i % av den totala arbetstiden 2023

Siffrorna gäller total arbetad tid, d.v.s. timvikarier såväl som tillsvidareanställd personal.

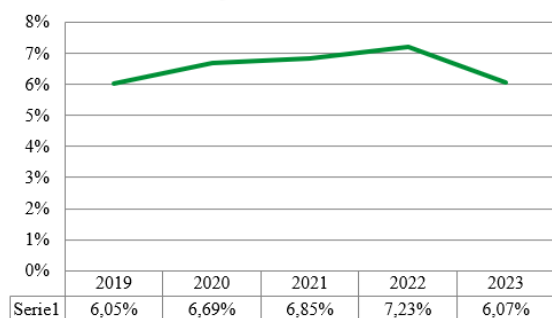
Den arbetade tiden uppgår till 78,88 procent av den totala arbetstiden, vilket är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med året före. Årets värde är under genomsnittet för den senaste tioårsperioden som är 79,1 procent.

Andel arbetad tid

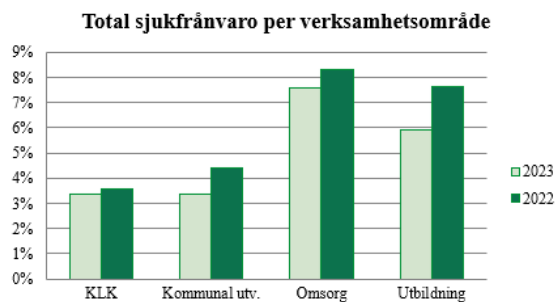
Sjukfrånvaron bröt trenden och sjönk med 1,2 procentenheter till 6,07 procent vilket är vid genomsnittet för den senaste tioårsperioden.

Sjukfrånvaro

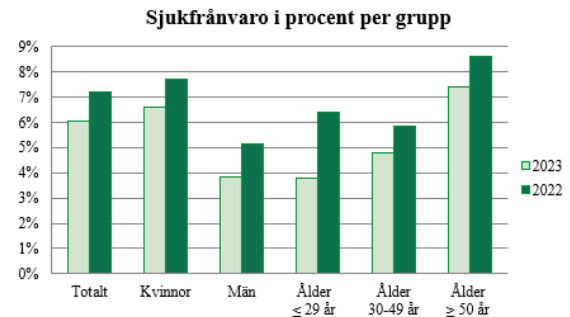
Sjukfrånvaron har minskat inom samtliga verksamhetsområden och den största förändringen finns inom området Utbildning där sjukfrånvaron sjönk med 1,7 procentenheter till 5,9 procent. Sjukfrånvaron är ändå strax över genomsnittet för de senaste tio åren. Inom området Kommunal utveckling sjönk sjukfrånvaron med 1,0 procentenhet till 3,4 procent som är den lägsta under de senaste tio åren.

Inom Omsorg har sjukfrånvaron minskat med 0,8 procentenheter till 7,6 procent som är den lägsta under senaste femårsperioden men högre än tioårssnittet. Inom kommunledningskontoret sjönk sjukfrånvaron med 0,2 procentenheter till 3,4 procent, vilket är strax över medel för de senaste tio åren.

Sjukfrånvaron har minskat totalt för både kvinnor och män samt uppdelat på alla åldersgrupper. Endast när ytterligare indelning görs per verksamhetsområde syns ökad sjukfrånvaro i någon grupp, närmare bestämt inom Kommunledningskontoret som är en relativt liten grupp anställda där små förändringar får stort utslag i statistik.

Procentuellt sett har kvinnorna en högre sjukfrånvaro än männen. Statistiken visar även att sjukfrånvaron varit högst för anställda som är 50 år eller äldre, vilket är förväntat. Dock kan det noteras att även om den äldsta gruppens sjukfrånvaro har sjunkit jämfört med 2022 har den inte gått ner till 2021 års nivå. Se även tabellerna på nästa sida.

Enligt lagkrav ska sjukfrånvaron indelas och redovisas i total frånvaro, långtidssjukfrånvaro, män och kvinnor samt olika åldersgrupper. Den långa sjukfrånvaron, över 60 dagar, har sjunkit från 29,3 till 8,8 procent vilket är en minskning med hela 20,5 procentenheter. Skillnaden avser olika jämförelseparametrar, från antalet dagar till antalet tillfällen. Minskningen är störst i områdena Utbildning och Omsorg med 21,9 respektive 23,7 procentenheter. Endast inom Kommunledningskontoret har den långa sjukfrånvaron ökat något, men ligger trots detta på en låg nivå.

På nästa sida presenteras sjukfrånvaron mer detaljerat med fördelning utifrån kön, ålder och organisatorisk tillhörighet.

Sjukfrånvaro, totalt för den kommunala organisationen

Indikator (nyckeltal)	I förhållande till	2023	2022
Total sjukfrånvaro	sammanlagd ordinarie arbetstid	6,07 %	7,23 %
Sjukfrånvaro med långtidssjukfrånvaro, d.v.s. sjuktilfällen med ≥ 60 dagar	total sjukfrånvaro	8,79 %	29,34 %
Sjukfrånvaro kvinnor	sammanlagd ord. arb.tid för kvinnor	6,58 %	7,72 %
Sjukfrånvaro män	sammanlagd ord. arb.tid för män	3,83 %	5,15 %
Sjukfrånvaro åldersgruppen ≤ 29 år	sammanlagd ord. arb.tid i åldersgruppen ≤ 29 år	3,80 %	6,39 %
Sjukfrånvaro åldersgruppen 30-49 år	sammanlagd ord. arb.tid i åldersgruppen 30-49 år	4,81 %	5,87 %
Sjukfrånvaro åldersgruppen ≥ 50 år	sammanlagd ord. arb.tid i åldersgruppen ≥ 50 år	7,39 %	8,62 %

Sjukfrånvaro per verksamhetsområde

Indikator (nyckeltal)	Kommunledningskontor		Kommunal utveckling		Omsorg		Utbildning	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Total sjukfrånvaro	3,36 %	3,57 %	3,38 %	4,41 %	7,58 %	8,34 %	5,94 %	7,64 %
Sjukfrånvaro med långtidssjukfrånvaro, d.v.s. sjuktilfällen med ≥ 60 dagar	6,45 %	5,39 %	7,05 %	11,56 %	10,82 %	34,56 %	7,23 %	29,11 %
Sjukfrånvaro kvinnor	3,56 %	4,10 %	3,36 %	4,51 %	8,26 %	8,86 %	6,36 %	8,05 %
Sjukfrånvaro män	2,15 %	0,76 %	3,42 %	4,21 %	4,97 %	6,43 %	1,64 %	3,78 %
Sjukfrånvaro åldersgr. ≤ 29 år	2,06 %	4,92 %	1,80 %	5,07 %	3,42 %	5,66 %	5,46 %	8,55 %
Sjukfrånvaro åldersgr. 30-49 år	1,47 %	2,08 %	1,94 %	3,34 %	5,42 %	6,20 %	5,74 %	6,83 %
Sjukfrånvaro åldersgr. ≥ 50 år	5,35 %	4,71 %	4,53 %	4,89 %	10,09 %	11,22 %	6,01 %	8,39 %

Förväntad utveckling

Liksom föregående år är det känt att 2024 blir ett utmanande år ur ekonomisk synpunkt. I 2024 års budget har skatteintäkter och bidrag ökat med hela 10,2 mnkr, vilket är en relativt kraftig ökning som tyvärr ändå inte räcker till budgeterade löne- och prisökningar. Dessutom är det känt att PO-påslaget och pensionskostnaderna för 2024 blir högre än budgeterat.

Däremot ser den ekonomiska utvecklingen betydligt mer positiv ut från 2025, bland annat tack vare minskade pensionskostnader när inflationen går ner. För att inte gå för hårt i besparingskraven och behöva prioritera bort verksamheter under 2024 togs beslut att tillfälligt frångå resultatkravet och endast budgetera för ett resultat på 167 tkr, vilket motsvarar 0,05 procent. I och med att marginalen är ytterst liten är det en stor risk att kommunen kommer att redovisa negativt resultat även vid nästa års bokslut.

En utredning om gemensamt lönekontor pågår med kommunerna i R10. Det pågår även dialog kring avtalssamverkan med Skellefteå kommun som upphandlar nytt lönesystem. Det finns även strukturella utmaningar kopplat till lokaler, vilket bland annat medför högre bemanning än vad som annars skulle vara nödvändigt.

Snäckans korttidsboende och HVB är i behov av översyn på grund av lågt antal inskrivna barn.

Mottagandet av nyanlända minskar kraftigt. Verksamheten kommer inte att kunna bedrivas i sin nuvarande form efter år 2024 om inte situationen förändras, antingen genom ökat mottagande eller att verksamhet kan övertas från annan kommun.

Norsjö kommuns satsning på legitimerade lärare och förskollärare ”Skolsatsningen” fortsätter. Förlängning på projektet är beslutad och innebär att tre nya sökande antogs under höstterminen 2023.

Fjärrgymnasiet finns som alternativ att söka för åk 9. Förhoppningen är att starta upp detta tillsammans med Sorsele, Arjeplog och Malå höstterminen 2024. Fjärrunder-visning finns redan i två av kommunerna.

Under 2024 ska de flesta avtal förhandlas om med fackförbunden. De inledande löneförhandlingarna visar på kraftfulla yrkanden från fackförbunden, både ekonomiska lönekrav och personella resurser. Detta kan komma att bidra till ännu mer ansträngt ekonomiskt läge under 2024.

I grannkommunen Skellefteå, samt på många andra platser i norra Sverige, pågår den gröna omställningen för fullt. Effekter av detta ses till viss del även i Norsjö med inflyttning av nya innevånare med många olika nationaliteter, bland annat i Bastuträsk. Då bostadsbristen är väldigt stor i Skellefteå finns möjlighet att skapa mer inflyttning i Norsjö under förutsättning att fler bostäder kan skapas eller tillgängliggöras. Ett arbete kring bostadsskapande pågår därför tillsammans med Norsjö-lägenheter och i dialog med privata fastighetsägare i kommunen. Dessutom pågår ett länsövergripande arbete tillsammans med Länsstyrelsen och Region Västerbotten. Inom det närmaste året handlar det dock främst om planeringsarbete då den ekonomiska situationen gör det mycket svårt för såväl kommunen som för andra aktörer att påbörja bostadsbyggande.

Utöver bostadsbyggande finns det fortsatt mycket stora investeringsbehov kopplat till föråldrad infrastruktur och nya behov. Utbyte av VA-infrastruktur i Norsjö samhälle och i vissa byar pågår. Projektering av sim- och sporthall fortlöper och beslut finns för byggnation av ny förskola. En tillfällig byggnad inrymmer delar av grundskolans verksamhet och fritidshem. Det finns i nuläget inget beslut om nybyggnation som ska ersätta K-huset som inte längre används. Utbyte av gammal utrust-

Förvaltningsberättelse

ning och fiber i stadsnätet pågår och kommunen behöver fortsätta utbyggnad av nätet i enlighet med beviljade medel från post- och telestyrelsen.

Ett flertal beslut påverkar den interna organisationens arbete kommande år. Under 2023 fattade Norsjö kommun beslut att gå in i resursfördelningsmodellen ”pris-lappsmodellen” från SKR. Detta medför nya arbetsätt kring hur medlen fördelas i kommunen och en ökad tydlighet i hur politikerna väljer att prioritera resurserna. En annan förändring som påverkar den egna verksamheten är beslutet om att arbeta i enlighet med tillitsbaserad styrning och ledning. Utifrån strategi att öka i befolkning behöver kommunen arbeta med förutsättningsskapande åtgärder även om det ekonomiska läget och lågkonjunkturen just nu gör detta utmanande.

Kompetensförsörjning och bemanning är en alltmer aktiv fråga för många verksamheter. Norsjö kommun, precis som de flesta andra kommuner, behöver fortsätta arbetet med att försörja organisationen med den kompetens som krävs för att klara de olika uppdragen. Till exempel är det viktigt att fortsätta arbeta med att verka för en god arbetsmiljö för de anställda och ett gott ledarskap. En förutsättning för framtida kompetensförsörjning är att det finns bostäder som upplevs attraktiva och som lever upp till förväntningar.

Norsjö kommun behöver också förbereda sig för de förändringar som föranleds på grund av brist på personal men även av nya förväntningar hos såväl innevånare som medarbetare. Det anges ofta att till år 2030 kommer verksamheten att behöva leverera 125 procent av det som görs idag med 75 procent av resurserna. För att klara detta behöver Norsjö kommun aktivt arbeta med nya digitala lösningar i mycket större utsträckning än tidigare.

Näringslivet har påverkats hårt av lågkonjunkturen. Flera av de större industriföretagen i kommunen har friställt personal till följd av bristande orderingång. För de företag vars produktion är direkt kopplad mot bostads- och byggmarknaden blir det stora konsekvenser när bostadsbyggandet i tvärnitar. Det finns stor förhoppning att konjunkturen snabbt ska vända. Vid händelse av en utdragen lågkonjunktur finns den en påtaglig risk för att friställd arbetskraft flyttar från kommunen.

Alla kommuner i landet har att hantera det förändrade säkerhetsläget i världen. Kommunerna måste därför förbättra sin motståndskraft avsevärt både i fredstid och i händelse av höjd beredskap eller krig. Kommunen har under året sett över styrdokument och organisation. Arbetet fortsätter kommande år, bland annat med krigsorganisation och krigsplacering av personal. Ett annat hot som blir alltmer aktuellt är risken för cyberattacker och andra hot mot den digitala infrastrukturen och informationssäkerheten. Även här pågår arbete med att säkra den egna infrastrukturen, att klassa och förvara information på korrekt sätt och att utbilda användare. I och med NIS-2 direktivet, som träder i kraft i slutet av 2024, skärps kraven kring detta ytterligare.

Även om Norsjö kommun står inför många och stora utmaningar och extremt hög förändringstakt finns goda förutsättningar att vända en väldigt lång trend av befolkningsminskning och avveckling till något nytt och positivt. Det finns en spirande ny framtidstro i kommunen. Norsjö kommun tillsammans med innevånare, företag, organisationer och medarbetare kommer att fortsätta skapa **Världens Bästa Vardag**, något som många redan upplever att vi har. Det är med framtidstro och respekt som Norsjö kommun fortsätter det arbetet!

Mikael Lindfors
Kommunstyrelsens ordförande

Eleonore Hedman
Kommunchef

Resultaträkning och kassaflödesanalys

Resultaträkning (tkr)	Not	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Verksamhetens intäkter	1	103 863	98 661	90 730	86 198
Verksamhetens kostnader	2, 3	-440 297	-407 463	-431 949	-397 757
Avskrivningar	4	-12 874	-13 319	-10 309	-10 755
Verksamhetens nettokostnader		-349 308	-322 120	-351 528	-322 314
Skatteintäkter	5	209 267	202 579	209 267	202 579
Generella statsbidrag och utjämning	6	131 854	129 173	131 854	129 173
Verksamhetens resultat		-8 188	9 632	-10 407	9 438
Finansiella intäkter	7	2 341	284	2 463	538
Finansiella kostnader	8	-2 277	-1 063	-760	-411
Resultat efter finansiella poster		-8 124	8 853	-8 705	9 566
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat	9	-8 124	8 853	-8 705	9 566

Kassaflödesanalys (tkr)	Not	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		-8 124	8 853	-8 705	9 566
Justering avskrivningar	4	12 874	13 319	10 309	10 755
Justering ej likviditetspåverkande poster	10	467	-2 392	475	-2 218
Förändring kortfristiga fordringar		16 189	-6 737	14 956	-6 056
Förändring förråd		398	632	398	632
Förändring kortfristiga skulder		-2 783	1 145	-1 995	-1 572
Medel från den löpande verksamheten		19 022	14 820	15 439	11 107
Investeringsverksamheten					
Förvärv immateriella anläggningstillgångar	13	0	0	0	0
Förvärv materiella anläggningstillgångar		-24 288	-29 172	-23 874	-29 172
Erhållna investeringsbidrag		7 113	17 851	7 113	17 851
Försäljning materiella anläggningstillgångar	11	13	1 015	13	1 015
Förvärv/försäljn. finansiella anläggningstillg.	12	-422	-49	-420	-38
Medel från investeringsverksamheten		-17 585	-10 354	-17 168	-10 343
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		0	0	0	0
Erhållet aktieägartillskott		0	0	0	0
Amortering av skuld		-1 227	-7 637	0	0
Förändring av kortfristiga skulder		-241	180	0	0
Medel från finansieringsverksamheten		-1 468	-7 457	0	0
Årets kassaflöde		-31	-2 991	-1 729	763
Likvida medel vid årets början		50 607	53 598	45 616	44 852
Likvida medel vid årets slut		50 576	50 607	43 887	45 616

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	13	904	1 101	904	1 101
Materiella anläggningstillgångar		298 267	286 660	234 178	220 421
<i>Mark, byggnader o tekn. anläggningar</i>	14	253 724	273 196	189 920	207 275
<i>Maskiner och inventarier</i>	15	44 544	13 465	44 258	13 146
Finansiella anläggningstillgångar	16	4 051	3 629	8 380	7 960
Summa anläggningstillgångar		303 222	291 390	243 462	229 482
Bidrag till infrastruktur		0	0	0	0
Omsättningstillgångar					
Förråd m. m.		795	1 194	733	1 131
Kortfristiga fordringar	17	37 044	53 233	37 829	52 784
Kortfristiga placeringar	18	28 007	26 328	28 007	26 328
Kassa och bank		22 569	24 279	15 880	19 288
Summa omsättningstillgångar		88 415	105 033	82 449	99 531
SUMMA TILLGÅNGAR		391 637	396 423	325 911	329 013
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		192 421	183 568	187 374	177 808
<i>varav resultatreserv</i>		33 138	26 890	33 138	26 890
Årets resultat		-8 123	8 853	-8 705	9 566
Eget kapital vid årets slut	19	184 298	192 421	178 670	187 374
<i>varav resultatreserv</i>		22 754	33 138	22 754	33 138
Avsättningar					
Avsättning pensioner, löneskatt o.d.	20	8 972	7 445	8 789	7 253
Summa avsättningar		8 972	7 445	8 789	7 253
Skulder					
Långfristiga skulder	21	114 742	109 908	59 296	53 235
Kortfristiga skulder	22	83 625	86 649	79 156	81 151
Summa skulder		198 367	196 557	138 452	134 386
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		391 637	396 423	325 911	329 013
Panter och ansvarsförbindelser					
Panter		0	0	0	0
Ansvarsförbindelser		52 312	52 610	109 064	110 830
<i>Pensionsförpliktelse som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna, inkl. löneskatt</i>		43 788	44 057	43 788	44 057
<i>Övriga ansvarsförbindelser</i>	23	8 524	8 553	65 276	66 773
Summa panter och ansvarsförbindelser		52 312	52 610	109 064	110 830

Kommunstyrelsens ordförande har enligt PBF rätt till avgångsersättning i 1 år med 80 procent av lönen. Om detta aktualiseras ska avgångsersättningen samordnas med förvärvsinkomster.

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Intäkter enligt driftredovisning	172 063	164 243	148 268	142 708
Interna intäkter enligt driftredovisning	-57 537	-56 511	-57 537	-56 511
Koncerninterna intäkter	-10 663	-9 072	0	0
Verksamhetens intäkter	103 862	98 661	90 730	86 198
varav jämförelsestörande poster:	0	0	0	0
Fördelat enligt nedanstående:				
Taxor och avgifter	26 520	24 146	28 811	26 266
Hyror och arrenden	24 833	23 702	8 714	8 338
Bidrag från staten	35 724	34 105	35 724	34 083
Övriga bidrag	3 147	3 918	3 147	3 918
Övriga verksamhetsintäkter	13 639	12 789	14 335	13 594
	103 863	98 661	90 730	86 198
varav intäkter i projektverksamhet	15 272	14 210	15 272	14 210

Not 2 Verksamhetens kostnader	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Kostnader enligt driftredovisning	509 354	487 232	487 778	465 891
Interna kostnader lokaler och städ	-22 009	-21 188	-22 009	-21 188
Interna räntekostnader	-1 968	-1 446	-1 968	-1 446
Övriga interna kostnader	-35 528	-35 323	-35 528	-35 323
Koncerninterna kostnader	-10 663	-9 072	0	0
Diff. mellan kalkylerade och faktiska kostnader för pensioner, PO m. m.	14 079	638	14 079	638
Diverse kostnader (bankkostnader m. m.)	-93	-60	-93	-60
Avskrivningar	-12 874	-13 319	-10 309	-10 755
Verksamhetens kostnader	440 297	407 463	431 949	397 757
Varav jämförelsestörande poster:	0	0	0	0
Fördelat enligt nedanstående:				
Bidrag och transfereringar	10 745	11 350	11 459	12 052
Entreprenader och köp av verksamhet	64 527	49 907	60 755	45 567
Personalkostnader	279 688	258 158	275 492	254 364
Lokal- och markhyror	2 373	1 789	8 707	7 107
Bränsle, energi och vatten	15 226	13 952	9 627	8 797
Övriga rörelsekostnader	67 738	72 306	65 908	69 870
	440 297	407 463	431 949	397 757
varav kostnader i projektverksamhet	17 744	19 047	17 744	19 047

Not 3 Redovisning leasingavtal	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Operationella leasingavtal				
Transportmedel				
Totala minimileaseavgifter	587	1 225	543	1 181
varav förfall inom ett år	404	722	360	678
varav förfall senare än ett år men inom fem år	183	503	183	503
varav förfall senare än fem år	0	0	0	0
Inventarier				
Totala minimileaseavgifter	1 815	956	1 815	956
varav förfall inom ett år	700	488	700	488
varav förfall senare än ett år men inom fem år	1 115	468	1 115	468
varav förfall senare än fem år	0	0	0	0

I de nya redovisningsreglerna för leasing är det objektets ekonomiska livslängd som styr redovisning av leasingavtal i stället för som tidigare leasingavtalets längd.

Not 4 Avskrivningar och nedskrivningar	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Avskrivningar immateriella anläggningstillgångar	197	197	197	197
Avskrivningar fastigheter, anläggningar	9 731	11 707	7 230	9 207
Avskrivningar maskiner och inventarier	2 946	1 414	2 882	1 351
Nedskrivningar	0	0	0	0
Avskrivningar och nedskrivningar	12 874	13 319	10 309	10 755

Avskrivningar sker linjärt, det vill säga med lika stora belopp varje år. Nya investeringar avskrivs från den tidpunkt de tas i bruk och beräknas utifrån anskaffningsvärdet. Eventuella bidrag/ersättningar bruttoredovisas och upplösning av sådana återfinns bland verksamhetens intäkter.

Not 5 Skatteintäkter	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Kommunalskatt innevarande år	205 120	196 680	205 120	196 680
Slutavräkning föregående år	1 030	1 259	1 030	1 259
Preliminär slutavräkning innevarande år	3 117	4 641	3 117	4 641
Skatteintäkter	209 267	202 579	209 267	202 579

Not 6 Generella statsbidrag och utjämning	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämning	63 665	57 464	63 665	57 464
Strukturbidrag	5 413	5 417	5 413	5 417
Regleringsbidrag/-avgift	9 250	10 939	9 250	10 939
Kostnadsutjämning	34 440	37 605	34 440	37 605
Bidrag/avgift LSS-utjämning	7 694	6 939	7 694	6 939
Kommunal fastighetsavgift	7 076	7 084	7 076	7 084
Övriga generella bidrag från staten	4 316	3 726	4 316	3 726
Generella statsbidrag och utjämning	131 854	129 173	131 854	129 173

Not 7 Finansiella intäkter	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ränteintäkter för utlämnad borgensförbindelse	0	0	196	209
Ränteintäkter för likvida medel m.m.	661	284	588	329
Orealiserad värdestegring finansiella placeringar	1 679	0	1 679	0
Finansiella intäkter	2 341	284	2 463	538

Not 8 Finansiella kostnader	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Räntekostnad för pensionsskuld	571	20	571	20
Orealiserad förlust på finansiella placeringar	0	241	0	241
Övriga finansiella kostnader	1 706	802	189	149
Finansiella kostnader	2 277	1 063	760	411

Not 9 Årets resultat	Kommun	
	2023	2022
<i>Balanskravsutredning</i>		
Årets resultat	-8 705	9 566
Reducering av samtliga realisationsvinster	-13	-942
Justering för realisationsvinster, undantagsmöjlighet	13	927
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1 679	241
Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-10 384	9 792
Reservering till resultatutjämningsreserv, RUR	0	-6 248
Användning av medel från RUR	10 384	0
Årets balanskravsresultat	0	3 544
Synnerliga skäl	0	0
Balanskravsunderskott från tidigare år	0	0
Summa	0	3 544

Årets finansiella resultat -8 705 tkr (år 2022: 9 566 tkr) avviker från justerad budget med -10 811 tkr.
RUR får maximalt användas med de medel som krävs för att årets balanskravsresultat ska komma upp till noll kronor.

Not 10 Justering av ej likviditetspåverkande poster	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Förändring löneskatt pensionsavsättning	300	-61	300	-61
Förändring pensionsavsättning	287	349	287	349
Förändring pensionsavsättning förtroendevalda	378	-621	378	-621
Ränta pensionsavsättning	571	20	571	20
Realisationsvinst/-förlust	-9	-875	-9	-875
Uppskjuten skatt i obeskattad reserv	-9	-173	0	0
Upplösning av skuld för investeringsbidrag och anläggnings-/anslutningsavgifter	-1 052	-1 031	-1 052	-1 031
Justering av ej likviditetspåverkande poster	467	-2 392	475	-2 218

Not 11 Försäljningspris materiella anläggningstillgångar	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Mark	0	15	0	15
Fastigheter	0	1 000	0	1 000
Fordon	0	0	0	0
Maskiner och inventarier	13	0	13	0
Försäljningspris materiella anl. tillgångar	13	1 015	13	1 015

Not 12 Förvärv/avyttring av finansiella anläggningstillgångar	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
HBV förening	2	11	0	0
Norra skog	3	3	3	3
Kommuninvest	418	35	418	35
Förvärv/avyttring av finansiella anläggningstillgångar	422	49	420	38

Not 13 Immateriella anläggningstillgångar	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
<i>Förvärvade immateriella anläggningstillgångar</i>				
Ingående ack. anskaffningsvärde	3 095	3 095	2 899	2 899
Årets nyanskaffningar	0	0	0	0
Försäljning/utrangering	0	0	0	0
Utgående ack. anskaffningsvärde	3 095	3 095	2 899	2 899
Ingående ack. avskrivningar	-1 994	-1 797	-1 798	-1 601
Årets avskrivningar enligt plan	-197	-197	-197	-197
Försäljning/utrangering	0	0	0	0
Utgående ack. avskrivningar	-2 191	-1 994	-1 995	-1 798
Utgående bokfört värde	904	1 101	904	1 101
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	16 år	16 år	15 år	15 år

Not 14 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående ack. anskaffningsvärde	563 961	548 441	420 557	405 038
Årets nyanskaffningar	1 001	21 968	617	21 968
Omklassificering	-17 636	0	-17 636	0
Försäljning/utrangering	-659	-6 448	-659	-6 448
Utgående ack. anskaffningsvärde	546 667	563 961	402 880	420 557
Ingående ack. avskrivningar	-290 765	-285 433	-213 282	-210 451
Årets avskrivningar enligt plan	-9 731	-11 707	-7 230	-9 207
Omklassificering	6 898	0	6 898	0
Försäljning/utrangering	654	6 376	654	6 376
Utgående ack. avskrivningar	-292 943	-290 765	-212 960	-213 282
Utgående bokfört värde	253 724	273 196	189 920	207 275
<i>Fördelat enligt nedanstående:</i>				
Pågående investering	35 114	35 160	34 541	34 971
Markreserv	3 242	3 242	3 242	3 242
Verksamhetsfastigheter	53 191	56 767	53 191	56 767
Fastigheter för affärsverksamhet	61 717	73 476	61 717	73 476
Publika fastigheter	13 460	14 145	13 460	14 145
Fastigheter för annan verksamhet	87 000	90 406	23 769	24 674
	253 724	273 196	189 920	207 275
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	52 år	45 år	50 år	41 år

Not 15 Maskiner, inventarier och transportmedel	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Ingående ack. anskaffningsvärde	33 507	27 057	32 228	25 778
Årets nyanskaffningar	23 287	7 204	23 256	7 204
Omklassificering	17 636	0	17 636	0
Försäljning/utrangering	-636	-754	-636	-754
Utgående ack. anskaffningsvärde	73 794	33 507	72 484	32 228
Ingående ack. avskrivningar	-20 042	-19 314	-19 082	-18 417
Årets avskrivningar enligt plan	-2 946	-1 414	-2 882	-1 351
Omklassificering	-6 898	0	-6 898	0
Försäljning/utrangering	636	686	636	686
Utgående ack. avskrivningar	-29 251	-20 042	-28 226	-19 082
Utgående bokfört värde	44 544	13 465	44 258	13 146
<i>Fördelat enligt nedanstående:</i>				
Pågående investering	0	225	0	225
Maskiner	2 603	2 922	2 347	2 626
Inventarier	33 544	1 631	33 514	1 609
Bilar och andra transportmedel	8 397	8 686	8 397	8 686
	44 544	13 465	44 258	13 146
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	20 år	19 år	20 år	19 år

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
SKL Kommentus	2	2	2	2
Garantia ekonomisk förening	50	50	50	50
Norsjö medborgarhusförening	50	50	50	50
Norra Skog	85	82	85	82
Inera	43	43	43	43
Kommuninvest andelskapital	3 723	3 305	3 723	3 305
HBV förening	99	97	0	0
Koncernföretag:				
Norsjölägenheter AB (aktier)	0	0	4 428	4 428
Finansiella anläggningstillgångar	4 051	3 629	8 380	7 960

Not 17 Kortfristiga fordringar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	5 133	4 165	6 140	4 658
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25 133	25 433	25 513	25 058
Statsbidragsfordringar	3 369	2 717	3 369	2 717
Övriga kortfristiga fordringar	3 409	20 918	2 807	20 351
Kortfristiga fordringar	37 044	53 233	37 829	52 784

Not 18 Kortfristiga placeringar	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Fondandelar	28 007	26 328	28 007	26 328
Fasträntekonto	0	0	0	0
Kortfristiga placeringar	28 007	26 328	28 007	26 328

Not 19 Eget kapital	Koncern		Kommun	
	2023	2022	2023	2022
Eget kapital, ingående värde	192 421	183 568	187 374	177 808
Årets resultat	-8 123	8 853	-8 705	9 566
Eget kapital	184 298	192 421	178 670	187 374
Fördelat enligt nedanstående:				
Årets resultat			-8 705	9 566
Resultatutjämningsreserv, reserverat tidigare år			33 138	26 890
Övrigt eget kapital			154 236	150 918
			178 670	187 374
Maximal avsättning av årets resultat till RUR			0	6 248

Förändring av RUR under året uppgår till -10 384 tkr vilket avser årets användning av medel från RUR.

Not 20 Avsättningar	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Avsättning för pensioner, blandad modell	1 409	1 122	1 409	1 122
Avsättning för förtroendevaldas pensioner	5 554	4 715	5 554	4 715
Avsättning för garanti- och visstidspensioner	110	0	110	0
Avsättning för särskild löneskatt	369	272	369	272
Avsättning särskild löneskatt förtroendevalda	1 347	1 144	1 347	1 144
Avsättning för skatt i obeskattad reserv	183	192	0	0
Avsättningar	8 972	7 445	8 789	7 253

Not 21 Långfristiga skulder	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Skulder till kreditinstitut	55 446	56 673	0	0
Skuld för anläggnings- och anslutningsavgifter	1 465	1 518	1 465	1 518
Skuld investeringsbidrag	57 831	51 718	57 831	51 718
Långfristiga skulder	114 742	109 908	59 296	53 235

Not 22 Kortfristiga skulder	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Leverantörsskulder	26 492	28 077	25 955	27 333
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34 795	37 270	31 046	32 651
Anställdas skatter	4 115	4 105	4 060	4 049
Semesterlöneskuld och övertidsskuld inkl PO	18 223	17 197	18 095	17 118
Kortfristiga skulder	83 625	86 649	79 156	81 151

Not 23 Borgens- och övriga ansvarsförbindelser	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Norsjö medborgarhusförening (Swedbank)	8 500	8 500	8 500	8 500
Bastuträsk Folkets hus (Swedbank)	24	53	24	53
Norsjölägenheter AB (Kommuninvest)	0	0	56 752	58 220
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser	8 524	8 553	65 276	66 773

Not 25 Upprättade särredovisningar

En särredovisning över VA-verksamheten ska upprättats enligt lagen om allmänna vattentjänster. Särredovisningen kommer att presenteras på kommunens webbplats när den har godkänts av kommunfullmäktige.

Not 26 Kostnad för räkenskapsrevision

	Koncern 2023	2022	Kommun 2023	2022
Förtroendevalda revisorer	7	29	7	29
Sakkunnigt biträde	310	182	310	182
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	256	160	0	0
Kostnad för räkenskapsrevision	573	371	317	210

Kostnaden avser den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning. De förtroendevalda revisorernas ersättningar för räkenskapsrevisionen bokförs inte åtskilt från övrig revision och därför har en schablonmässig beräkning gjorts här.

Not 27 Redovisningsprinciper

Resultaträkning

Resultaträkningen är en sammanfattning av årets redovisade intäkter och kostnader. Överstiger intäkterna periodens kostnader innebär det att det egna kapitalet ökar och kommunens finansiella styrka förbättras.

Verksamhetens nettokostnader är det som återstår att skattefinansiera när intäkter genererade i verksamheten dragits av mot verksamhetens kostnader och avskrivningar. De finansiella intäkter och kostnaderna påverkar resultatet. Årets resultat ska finansiera investeringar och helst ett framtida sparande.

Balansräkning

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället och utgör en förbindelselänk mellan de olika åren. Den visar det bokförda värdet av tillgångarna och hur de finansierats.

Tillgångarna delas upp i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar. Aktier och andelar för stadigvarande innehav klassas som finansiell anläggningstillgång. Omsättningstillgångar är kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar samt pengar i kassa och bank.

På motsvarande sätt delas skulderna upp i kortfristiga och långfristiga skulder samt avsättningar. Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom ett år. De övriga skulderna sträcker sig över flera år. En

avsättning är definitionsmässigt en skuld som man inte vet exakt hur stor den är eller när den skall betalas.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upplyser om hur medel har tillförts och hur de har använts. Till skillnad från resultaträkningen, som visar kostnader och intäkter, utgår kassaflödesanalysen från in- och utbetalningar.

Tillämpade redovisningsprinciper

Kommunens årsredovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning från 2018 och rekommendationer om praxis från Rådet för kommunal redovisning. Sammantaget innebär detta att redovisningen i kommunen sker på ett sätt som i huvudsak överensstämmer med god redovisningssed.

Skatteintäkter

Den preliminära skatteinbetalningen och den preliminära slutavräkningen för innevarande år samt korrigeringen av slutavräkningen avseende föregående år redovisas som intäkt innevarande år.

Bidrag

Bidrag som är förenade med krav på utförd prestation intäktsredovisas i takt med att prestationen har utförts. Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs i sin helhet i den period bidraget avser även om nedlagda kostnader inte motsvarar bidragets

storlek. Bidrag utan prestationskrav som uttryckligen ska användas under mer än ett år periodiseras över de angivna åren.

Offentliga bidrag som är hänförliga till en investering redovisas som en skuld och intäktförs i en takt som återspeglar anläggningens nyttjande och förbrukning.

Leasingavtal

Ett leasingavtal ska redovisas som finansiell leasing om de ekonomiska fördelarna och riskerna med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs till leasingtagaren. Övriga leasingavtal är operationell leasing. Kommunen klassificerar inga leasingavtal som finansiell leasing.

Anläggningstillgångar

Gränsen för att redovisa inköp som investering är en nyttjandetid på minst tre år och ett anskaffningsvärde om minst ett prisbasbelopp.

Komponentredovisning tillämpas vid anskaffning sedan 2012, vilket innebär att betydande komponenter hanteras som separata enheter med olika avskrivningstider i de fall det är väsentligt. Bedömning görs för varje enskilt objekt. Äldre anläggningar indelades i komponenter år 2017.

Anläggningstillgångarna har bruttoredo-visats sedan 2011 vilket innebär att investeringsbidrag och vissa anslutningsavgifter redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Finansiella tillgångar

Finansiella innehav som ägs med avsikt om stadigvarande bruk redovisas som anläggningstillgång. Innehav som inte är avsedda för stadigvarande bruk redovisas som omsättningstillgång. Tillgången värderas till sitt verkliga värde på bokslutsdagen och förändringen bokförs på ett värderegleringskonto. Värdeökning eller minskning bokförs som en finansiell post.

Avskrivningsprinciper

Nedskrivning sker vid bestående värdenedgång. Uppskrivningar är inte tillåtet för materiella anläggningstillgångar. Avskrivning sker från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar sker linjärt, det vill säga lika stora belopp varje år, och beräknas som anskaffningsvärdet dividerat med avskrivningstiden. Avskrivningstid är varje enskild anläggning eller komponents beräknade nyttjandetid utifrån dess förutsättningar. Nedanstående avskrivningstider tillämpas i normalfallet.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriell anläggningstillgång 5 år alt. avtalstid

Materiella anläggningstillgångar

Mark

Mark obegr. livslängd

Verksamhetsfastigheter, komponentindelade

Markanläggning	25-50 år
Stomme och grund	60-100 år
Yttertak	20-40 år
Fasad	40-100 år
Fönster, dörrar	20-40 år
Värme, sanitet	20-40 år
El	30-40 år
Ventilation inkl styrutrustning	15-25 år
Inre ytskikt lokaler	10-30 år
Hissar	20-50 år
Våtutrymmen, utrustning, sanitet och kök	10-30 år

Övriga byggnader 20-50 år

Gator och vägar

Stomme	50-80 år
Beläggning	20-30 år

Maskiner, tekniska anläggningar 5-40 år

Inventarier 3-15 år

Bilar, andra transportmedel 5-15 år

Pensioner

Pensioner redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pensioner inklusive löneskatt intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Vid beräkning av pensionskulden används SKR:s beräkningsmodell. Utbetalning av pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen. Pensionsförmåner inklusive löneskatt som intjänats från och med 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och som avsättning i balansräkningen.

Semesterlöneskuld, upplupna löner

Semesterlöneskulden utgörs av ej uttagna semesterdagar. Semesterlöneskuld, okompenserad övertid samt därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas som en kortfristig skuld och kostnadsförs det år de intjänas. Även timlöner, obekvämt arbetstid samt jour och beredskap avseende december men utbetalas i januari efterföljande år hanteras på samma sätt.

Finansiella skulder

Finansiella skulder delas in i kortfristiga och långfristiga skulder. Skulder som förfaller till betalning inom ett år redovisas som kortfristig skuld. Övriga finansiella skulder redovisas som långfristig skuld.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när kommunen till följd av en inträffad händelse har en förpliktelse som härrör sig från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas samt att utgiften är ovisst i storlek eller tidpunkt för utbetalning. Avsättningarna innefattar kommunens upplupna pensioner, inklusive pensioner till förtroendevalda, intjänade från år 1998 samt särskild löneskatt på dessa.

Borgensavgift

Kravet på affärsmässighet innebär bland annat att en kommun som går i borgen för bostadsbolagens lån ska ta ut en marknadsmässig avgift för att kompensera den ekonomiska fördel det innebär för bolaget. Bolaget ska kunna likställas med privata aktörers lånevillkor. Norsjölägenheter AB har samtliga lån hos externa kreditgivare. Kommunen står som borgenär för bolagets samtliga lån. För detta borgensåtagande betalar bolaget en borgensavgift på 0,34 procent till kommunen. Borgensavgiften beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Fastigheter

Alla bostäder ägs och administreras av Norsjölägenheter AB. Allmänna lokaler ägs och administreras av kommunen.

Sammanställd redovisning

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. I den sammanställda redovisningen ingår bolag med ett varaktigt kommunalt ägande om minst 20 procent. I den sammanställda redovisningen ingår kommunens enda dotterbolag, det helägda fastighetsbolaget Norsjölägenheter AB.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens bokförda värde på aktier i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterbolagens tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader har tagits med i sammanställningen. Eftersom den sammanställda redovisningen endast ska visa relationer mot omvärlden har mellanhavanden eliminerats. I kommunens och dotterbolagets egna resultat- och balansräkningar är mellanhavandena inte eliminerade.

Ingen justering har gjorts för skillnader i redovisningsprincip gällande komponentredovisning mellan kommunen och Norsjölägenheter AB. Bolaget redovisar avskrivningar enligt K2-reglerna. I enlighet med RKR R16 görs ingen justering för skillnad i redovisningsprinciper avseende pensioner.

Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar.

Trepårtens renhållningsnämnd

För helåret 2023 redovisar Trepårtens ett underskott med 417 tkr. Underskottet har fördelats mellan deltagarkommunerna enligt fastställd fördelningsmall och redovisas som en positiv avvikelse under intäkter i resultaträkningen. Specifikation av avvikelser finns i nedanstående tabell.

Budgetavvikelse	Avvikelse, tkr
Intäkter	417
Kostnader	
Egen arbetskraft	339
Reparation och underhåll	-170
Drivmedel	-291
Inhyrd personal	-65
Räntor och avskrivningar	2
Övr. verksamhetskostnader	-232
Totalt	0

Under våren anställdes två nya chaufförer till treparten, vilket inneburit högre kostnader för skyddsutrustning, mobiltelefoner och headset än budgeterat. Fram till dess att den nya personalen fanns på plats fortsatte personal att hyras in från kommunerna.

Under början av året var de gamla bilarna fortfarande i drift vilket medfört ökade driftkostnader samt oförutsedda reparationskostnader. Utöver lastbilarna har även underhållsinsatser behövts på personbilarna som nyttjas för att förflytta chaufförer mellan kommunerna.

Ordförande för nämnden och en tjänsteperson deltog i Avfall Sveriges Höstmöte i Uppsala, vilket gett kostnader för resor och boende som ej var planerade i budgeten för året.

Händelser av väsentlig betydelse

De nya sidlastande lastbilarna har haft tekniska brister, vilket inneburit flertalet besök på verkstad i Lycksele för felsökning och reparation på garanti. Med detta har även en hel del övertid och justeringar i fördelningen av personal och fordon skett mellan kommunerna. Ett ärende har tagits

upp med leverantör för att försöka få ersättning för stillestånd och extra kostnader. Ärendet berör även andra kommuner med samma problem. En trasig handdator har också behov bytas ut under året. Värt att notera är att antalet försenade eller uteblivna turer är få trots de utmaningar som funnits.

Arbetet med att installera botten-tömmande behållare på de nya återvinningsstationerna har pågått under året men kommer färdigställas först under nästa år. Dessa platser kommer ersätta de tidigare återvinningsstationernas platser som har hanterats av FTI. I samband med övertagande kommer även ansvaret för insamlingen att ske inom trepartens verksamhet. En kranbil har upphandlats och beställts för att hantera tömningen av återvinningsstationernas förpackningsmaterial och planeras levereras senast under kvartal två nästa år. Trepårtens kommer även utöka bemanningen med en chaufför för att kunna hantera övertaget av förpackningarna. Fram till dess att den nya bilen levereras kommer Norsjö tömma behållare med hjälp av entreprenör medan Malå och Sorsele kommer använda sig av Malå kommuns lastväxlare med kran och hyra in en chaufför från Trepårtens. Kostnaderna för förpackningshanteringen inom treparten kommer hanteras på ett eget kostnadsställe.

Det nya kund. och verksamhetssystemet för VA och avfall (EDP Future) fungerar inte som det var avsett i samverkan med LAVAB på grund av olika regler kring IT-säkerhet i kommunerna. Alternativa lösningar utreds och ett ärende med förslag till beslut kommer presenteras under nästa år.

Förväntad utveckling

Nya bestämmelser som innebär att kommunerna ska ta över det operationella ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall från producenterna vid årsskiftet 2023/2024 samt senast 2027 införa bostadsnära insamlingar av

förpackningar, innebär att samverkan inom regionen är av stor vikt för att kunna hantera denna utmaning. En utredning kring den framtida insamlingslösning för FNI behöver inledas för att säkerställa att kommunerna får en lämplig lösning som sedan kan införas och vara igång till årsskiftet 2027.

Det finns ett stort behov samt en stor efterfrågan om att gå ut med mer information under det kommande året till medborgare både gällande sortering och hantering samt statistik. En skyltlösning till sidlastarna har därför beställts för att kunna nå ut med information till fler personer. Även andra former av informationskampanjer planeras för det kommande året.

Måluppfyllelse

Nämnden har inte beslutat om nya mandatmål. Därav görs bedömningen på tidigare mandatmål.

Mål 1) En avfallsenkät skickades ut under juni månad till medborgare i respektive kommun. Svarefrekvensen har försämrats i både Norsjö och Malå men förbättrats för Sorsele. Snittresultatet för de tre kommunerna blev 7,58, vilket är lägre än tidigare och under det som tidigare legat som mandatmål på ett snitt om 8,5.

Mål 2) Periodiska plockanalyser har genomförts under hösten. Dessa visar att mängden matavfall i restavfall har minskat rejält från tidigare i snitt 30% till nu ca 5–10%. Förpackningar och tidningar fortsätter stå för en hög procentandel av ovidkommande restavfallet. Som förväntat sågs inga förändringar i detta avfallsslag. Den fortsatt höga mängden förpackningar gör att det tidigare mandatmålet att ovid-

kommande fraktioner uppgår till max 20 procent inte har uppnåtts.

Mål 3) Beslut om nytt system har inneburit helt nya kostnader för nämnden och även en utökad budget senaste två åren kring både nya fordon och utökad bemanning, därför kan inte mål om kostnadsutveckling uppnås. För att veta om kostnader hålls på rimlig nivå har därför i stället kostnadsavviken och dess orsaker analyserats och följts upp under året.

Mål nr	Övergripande mål (det vi ska bevaka)	Måluppfyllelse
TREPARTENS MÅL		
1	Åstadkomma en avfallshantering som är till gagn för kommuninvånarna i de samverkande kommunerna.	RÖD
2	Minskad mängd av ovidkommande fraktioner i hushållsavfallet	RÖD
3	Gott resursnyttjande för att hålla kostnader på en rimlig nivå	RÖD

Mål 1) Mandatmålet är ett snittvärde på 8,5 och delmålet innebär årlig ökning.

Mål 2) Mandatmål är att ovidkommande fraktioner uppgår till max 20 procent. Delmål är antalet aktiviteter per kommun och år för att nå mandatmål.

3 aktiviteter per kommun och år = grönt,
2 aktiviteter per kommun och år = gult,
0–1 aktivitet per kommun och år = rött.

Mål 3) Mandatmålet är att kostnadsutvecklingen inte överstiga 4 procent från utgångsläget. Delmålet är att den årlig kostnadsutvecklingen inte ska överstiga 2 procent

Avfallssammanställning

Antal innevånare

	2023-12-31	2022-12-31	Förändring mot fg år:	
			i procent	i antal
Norsjö	3 924	3 947	-0,58%	-23
Malå	2 990	3 033	-1,42%	-43
Sorsele	2 387	2 436	-2,01%	-49
Totalt	9 301	9 416	-4,01%	-115

Avfall (ton)

	2023	2022	Förändring mot fg år:	
			i procent	i antal
Norsjö	807	1 099	-3,62%	-292
Malå	644	847	-3,15%	-203
Sorsele	546	641	-1,74%	-95
Totalt	1 997	2 587	-8,51%	-590

Mängd avfall per invånare (kg)

	2023	2022	Förändring mot fg år:	
			i procent	i antal
Norsjö	204	277	-3,58%	-73
Malå	212	279	-3,16%	-67
Sorsele	224	261	-1,65%	-37
Totalt	640	817	-8,39%	-177

Totalt för Trepartens renhållningsnämnd

	2023	2022	Förändring mot fg år	Föränd. % mot fg år
Total kostnad, tkr	4 707	3 453	1 254	3,63%
Mängd avfall kg/invånare	212	273	-61	-2,89%
Kostnad kr/kg	2,39	1,34	1,05	7,84%
Kostnad kr/invånare	506	367	139	3,79%

Årsredovisning

NORSJÖ
kommun

Besöksadress: Storgatan 67
Postadress: 935 81, Norsjö
Telefon: 0918-140 00
E-post: info@norsjo.se
Hemsida: www.norsjo.se

@norsjo

@norsjokommun

www.facebook.com/mittnorsjo